

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంబరుము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 11-వ తేది శుక్రవారము } సంవిక ౯
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 11th APRIL 1930. } No. 9
శ్రీ ప్రజామోక్షనామ సంవత్సర చైత్రమాస శుద్ధ త్రయోదశి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తంజోవల మూర్తును. వాయువుబొట్ట
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదొలును.
చోట్ల బోగొట్టును. బెలుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. కళ్ళనుతగ్గించును
మొరకకు తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే బెరుట వట్టుట
కలన శరీరమండలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది
శతభాష చీటీ కూచి కొనిన
జానము గలగడు.
చక్కని దబ్బితో నభా నీసా 1-8 0-10-0
డబ్బ 1-8 రు 0-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసి.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టిప్పి, మద్రాసు
109, ప్రసిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లి ప త్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి కర్నూలులో హైదరాబాదు పట్టణముందు తెరువబడును. అప్పుట కొందరు
పునర్రమణులు కోరుటకల 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. వై బాము దొంగినియన్నయొక్కయు
సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులను మాత్రమే వాటాలు అలాట చేయబడును. ఈ నెలఖరీదులోగా వాటాబా
లితా ముగించబడును.

పేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు
మీద తెలుపబడును.

దో. కో. శాస్త్రి, యం. ఏ. కలెక్టర్.

రాజమోహన హోరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

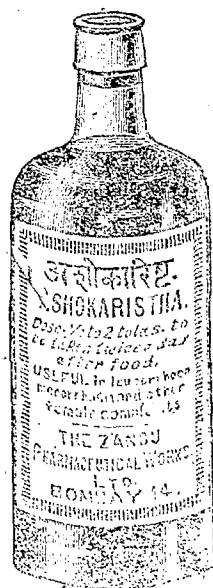
తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండ
అకాలముగా పెంట్లుకలు నెరయట
కోతడిమి మొదలగువాటిని హరించి
పెదదుకు నల్లదనమును, బుడి బల
మును, కలిగించి పెంట్లుకలు నల్ల
పరిచి నువ్వివ్వించును.
1 నీసా రు 1. 8 నీసాలు రు 2-10-0

వి. పి. శుభ్యులు ప్రత్యేకత.

పి.సి.ఎ.ఎ.ఎ.ఆర్. ఆయుర్వేదచూడం, కెరీలేవి, (వెల్లూరు జిల్లా)

జాం దూ గారి అశోకారిష్టము

(శై వ జ్య ర త్నా వ లి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప టానిక్-వంటి
దీవ్యోదధి. మరెన్ని స్త్రీల బహిష్కారోపమల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు
నొప్పి ఋతుసావము, రక్తసావము, సోమరోగములు ధహి నివర్తించును.

దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలరు
గాన శిశువులు శుష్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము
నకు నెరక అచ్చుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:-
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:-

దామోదర అందు కంపెనీ,

78, మైసూబజార్, రోడ్డు, జి.టి. మద్రాసు.

కెనెడా-శ్రీ చంద్రమూర్తిశ్వర అందు కంపెనీ.

కాకినాడ-లక్ష్మీనారాయణ అందు కంపెనీ.

రాజమండ్రి-శశ్వరదాసు అందు కంపెనీ.

తెనాలి-వి కృష్ణ ఫాస్ఫోరైట్.

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం వరున్
మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్ సు
డయిమండుమచ్చంటు, కఠిమను యేజంటు,
అంబు శెట్టర్.
మే నే జ రు } 8 కాశిశెట్టిప్పి
ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి } మ ద రా సు.

విజయనగరం
డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య
లీవరు అంబు స్టీక్ న్యూనులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిమి
త్తయ్యును. మద్రాసులో భామమనా నుండును. డాక్టర్
ప్రత్యక్షము అన్నియు క్రింది జాతీయనకు వ్రాయవలెను.
నెం. 27, మాధవపెరుమాళ్ కోయల్ నీధి,
శైలాధర బుద్ధాచారి.

అయిదువందల బహుమానము
విజయనగరం జిల్లాలో వ్రాయవలెను.
విద్యావగరసరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి రూ 2-0-0.
మేనేజరు, విజ్ఞానవల్లిక, అనంతపురము.

నోటిసు

శ్రీరాజా బొమ్మచేపర వెంకటలక్ష్మీ నరసయ్యమ్మ బహద్రు జమీందారీగాను నాథన్న దళాలువారిగా బతులు పుచ్చుకొని అందక్రిందను యీదిగువవస్తువులను హామీ వుంచి బాకీ తీర్చు సంజన సదరు వస్తువులను 15-4-1930 తేదిన మధ్యాహ్నము 3 గంటలు లగాయతు ప్రతిదినము బండరు రాబర్చనకొట్టెటో మరలు కొట వేసు గోపాలరావుగారి కొట్టువద్ద వేలంపాట ప్రారంభించి 21-4-1930 తేదీవరకు పాట Continue చేయిస్తూ, ఆరోజున ఆఖరు పాటదారుపాటమీద సాయంత్రం 5 గంటలు అయిన తరువాత కొట్టివేయబడును. పాట పాడదలచినవారు రు 100/-లు ధరావత్తు వుంచి పాట ప్రారంభించవలెను. సదరు ధరావత్తు సొమ్ము ఆఖరు పాటమీద కోట్టివేసిన వెంటనే మిగతా పాటదార్ల ధరావత్తులు యిచ్చివేయబడును. ధరావత్తుదార్లు పాట పూర్తివరకు వద్దవుండి పాటలు పాడనిచో ధరావత్తు అవరాధం క్రింద మినహాయించుకోబడును. ఇంకా ఎక్కువ తప్పిళ్లు కావలసినవారు నన్ను లదిగి తెలుసుకోవలెను.

హామీ వుంచిన వస్తువుల వయినం

1. పలచరవ్వలు 38 బిళ్లలు గలదిన్ని 125 పలచరవ్వలతో సహా బాడుబాండులు జత 1
 2. లోలకులు జత 1-కి సీమ కమలాలు 54 గు గలది. 1
 3. నెమలిపట్టుకు వుంచే సామానులు వయినం నెమలిపట్టు 1-కి సీమకమలాలు పచ్చలు కెంపులు నీలాలు గలదిన్ని యిందులో 1 నీలం తక్కువగా వున్నది. 1
 4. నెమలిపట్టు సామానులో వున్న 6 సీమ కమలాలు 1 నీలం, కెంపుబిళ్ల 1 ని యిందుకు సంబంధించిన డిప్ప వేసినగుండి. 1
 5. కెంపులు వేసిన గొల్లు 1
 6. బంగారపు హుక్కు (Hooks) 1
 7. బంగారపు పిన్నులు 2
 8. సాదా బంగారపు రింగు డిప్ప వేసినది 1
- మెరసి 9
9. కలికితురాయి క్రింద వుంచే పలచరవ్వలు గుల్లముత్యాలు వేసిన బిళ్లలు 10 గల దిన్ని డిటా బాపతు ముత్యాలు లేని బిళ్లలు 3 గల పలచరవ్వలతో వున్నది. 137
 10. మంచి ముత్యాలు పలచరవ్వలు జయ పూరు పచ్చలతో హారం 1-కి వివరం. పలచరవ్వలు 161, ముత్యాలు 133, జయపూరుపచ్చలు 75 లు మెరసి గలది. 369
 11. 36 సీమకమలాలు గల బ్రోచి పట్ట ఆకారము గలది. 1
 12. నెక్ లేస్ (Necklace) 1
 13. 14 రవ్వలు కమలాలు దుడ్డులు జత 1
 14. కట్టకానులు దండ 1

వేలందారు

తాళ్లెల్లి పురతాతయ్యగారి కుమారుడు

శ్రీరాములు—బండరు.

భోజిల్లి పేట.

కృష్ణాపార్థసంబంధవాడ

అంగ్రజేమందు అతి ప్రతిభవంతుడు మామంతులకును మా పెద్ద కృష్ణాపార్థసంబంధ వాడే ప్రాచుర్యము.

వివిధరాష్ట్ర సత్యాగ్రహసమరము

సంయుక్త పరగణాల

సత్యాగ్రహము

మోతీలాలు నెహ్రూగారి సమక్షమున

ఉప్పరయారు చేయబడుట

రాయబారి, ఏప్రిల్ 9:—

రాయబారిలో నిన్న సత్యాగ్రహ మారంభమయ్యెను. జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీకార్యదర్శిగారు సత్యనారాయణ గారు 10 మంది వాలంటీరులతో నిన్న సాయంకాలము తిలక భవనమునందలి మోతీలాలు నెహ్రూగారి యెదుట ఉప్పు తయారుచేసి-శ్రీ మహాత్మాను కుర్చీగారకు, మోహనలాలు సత్యనారాయణ అచట దోబుల్తయిండి-నీరుగ-క 6 వేల నము నిలచి మామచుండి- రక్షాత్తైతిప్పు మోతీలాలుగారు రుచిమాడిరి - మిగిలిన నాయకులుగూడ రుచిమాడిరి. మిగిలిన ఉప్పు అరతులము ఉండెను. ఈ అరతులము ఉప్పును మహాశ చంద్ర జెయిను అదర్బాగారు రు 9/ లకు కొనిరి.

మోతీలాలు నెహ్రూగారు రాయబారినుండి బయట చేరి వెళ్లిరి.

మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ఉపక్రమింపజేసి స్వగృహమునకు తిరిగి వెళ్లిన పిదప, యావాలంటీరు దళమును నిడించెడి నాయకుడైన సత్యనారాయణ గారు రాత్రి అరెస్టు చేయబడిరి. వీరు రాయబారి జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శులు.

జహ్వరిలాలు నెహ్రూగారు

ఆఖరు భారత కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులైన పండిత జవ హరిలాలు నెహ్రూగారున, వారి సతీయను, వారి సోదరియను, అలహాబాదులో రేపు ఆరంభింపబడు ప్రథమ సత్యాగ్రహ దళములో చేరవన్నారు.

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 10:—నేటి దినము అలహాబాదు లో ఉప్పు తయారు చేయబడును. ఈ మొదటి వలంటీరు దళ మునకు జహ్వరిలాలు నెహ్రూగారు నాయకత్వము వహించుచున్నారు.

అలహాబాదునకు సమావేశమైనవన్న హండియాలో ఉప్పు తయారు చేయుటకై కావలసిన పనిముట్లను వలంటీరులు గైకొని ఉప్పునీళ్లనుకామచుండగా పోలీసువారు నిర్భయ ఆర్పి వేసి సాధనోపకరణములను లాసుకొనిరి.

కాల్కీ జిల్లా

మనోరంజను ముఖర్జీగారు కాంగ్రెసు కమిటీ సహాయ కార్యదర్శిగారు, తమ వలంటీరు దళముతో కాంగ్రెసు కార్యాలయమునండి బయటచేరి, ఉపాహారము పూలమాలలు వలంటీరులకొసంగి బయటచేరి. స్త్రీలు యూరేగింపు కూడ దళాల్లో పేర్లు రోడ్డువద్ద వీరిని కలిసిరావెను. శంఖము ఊదబడెను. వీరు ఉదయము 9-30 గంటలకు సోనీయాలోని సత్యాగ్రహ శిబిర మునకు చేరిరి.

మధ్యమధ్యమందు ముఖర్జీగారి భార్య వాటికి వీడ్కోలొసంగి నెలపు గైకొనుట చూచినపుడు డ్రైకుల మనస్సులు కరిగి నీర య్యెను. నిన్నటి దినము సోనియా చేరిన మొదటి దళము వారు యీ రెండవదళమును కలిసికొనిరి. అచట ఉప్పు తయారుచేసెడి కార్ఖానాను యీ రెండవదళమువారి యధీన మొనర్చిరి.

కాన్పూరుజిల్లా

హరిహరనాథగారు అరెస్టు చేయబడిరి

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 9:—నేటిదినము తిలక వ్యాధా మకాలవద్ద సత్యాగ్రహము ఉప్పు తయారుచేసిరి. వీరికి పండిత హరిహరనాథగారు నాయకులు. వీరు మాత్రము అరెస్టు చేయబడిరి. మిగిలిన వలంటీరులు అరెస్టు చేయబడలేదు. అరెస్టు చేసిన వెంటనే ఉప్పుచేయుటకు వారు తేప్పిన పాత్రసామగ్రిని పోలీసువారు పట్టుకొనిపోయిరి. కాని, వలంటీరులు క్రొత్తపాత్రసామగ్రిని తేప్పి తిరిగి పనిప్రారంభించిరి. గణేశయోగిగారు ఇప్పుడు నాయకత్వము వహించియున్నారు.

కాన్పూరుజిల్లాలో ఇదియే మొదటి అరెస్టు. ఇంతవరకును 44 మంది వలంటీరులు కాన్పూరుజిల్లాను ప్రత్యక్షముగాచేరిరి.

హరిహరనాథ శాస్త్రిగారు అరెస్టుకాగానే పూలమాలలు వేయబడెను. ఘట్టకాను మేజిస్ట్రేటు బారనుగారు వారిని ఉదయం 10-30 గంటలవరకు కొద్దువారి అధీనములో ఉంచెరి. వెంటనే పెద్ద బహిరంగసభ జరుపబడెను. నారాయణ

ప్రసాదు అనోరాగారు (కాన్పూరు నగర కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు) సభాధ్యక్షత వహించిరి.

ఇవట సత్యాగ్రహ సమరమంతివర్త కార్యదర్శిగా హరి హర నాథుగారు వ్యవహరించుచుండిరి. కనుక వారినినే నగర కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శియగు ప్యారిలాలు ఆగర్వా లాగారు నియమింపబడిరి.

సత్యాగ్రహ మంతివర్తములో నొక సభ్యుడు పండిత గా గంగాధర గణేశ యోగిగారు నియమింపబడిరి.

అగ్రా

ఏప్రిల్ 7 వ తేదీ ఉప్పు తయారుచేయుట

అగ్రా, ఏప్రిల్ 6:—పండిత శ్రీ కృష్ణదత్తు పల్లి వాలాగారు (కాయనికపత్రికాసంపాదకులు) ప్రథమ సత్యాగ్రహ దళమును నడిపించిరి. స్త్రీలు నీవలంటీరు పూలు జల్లిరి. ఈ మొదటి దళములో 20 మంది వలంటీరులు కలరు.

వీరి వెంట వైద్య చికిత్స సహాయదళము నడచెను. వీరి వెనుక 500 మంది వలంటీరులు పటాలముగా నడచిరి.

సాయంత్రము 7 గంటలకు పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. రేపు ఉదయము (ఏప్రిల్ 7 తేదీ) ఉప్పు తయారు చేయబడును.

లక్నో

బహ్వరీలాలుగారు అరెస్టుచేయబడిరి

లక్నో, ఏప్రిల్ 9:—కాంగ్రెసువలంటీరుగానున్న బహ్వరీలాలుగారు అరెస్టుచేయబడిరి. ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

వీరసత్యవనంతులనుపుట్టింపుచున్నారనియు మహాత్ముని ప్రభోధానుసారముగా 700 మందిపాఠీయులు రాజీనామానిచ్చి రనియు పధావలపటాలమొకటి అధికారులనుసెక్కిరించెననియు ప్రజలకు బోధించెననియు వీరిపై నేరము ఆరోపింపబడెను. నేటిఉదయము 2గంటలకు వీరు జెయినుకు గొంపోబడిరి.

(అ. ప్రె.)

తమిళనాడు

డిల్లీలో 4 గురు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి

తరువాత వేదారణ్యదళములో చేరుదురు

చిదంబరము, ఏప్రిల్ 10:—చెరసాలనుండి విడుదలయ్యెన నైనియప్పకొగారు శ్రీరామసభాపను మరయిందరితో కలిసి సమద్రవీరమున ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుదురు. ఈ రాత్రి యిచ్చటినుండి కాలినడకను బయలుదేరి 10 మైళ్లదూర మునకున్న కిల్లిచేరుదురు. ఇక్కడ సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి నతిరువాత వారు వేదారణ్యదళములో చేరుదురు. వారియుద్దేశ్యమును సభకలెక్టరుకు వారు తెలియజేసిరి.

కర్ణాటకము

13-వ తారీఖు 4 గంటలకు సత్యాగ్రహము

ప్రారంభింపబడును

దార్వాడ్, ఏప్రిల్ 10:—ఇటీవలి పరిస్థితులవలన వందేత జనహర్షాల్ గారి ఆజ్ఞావలనను కర్ణాటకములో 13 తారీఖున 4 గంటలకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపనిశ్చయింపబడినది. మొదటిదళమును సహానీరావు కర్ నాదుగారు నడిపెడు. ఆ రోజు ఉదయమే హుల్లినుండి బెల్గాంనుండి సత్యాగ్రహదళములు వచ్చిచేరును. 13 తారీఖు సాయంత్రము రాష్ట్రములో అన్నిస్థలములలోను సభలో ఒకేసమయమున జరుగును. గంగాధరరావు దేశపాండేగారి స్థానే దివాకర్ గారు నియమింపబడిరి.

(ప్రీ. ప్రె.)

పంజాబు

ఏప్రిల్ 11 తారీఖున సత్యాగ్రహము

ప్రారంభ మగును

మహమ్మద్ అలీ, డాక్టరు సత్యపాలుగారి నాయకత్వ మున మొదటి సత్యాగ్రహదళము రిలీసయింపబడు ఉప్పుచేసి ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరింతురు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కాంతినికులు బ్రాడ్ హువద్ద బయలుదేరి అనార్కాల్ లో హాగీగట్, చౌక్ మంటి, పాడర్ మండ, తూర్తిగల్ల మీదుగా 5 గంటలలో గా గమ్యస్థానము చేరుదురు. (ప్రీ. ప్రె.)

కరాడీ మట్టాడులో ఉప్పతీయట

మహాత్ముడచటికి వెళ్ళజాలక పోయెను జలల్పారు, ఏప్రిలు 1:—

నేడు 10 వ తేదీని అటులో గూడ చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును ఉప్పతీసి పట్టుకొనిపోయిరి.

దండిలో నేడు ఉప్పతీయట దండిలోను చుట్టుపట్టును వలంటీరులు పుష్కతీని గ్రామములకు విక్రయించుచున్నారు.

దండి శిబిరములోని వలంటీరులు

వివిధరాష్ట్రములకు వెళ్లుట జలల్పారు, ఏప్రిలు, 10:—దండి శిబిరములోనున్న వలంటీరులలో యిద్దరిని మహాత్ముడు వోల్పాడుపంపెను.

నేడు మహాత్ముని ఉపన్యాసము

నేడు 10 వ తేదీ ఉదయమున దండిలో మహాత్ముడు ఉపన్యాసించెను.

మీ కంతుగూడ త్వరలోనే రాగలను గాని చెరసాలకు పోవుటకు మీరు త్వరపడ నవసరములేదు.

భాగల్పూరులో విద్యార్థులనమ్మె

భాగల్పూరు, ఏప్రిలు 9:—భాగల్పూరునందలి సి. యం. యస్. స్కూలు పాఠశాల విద్యార్థులు 16 మంది ఒక కాంగ్రెసుభవనము వెళ్లినందులకు పాఠశాలాధికారులు ఆ విద్యార్థులను పాఠశాలనుండి తీర్చిదిద్దెను.

Painkiller (PERRY DAVIS) advertisement with image of a bottle and text in Telugu.

Table with 3 columns: Item, Price, and Total. Title: 'ఆనంద' వచన గ్రంథరత్నమాలా శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము.

పంగరాష్ట్రమున శాసనోల్లంఘనము న్యూత్రి దప్పికను శాంతిపైనికులు ఉప్పును పోలీసులకు యివ్వకుండుట మహాదీయులు స్వాతంత్ర్య పోరాటములో చేర తీర్మానించుకొనుట

వారు ప్రయత్నించుకొని శాంతి సయినికలు వారికట్లు చేయ నివ్వలేదు. శాంతి పైనికులు క్రిందపడి తమకుండలను చల్లారు.

Advertisement for 'కాంట్రా నెప్టన్' (Kantara Neptune) with details about its use and price.

నాశకు, ఏప్రిలు 9:— నేటిదినము రథోత్సవము &
 స్పృశ్యులు రథమును తాకఁగఁడునట్లుగ రథోత్సవము సలుఁ
 పూర్వాచారపరాయణులు సంకల్పించుకొని యున్నారు. &
 స్పృశ్యులు సత్కాగ్రహము సలుప తీర్మానించుకొనియున్నా
 రు. రథోత్సవము ప్రారంభముకా నానే అస్పృశ్యులు రథము
 కు అడ్డముగ పండుకొనిరి. సనాతనస్మరకులు అస్పృశ్యులై
 పడి వారిని కొట్టిరి. ఈ సంఘర్షణమున చెండుపక్షములవారి
 గాయములు తగిలెను. కాని అస్పృశ్యులకే ఎక్కువ గాయముఁ
 తగిలినది. ఇంతలో పుగనే పోలీసువారు పచ్చి అల్లరిని అపిరి
 అల్లరి లేకున్నను నగరమంతయు ఉద్రేకపూరితమై యున్నది

(అ. దె.)

శ్రీ నాగేశ్వరరావు, వెంకటప్పయ్యగార్లు

ఉప్పుతెచ్చుచుండగ పోలీసువారు బలవంతముగ
తీసికొనుట

బందరు పోలీసువారి జబర్దస్తీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 11:—కాశీనాథుని నాగేశ్వర
రావుపంతులుగారు కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు,
కోనూరి చిన్న వెంకటరాసయ్యగారు దిన్నాపురంపండిమోటారు
బండిలో ఉప్పు తెచ్చుచుండగ టోలుకేటినదని జిల్లా పోలీసు
నూపర్నెంటు, సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు, సాల్టు డివీజన్లు కారును
అడ్డగించుకొని వారిచేతులనుండి బలవంతముగ లాగుకొనిరి. వారి
పేర్లనుగూడ వ్రాసికొనిరి. కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు
చాల పెనగులాడిరి. కాని ఎనమండుగర పోలీసువారి బలమును
ఒక్కరు నిరోధింపజాలకుండిరి. నిన్న సాయంకాలము తిలకు
చావుయందు జరిగిన బహిరంగసభలో జి. ప్రకాశం పంతులు
గారు, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, వెంకటప్పయ్య పంతులు
గారు, ఉపన్యసింపిరి. పురజనులు పెక్కుండు వాలంటీరులగ
చేరి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడవలె ననిరి. (తంతి)

* * *

బందరులో 250 వాలంటీర్లు శాసననిరోధము

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 11:—నేడువయ 250 వాలం
టీరులు సమద్రతీరమునకు బోయి, ఉప్పు తయారుచేయుటకై
సమద్రతీరమునుండి సిరుకడవలతో తెచ్చిరి. పురమునందు వివిధ
తావులందు నేడు సభలు ఏర్పాటుచేయబడెను. స్త్రీలు ఉద్యమ
మునందు చేరవలెనని విన్నపములు ప్రకటించబడెను. ముందుగ
12 మంది వాలంటీరులు కోనూరి సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు
వెడలిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

* * *

భీమవరం శాంతిభిరం

తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు భీమవరంనుండి
యిట్లు తంతివార్త సంప్రదించుచున్నారు. భీమవరంలో శాంతిస్యైక్య
శిబిరము స్థాపించుటకు యోర్నాలులు జరుగుచున్నవి. వాలంటీరు
లను చేర్చుకొనుచున్నాము. భీమవరంనుండి వేరొక వాలంటీరు
దళము ప్రచారమునకు సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకును 18వ తేదీన
బయలుదేరును. సత్యాగ్రహులందు చేరగోరువారు వెంటనే
చేరగోరెదము. పడమటి గోవానరియందు వాలంటీరులు కేల
కొలది చేరి మహాత్ముని సంతృప్తిపరచి కార్యముసాధించెదరని
నమ్ముచున్నాను.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గవేరియా మిక్స్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును.

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము
శుభ్రమునప్పుడు గలుగు పోటు, గుంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను విచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-8 గు 3-0-0.

మూర్ఖరిష్యము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్ని పరి
త్యగములనుండియును మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
వెలకు సరిపోవుమందు రు 2-0-0.

పాడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపాడలనేగాక యితరవిధములైన
పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాశి
ముదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును ముమ్మారుసిరికి మార్చును. డబ్బీ 1 కీ రు 1-0-0.

* గుంటూరు జిల్లాకు యెజెంటు:—

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు,

ఏజెంటు కావలెను.

131

గుంటూరువకీళ్ల నిర్ణయము

సత్యాగ్రహమునకు వ్యవహారస్తుల సహాయము

జి. వి. పున్నయ్యకాశ్రీగారు ప్రచురణ శాఖధికారి

యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

గుంటూరు ఏప్రిల్ 10:—మలసాని సత్యనారాయణచౌదరిగారి
ప్రత్యాగ్రహముపైని గుంటూరువకీళ్లు 40 మంది ఎల్లప్పుడును ఖద్దరే
ధరించుటకును తమయింట్లలో వారిచే ఖద్దరధరింపజేయుటకును
ప్రమాణపత్రములను సంతకముజేసిరి. ఇంకను 60 మందిగూడ సంతకములు
జేయుదురని అనుకొనుచున్నాడు. జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డులు
ముసిపాటిటీ లన్నింటిచే ప్రస్తుతము జరుగుచున్న శాసనోల్లంఘనమునకు
అనుకూలముగను ప్రభుత్వనిర్బంధవిధానమును ఖండించుచును తీర్మానింపగోరుటకు కొందరు పెద్దలు తలపెట్టి
జిల్లాలోని వ్యవసాయదారులు వ్యవహారము జేయుచున్నవారు పు
ద్యోగములందున్న వారందరు పెద్దసభజేసి సత్యాగ్రహోద్యమమునకు
తోడ్పడుటకును నాయకులు అరెస్టుయినచో ఉద్యమమునందు
చేరుటకును తీర్మానింపవలెనని దలంచిరి. గుంటూరు జిల్లాలో సత్యాగ్రహోద్యమమునకు చివరవరకు అన్ని తెగల ప్ర
జలసహాయమును పొందియుండునని నమ్ముచున్నాను.

వాలంటీరులకు విన్నపము

ఎస్. వి. ఎల్. నరసింహారావుగారు, గౌ. సీతారామకాశ్రీ
గారు శరణురాముస్వామి చౌదరిగార్లు గుంటూరుజిల్లా యధా
లోచన సంఘమువారు ఈదిగువవిన్నపము ప్రకటించుచున్నాడు.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు నూరుమంది వాలం
టీరులను గుంటూరుజిల్లా యధాలోచన సంఘమువారును నిన్న
ను ఉప్పుకాసము నల్లంఘించిరి. నేడునూరుమంది మరల చట్టని
రోధము గావించిరి. నాయకులు స్త్రీలు రెండురోజుల కార్యక్రమమునందు
పాల్గొనిరి. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమేమియో తెలియదు. ఇప్పటికింకను
యెవ్వరిని అరెస్టుచేయలేదు. ఇప్పటికి 614 వాలంటీరులుయూజిల్లాలో
చేరిరి. గుంటూరు శిబిరమునకు యింకను చేరనివారు వెంటనేవచ్చి దేశభక్త
కొండావెంకటప్పయ్యపంతులుగారు గౌరవనీయులగు మనవృద్ధనాయకులు
అరెస్టుఅగుటకు పూర్వమే జాతీయవారమునందే వారివద్ద వ్యయముగా దీక్షపై
నగోరుచున్నాము. ఇకముందు చేరదలచు వాలంటీరులు వారివారి
గ్రామకాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులకు లేక కార్యదర్శి శిఫార్సు లేనిది
చేర్చుకొనము.

నెల్లూరు రెండవదళము

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 21:—ఉప్పుసత్యాగ్రహుల రెండవదళము
మైపాడునకు బయలుదేరెను. మూడవదళము నూరుమంది. వోరు
గంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి నాయకత్వమున బయలుదేరును. రేపు
ఉదయము ఉప్పు తయారుచేయుట ప్రారంభమున.

(ఆ. ప్రె.)

విశాఖ పట్టణం జిల్లా

ఉప్పు సత్యాగ్రహము

13-4-30

విశాఖపట్టణముజిల్లా ప్రథమ సత్యాగ్రహదళము విజయ
నగర శిబిరమునుండి బయలుదేరి కాలినాడకు విశాఖపట్నం
12 తేదీ సాయంకాలము చేరుదురు. 13-4-30 సాయంకాలము
4-30 గం. సమద్రతీరమున శాసనోల్లంఘనము చేసి ఉప్పు
తయారుచేయుదురు.

దళముయొక్క ప్రచారవివరము

10-4-30 ఉదయము, 5 గం. విజయనగరము విడిచి
నీలయ్యయ్యసత్రపు చేరుదురు.

సాయంకాలము 4-30 గం. నీలయ్యయ్యసత్రము విడిచి
సంగల్పు చేరుదురు.

11-4-30 ఉల్లి 5 గం. సంగల్పు విడిచి ఆనందపురం
చేరుదురు. సా|| 4 గం. ఆనందపురం విడిచి కొంత్యాం చేరు
దురు.

12-4-30 ఉల్లి 5 గం. కొంత్యాం విడిచి సింహాచలం
చేరుదురు. సా|| 4-30 గం. సింహాచలము విడిచి విశాఖపట్నము
చేరుదురు.

త్రోవలో గల గ్రామములవారందరూ ఈ తరంగమునందు
సత్యాగ్రహదళమునకు తగిన సానుభూతియు, సహాయము
జూప వ్రాల్సియు.

శాసనోల్లంఘన దినమునందు ఆసగా 13-4-30 తేదీన వేల
కొలదిప్రజలు విశాఖపట్టణము చేరి సమద్రతీరమునకు ఆందరును
సాయంకాలము దయచేసి సత్యాగ్రహము జయప్రదముగా జరి
గింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

మ.కాం. } సం. మారేపల్లి రామచంద్రకాశ్రీ,
విజయనగరము } అధ్యక్షుడు, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము.

జిల్లా కృష్ణాజిల్లా ప్రథమసత్యాగ్రహదళము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 9:—నేడువయమున శ్రీ గంపల
నూడెంరాజుగారి నాయకత్వముక్రింద బయలుదేరిన యోధుల
నామముల నీనువ నుదాహరించుచున్నాను.

శ్రీ గంపలనూడెంరాజుగారు జగ మెరిగిన పీఠాశ్రేణి
రుడు. వారి నాయకత్వముక్రిందనేడు ప్రథమదళము బయలు
దేరుట కుభప్రదము.

- 1 శ్రీరాజా కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహదూరుగారు
 - 2 కాలగడ్డ మధుసూదనరావుగారు
 - 3 కాలగడ్డ భవానీశంకరరావుగారు
 - 4 శ్రీనారాయణానంద సరస్వతి స్వామిలవారు
 - 5 బొప్పనండ్ల భద్రయ్యగారు
 - 6 కొమ్మ నారయ్యగారు
 - 7 బోరిపెట్టి సత్యనారాయణగారు
 - 8 చింతమనేని శ్రీరాములుగారు
 - 9 పెరుమాళ్ల కటుంబరావుగారు
 - 10 ఆక్కినేని రాజగోపాలగారు
 - 11 కోట నాగభూషణంగారు
 - 12 పిడికిటి నారాయణమూర్తిగారు
 - 13 పిడికిటి మాధవరావుగారు
 - 14 కొప్పురపు వెంకటేశ్వరరావుగారు
 - 15 గూడపాటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు
 - 16 చెన్నపాటి ప్రకాశరావుగారు
 - 17 కోటగిరి పార్థసారథిగారు
 - 18 గుడిపాటి వెంకట రాజగోపాల శర్మగారు
 - 19 గార్లపాటి శివరామ సుబ్రహ్మణ్య కాశ్రీగారు
 - 20 కాకాని వెంకటరత్నంగారు
 - 21 పాటిబండ్ల వెంకటరత్నంగారు
 - 22 పాటిబండ్ల వెంకటసుబ్బయ్యచౌదరిగారు
 - 23 కడూరు వీరాస్వామిగారు
 - 24 కాకరపర్తి వెంకటసుబ్బారావుగారు
 - 25 శేషగవరపు వెంకటసుబ్బయ్యగారు
 - 26 పొన్నూరు రాధాకృష్ణయ్యగారు
 - 27 నూతికట్టు రంగారావుగారు
 - 28 వెలగల నరసయ్యగారు
 - 29 పుట్లగుంట నాగభాష్యంగారు
 - 30 చెన్నపాటి మరహరిగారు
 - 31 జుట్లూరు సుబ్బారాయుడుగారు
 - 32 శేంకర వెంకట హనుమంత రావుగారు
 - 33 అన్న కేశవ ఆర్యగారు
 - 34 ఆడుగుమిల్లి వెంకట బసవయ్యగారు
 - 35 మేకల రాములుగారు
 - 36 శివగుండ నల్లభారావుగారు
 - 37 పరిమిపెట్టి వెంకటాచలంగారు
 - 38 తెలపర్తి రంగయ్యగారు
 - 39 సముద్రాల సత్యనారాయణగారు
 - 40 పొట్నూరు వీరరాఘవయ్యగారు
 - 41 కోకా నాగేంద్రరావుగారు
 - 42 నేలూరు యజ్ఞ నారాయణకాశ్రీగారు
 - 43 పేట బాపయ్యగారు
 - 44 నల్లభద్రేని వెంకటరావుగారు
 - 45 కొండపల్లి వెంకటేశ్వరులుగారు
 - 46 నూకల వీరరాఘవయ్యగారు, 47 పోతినేని సత్యనారాయణగారు, 48 రామినేని రాఘవయ్యగారు 49 తాతి
నేని నరసింహారావుగారు, 50 నెల్లూరు బాపయ్యగారు
51 గోవిందరాజుల వెంకటేశ్వరరావుగారు, 52 మేడరమెట్ల
సీతారామయ్యగారు, 53 సంగా నిత్యానందరావుగారు
- నేడు బయలుదేరిన యోధులు ప్రప్రథమమున మొగ్గలా
జపురం వెళ్లిరి. జిల్లా కార్యదర్శి కాలగడ్డ మధుసూదన రావు
గారి గ్రామము. వారును వారి సోదరులగు భవానీశంకరం గారు
ను ఈదళమునకు. యుద్ధయమయొక్క ప వి త్ర త స
బట్టి ధనోపాసనదలి మధుసూదన రావుగారి పెంపుడు జనక
తల్లులు, భార్య నచ్చి వైదికులను ఉచితరీతిని సత్కరించి నగలను,
సామును ఇచ్చినేరి. తెల్లలు తమ పుత్రులు కాలిసమరమున
కు వెళ్లుటకు చూచి సంతసించిరి. మొత్తమున రు 200/లు సమ
కూరెను. విమ్మట పడమటకు వెళ్లిరి. ఆచట వీరలకు తగిన భోజ
న వసతులు నెల్లూరు పాపయ్య గారిచే యేర్పాటు చేయబడెను.
ఆ చట కూడ ద్రవ్యము న గ లు ఇ య్య బ డె ను.
ఒక పెరుగునమ్మకునే మనషి యేబది రూపాయలను ఇచ్చి
తనకు యుద్ధయమపట్ల గల ఆభిమానమును వెల్లడించెను.
ఈదళము కడపటనుండి, పోరంకి, యాడుపుగల్లు, పునాదిపా
డు, కోలకెన్ను, నెప్పల్లి, ఆకునూరు, గండిగుండ్ల, పుయ్యూరు,
వీరవల్లి, మదునూరు, కాటూరు, కలవసాముల గ్రామములను
దుగా వెళ్లి ఇందుపల్లి వైమనులో రైలుపట్టి బండరు చేరెదరు.

మచిలీపట్టణము

ఏప్రిల్ 6:—సత్యాగ్రహసభవారు శాంతిసైనిక దళమును దళాధిపతులవెంట పదిముతాలుగా, నిర్ణయింపబడిన గ్రామములవెంటి వెళ్లుటకును, ఆయా గ్రామనివాసులకు ఉత్సాహము ప్రబోధము కలుగజేసి యిష్టపూరితములు కనుపరచిరి. ఈ దళాధిపతులకు దళములతో 11 వ తేదికి తిరిగి బందరు చేరవలయునని ఉత్తర్వు యివ్వబడినట్లు కూడా తెలియచున్నది.

దొంగనాణెముల కేసు

తెజవాడవద్ద మొగలరాజపురం గ్రామనివాసి యగు కేశరి బ్రహ్మయ్య దొంగనాణెములు చేసి నాడనే నేరముక్రింద బందరు సెనెన్సుజడ్జిచే అయిదుసంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

సత్యాగ్రహినిని

ఆంధ్ర యిన్ మాచెస్టర్ కంపెనీ ఉద్యోగస్థులందరు కలిసి సత్యాగ్రహినిని యింక 500/ రూపాయలు విరాళ మొసగిరి.

నిరోధప్రచారము

బందరు జిల్లానుపక్ష నాయకులు కొందరు వర్తకులతోను నాయకులుతోను కలుసుకొని సత్యాగ్రహదళమునకు ప్రవృత్తయియు చేయవద్దనియు శాంతిసైనికులుగ జేరవద్దనియు ప్రచారము చేయచున్నట్లు తెలియవచ్చినది.

పోలీసు

ఇంతవరకు చెకువదన నాలుగు రోడ్లు కలిపేచోటను కాపలాగ యుంచబడిన పోలీసువారి నందరిని అచ్చటనుండి తీసి సముద్రతీరమును కాపలానిమిత్తము నియోగింపబడినట్లు వందలి గలదు. రాత్రికాలముందు గిట్టితిరిగేవా రందరినికూడా పనిమీదనే చేయబడినట్లు తెలియచున్నది.

బహిరంగసభ

శ్రీయుత చెరుపవాడ వెంకటనరసింహంగారు నాలుగు అయిదు కేసులయందు శాంతిసైనికములో చెరసాలదర్శములు నియమములను గురించియు, సైన్యవ్యయమును గురించియు చెందు ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. ఆయుపన్యాసములు శ్రోతలకు చుపా ఆకర్షణీయముగ యుండినవి.

ఉప్పును భూమిలో కలియునట్లు చేయుట

బందరు తాలుకాలో, కోన, చిన్నాపురము మొదలగు గ్రామములలో ప్రారంభింపబడి ఉపిగియున్నటువంటి ఉప్పును అధికారులు నాగళ్లతో దున్నించి మన్నులో కలిపిచేయుచు చున్నారు. ఇందుకొకట అధికారులు సుమారు 2000 రూపాయలు వ్యయపెట్టుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆ గ్రామములో నివాసస్థులుగా యున్నవారికి పట్టలపేటకు టుఫాకి లైసెన్సు యిచ్చి వారిచేత కూడా యాప్రదేశము ప్రోత్సహించుచున్నట్లుగూడా చెప్పుకొనుచున్నారు.

ఏప్రిల్ 8:—డాక్టరు సంజీవరావు పంతులుగారు నిన్నటిరోజున, జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసర్ అయిన మేజరు కె. వి. రమణారావుగారు, సంవత్సరము శైలపుమీద ఇంగ్లాండుకు పయనమయ్యే సందర్భమున, కొంతమంది మిత్రులకు టీపాక్టీ లిచ్చిరి. బార్ అసోసియేషన్ మీటింగు

నిన్న సాయంకాలమున చెనుపాలో జరిగిన బార్ అసోసియేషన్ మీటింగులో శ్రీయుత పురాణం కృష్ణమూర్తి గారిని అధ్యక్షులుగను, ముదనూరి, పిరసామయ్యగారిని కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి. చాలమంది స్నేహితులు, బార్ అసోసియేషన్ ను నిర్మించుటకు కృషిచేయుటకు, బాటి, టేబు, కాఫీ థేబులు యొక్కవలనను ఉద్దేశముతో ఆసలేబాజరలను మానివేసిరి. ఈ మీటింగుకు మూలము జిల్లా సుపాక్టీ వారు తమకు అనుకూలముగ వోటుచేయుమిచ్చుటను, యెబారుబండ్లమీద తీసుకోరాలేదు. కృష్ణాక్షులు ఎన్నికలమీదగా ఈ మీటింగు అపుడుందని చాలమంది భీతిచెందిరిగాని, దైవానుగ్రహమువల్ల అట్లుజరుగలేదు.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవములు

శ్రీరామనవమి ఉత్సవము ఉపకారాశ్రమము యొక్క ఆవరణలో జయప్రదముగా జరిగినది. తల్లిసందర్శమున పండితాశ్రమాలకు ముదిగొండ బుచ్చింగ్లాష్ట్ర అయ్యవార్లంగారు మృదుమధుర వాక్యములతో శ్రేష్టుల మనస్సు ఆకర్షించేలాగున శ్రీరామజననము గురించి ఉపన్యసించిరి. శ్రీమద్ రామాయణము గురించిన పుస్తకావళులు 7-4-80 తేదిగా యెంతు 16-4-80 తారీఖువరకు శ్రీయుత అయ్యవార్లంగారిచే ఇవ్వబడును.

బహిరంగసభ

బాతీయవార సందర్శమున, శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశ్యపరావు పంతులుగారు తిలకు చెకులో 6 వ తేదిని ఘనముగా 4 వేల జనమునకు ఉత్సాహాగ్రహము గురించి ఉపన్యసించుచున్నప్పుడు ఎవరో దుండగిడు వక పెద్ద కంకరాయిని ఆయనమీద విసిరిరి. ఈరాళ్లు విసరడం యిద ప్రథమం కాదు. కాంగ్రెసు మీటింగులు జరుగుచున్నప్పుడెప్పుడూ, ఈవిధముగనే రాళ్లు రువ్వడము సంభవించుచున్నది. కొందరు ఇటువంటి పనులు కాంగ్రెసు విరోధులు చేయించుచున్నారని చెప్పుకొనుచున్నారు. (స్వకీయలేఖరి)

మహాత్ముని ఉప్పుసత్యాగ్రహము

మహాత్ముడు దుడి గ్రామము చేరుట, సరోజినీదేవిగారు త్యాజ్ఞికారికుమార్తెయు ప్రక్క నడచుచున్నారు.

దళనాయకుడుగ మహాత్ముడు ముందు నడచుట

సముద్రతీరమున ఉప్పుపేటుదాటుట

కార్యేటికగరవార్తలు

(ఒకవిలేకరి)

కార్యేటికగరం పాతగుంటరోడ్డు బహిరంత మహాత్మ్యము

చిత్తూరుజిల్లా కలెక్టరువారసు సి. యస్. ప్రేక్షాబరీ దొరవారించే 3-4-80 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు కార్యేటికగరమున పై దారి బహిరంత మొనరింపబడినది. ఉత్సవమున కరుదెంచిన ప్రముఖులలో శ్రీకార్యేటికగరం రాజాగారును, బ్రాహ్మణేతరనాయకులగు దివాన్ బహదూర్. బి. మనోసామినాయుడు బి. ఏ. యల్. M. L. C.) గారును, రాజా బలరామకృష్ణ రాజు బి. ఏ. బి. యల్. గారును, మండల ఉన్నత్యోగస్థులును రాజబంధువులును గలరు.

ఈ క్రొత్తమార్గములను ఈ వందలప్రజల కష్టంతోసౌఖ్యము కలిగెను. ఈదారిలేనపుడు జమలు పడుచుండిన కష్టములు చెప్ప నువిగాకుండును. ఈబాటను నిర్మించుటలో కలిగిన అనేక శ్రమల కోర్కె తమకార్యమును జయప్రదముగా నిర్వహించిన కంట్రాక్టర్లకు చెండు స్వర్ణపతకములు బహుమతు లొసంగబడినవి. ఉత్సాహనంతరము శ్రీరాజాగారి భవనములో అల్ప హారవిందు గావింపబడినది.

చిత్తూరు శ్రీరామవిలాససభవారు

సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రనాటకసభలలో నొకటగు చిత్తూరు శ్రీరామవిలాస సభవారు 22-3-80 తేదీ "రామదాసు" నాటకమును పుత్తూరిలో ప్రదర్శించిరి.

శ్రీకార్యేటికగరం మహిళా ఖానుదులవారు ఐదు వందల రూప్యములు ఖరీదు గల ఒక చిహ్నాంబరమును పై సభనారికి బహుమతి నొసంగిరి.

నరోజునిదేవి మహాత్మునితో ప్రవచించుట

శాంతిసైనికులు ఉప్పుగడ్డ నేటుట

మహాత్మునిశిష్యులు సమద్రమునాడి కడవలతో నీరు తెచ్చుట
(ఫోటో-ఎ.ఆర్. శివాజి)

“బంగారు, వెండి, మణులచే పొదగబడిన నగలకొరకు”
క్రిందవారియెద్దకు వెళ్లుడు.

క ర మ్ చ ం ద్ చా బిల్ దా న్
175, చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

కోరినవారికి క్యాలలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0.2-0; 12-కి 1.4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లుగట్టి వదును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాఁగనుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముక్కుములవలె తెల్లగా నుండును.

గజ్జికెతైలము

డబ్బీ 1-కి 0.4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు కాచిన గజ్జి, చీడ, చిలమ, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పుక పనికేయును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఫోర్టు సెంటుజార్రి గెజటు (8-4-1930)

పబ్లికేషన్

సి. బి. కన్వింగ్సన్ గారు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగా నియమింపబడిరి.

బి. భుజంగరావుగారు కర్నూలు సబ్ డివిజనుకు పోలీసు డిప్టీ హౌసర్స్ టుగా నియమింపబడిరి.

ఎస్. నరసింహం పంతులుగారు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

ఎ. జి. ప్లేగుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

డి. హెచ్. ఎల్వియగారు రాజమండ్రి డివిజనుకు సబ్ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఎం. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. ఎం. యాల్కూగారు మద్రాసు రాజధానికి సెన్సెస్ మాఫరిం టెండెంటుగా నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ

ఆర్. ఎస్. ఆయ్యంగారు (అడ్వకేట్) గారు ఇండియన్ లారిపోర్ట్స్ (మద్రాసు సీరీస్) ఎడిటరుగా నియమింపబడిరి.

బి. ఆదినారాయణ నాయుడుగారు ఏలూరు సబ్ కలెక్టరు ప్రిన్సిపలు జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

ఈ క్రిందివారు తెంచి మేజిస్ట్రేట్లుగా ఆయాచోట్లకు నియమింపబడిరి.

జనాబ్ ఎం. అబ్దులు రహింసా హెబుగారు, గుంటకల్లు (అనంతపురం జిల్లా)

మట్టిపాటి హనుమంతరావుపంతులుగారు, మచిలీపట్నం (కృష్ణా జిల్లా)

రెవిన్యూశాఖ

సి. దొరస్వామయ్యంగారు బళ్లారి జనరలు డిప్టీ కలెక్టరుగాను,

ఆర్. వెంకట కృష్ణరావు నాయుడు గారు గంజాం జనరలు డిప్టీ కలెక్టరుగాను,

మహమ్మదు అబ్దులు అజీజ్ సాహేబు గారు కన్యా సెన్సెస్ డిప్టీ కలెక్టరుగాను,

ఎల్. లక్ష్మీరాజు పంతులుగారు తూర్పు పశ్చిమ గోదావరుల సెన్సెస్ డిప్టీ కలెక్టరుగాను, నియమింపబడిరి.

ఆభివృద్ధి శాఖ

సి. భాస్కరరావు నాయుడుగారు సహకార సంఘముల డిప్టీ సెక్రటరీగా రాజమండ్రికి నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్ శాఖ

కె. గోపాలరావుగారు ప్రభుత్వ సహాయ కార్యకర్తగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ

ఆర్. నూర్య రావు గారు హిందూమతాదాయముల బోర్డు అసెస్సరుగా 1930 మార్చి 10 నుండి ఏప్రిల్ 6 వరకు పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

ఈ క్రిందివారు మునిసిపల్ కౌన్సిల్లర్లుగా ఆయాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

దుర్గం బోజన్నగారు, హిందూపురం.

విప్పర్ల పల్లెయ్యగారు, ఒంగోలు.

ఈ క్రిందివారు పంచాయతీల ఆర్డర్ల జర్నలుగా ఆయాచోట్లకు నియమింపబడిరి.

బి. దక్షిణామూర్తి కాస్ట్రీగారు, శ్రీకాకుళం తాలూకా కాసు.

ఎస్. రామమూర్తిగారు చీరాల, ఆద్దంకి, తహస్సీలు దార్లడివిజనులకు.

విద్యాశాఖ

మిస్ డారలే ఆర్డెస్ బాగ్లోగారు వ్యాయామ విద్యా ప్రవీణురాలుగా నియమింపబడిరి.

అమెంబాలు రామారావుగారు వైదాపేట టీచర్స్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగా నియమింపబడిరి.

భా. బి. అబ్దులు రహింసాగారు పబ్లిక్ ఇన్ స్పెక్టరు డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

జర్మనీలో రష్యా ప్రతినిధుల అరెస్టు

(రూటరు)

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 9:—కమ్యూనిస్టు కరపత్రములను గ్రంథములను అచ్చుకేయు ఈరహస్యపు అఫీసులను పోలీసు వారు కన్ఫిస్. వారివ్రాతలు ముక్త్యుగా వైస్ర్యమును పోలీసు లను లిరుగుబాటున కుదొడ్డించుచున్నవి. ఈసందర్భమున 5 గరు అరెస్టుకాబడిరి. అందులో మువ్వరు రష్యా ప్రభుత్వ వర్తక రాయబారివర్తమునకు చెందినవారు. రష్యా జర్మనీల కేవల సంఘర్షణ కిది మూలము కావచ్చునని నేటివార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

బెజవాడ (స్వకీయవిలేఖరి)

గంపలగూడెంకుమారరాజుగారి ఉపన్యాసము

బెజవాడ, 9-4-30:—శ్రీ గంపలగూడెం రాజుగారు పట్టణ కృష్ణజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క ప్రథమ కాంటిన్యెన్స్ జర్రమునకు నాయకత్వము వహించి కృష్ణ సంఘమున నిన్న సాయంత్రం గాంధీ పార్కునందు జరిగిన గొప్ప బహిరంగసభయందు పాల్గొని సుపన్యసింపిరి:—

“నేను జమిందారుడను. తోటి జమిందారు సోదరులు. మనమేల యీ యుద్ధమున చేరవలె. బ్రిటిషు గవర్నమెంటు క్రింద హాయిగా కాలము జుర్రుచున్న జమిందారులు అందురు. జమిందారు అయినా సతే నీరవారయినా సతే. భారతీయులు ఎల్లరు బానిసలుగా చూడబడుచున్నారనియు, యీ బానిసత్వములోనుండుటకంటె హింపు బ్రతుకు మరియొకటిలేదని నేను వారికి సమాధానము చెప్పుచున్నాను. నేను వైకుంఠము, నా నాయకుడు ఎటుల ఆజ్ఞాపించిన ఆ జూజ్జు నే నేను శిరసావహించెను. మన నాయకుడు లోకోత్తర పురుషుడని ప్రఖ్యాతిగాంచిన గాంధీ మహాత్ములవారై యున్నారు. మహాత్ములవారు దీర్ఘజీవించి స్వరాజ్యస్థాపనకు ఉచితముగ మార్గము నాలోపించి సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించినారు. కాబట్టి మహాత్ములవారి ఆజ్ఞను శిరసావహించి దేశీయులెల్లరు చేరిన చోటిప్పుక స్వరాజ్యము సిద్ధింపగలదు. అందుకు కాంటిన్యెన్స్ యందు చేరవలసివచ్చింది. కిరికివారు దేశమునుండి వెళ్లిపోండి. శ్రీ లు ఆట్టి పిరికివారి స్థానమునందు ప్రవేశించి స్వరాజ్యమును సంపాదించగలరని నానమ్మకము. రాజుగారు ఉపన్యాసమును ముగించిన వెంటనే నేకమంది నైసికులుగ చేరిరి. 60 ఏండ్లు మనుగలవాడగుటచే చేరిరి. పింఛను పుచ్చుకొని కామము గడుపుచున్న ఒకకైచ్చే యువోగి ముందుగ చేరెను. ఆత్యుత్సాహము ప్రబలెను.

న్యాయవాదుల సంఘము

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 8:—ఈ నెల 5-వ తేదీన ఈ పట్టణమునందలి న్యాయవాదులు సభచేసి సత్యాగ్రహోద్యమమునకు తోడ్పడవలయునని తీర్మానించిరి. కాంగ్రెసునందు సభ్యులుగ చేరియు, ఖద్దరునుధించియు, యీ యుద్ధమునకు తగులితని ద్రవ్యసహాయమొనర్చియు తోడ్పడవలయునని తీర్మానించిరి. మరియు, సర్దారు వల్లభాయి పటేలుగారిని ఆన్యాసముగ నిర్బంధించినందులకు తమ యసమ్మతిని వెల్లడించుచు తీర్మానించిరి.

కార్మికులు త్రాగుడుమానాట

మహాత్ములవారు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రచారమువలన ఈ పట్టణమున బక్సింగహం పేటలో నివసించు కార్మికులయందుకూడ చలనముకలిగినది. తమకే కిక్కిరిచి మహాత్ములవారి ఆజ్ఞలను శిరసావహించవలయునని కార్మికులలో తీవ్రముగోరిక కలిగెను. నిన్న సాయంత్రము ధాదాపు 300 మందిచేరి ఆరంభం ప్రత్యయలో వెంకటండు కనకయ్యగారి ఆశ్రిత్యతక్రింద సభచేసికొనిరి. ఆ సభయందు డాక్టరు శర్మ, డాక్టరు గోవిందరాజులు నాయకులు, దిగవల్లి వెంకటేశ్వరావు, చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారులు త్రాగుడువలనకలుగు నష్టములనుగూర్చి విపులముగ బోధించి దురభ్యాసమును మానవలసిన ఆవశ్యకతను గూర్చి అనేక కారణములను పేర్కొనిరి. వీరి ఉపన్యాసములను విని పుడు సభ్యులలో త్రాగుడుపై పోయెను భావము దానిని మానవలయునని దృఢపంకల్యమును ప్రకటితమయ్యెను. శివరావుగారి యుపన్యాసమును వినినతోడనే సభ్యులెల్లరు లేచి శ్రీరామచంద్రుని సాక్షిగను కనకదుర్గాదేవి సాక్షిగను తమ ఆక్షణమునుండి త్రాగుడు దురభ్యాసమును వదలితిమనియు ఇతరులను కూడ త్రాగుడుదే నెడమనియు కార్మికులెల్లరు ప్రమాదములకు చేరిరి. త్రాత్తపేటలోనున్న నగరాల సంఘమువారు కూడ రెండుయూడు రోజులలో సభ చేసికొని ఇట్టి ప్రతిజ్ఞ చేపూనెదరని తెలియుచున్నది.

సత్యాగ్రహప్రచారము

7-4-30 తేదీ సాయంత్రం పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము వారి ఆవరణక్రింద గాంధీ పార్కునందు పౌరసభ జరిగెను. స్వామినారాయణానంద తీర్థులవారు సభాధ్యక్షతవహించిరి. తాదేపల్లి వేణుగోపాలరావు మకం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్త గార్లు కాంగ్రెసు ఆదేశమును గూర్చియు సత్యాగ్రహోద్యమమును గూర్చియు యుపన్యసింపిరి. గంపలముక్కల రామమూర్తిగారు యీ పోరాటము యుగయుగవరకు నెల 1-కి రు 30/ చొప్పుక విరాళమునిత్తురని ప్రయోచించెను. ఇరువురు దేశభక్తులు కానుకలుగా నిచ్చిన రెండు ఉంగరములలో విడుసార్లు వేలమువేయబడగా రు. 800/లు మూడువందలు వసూలయ్యెను. వేలములో హెచ్చు పాటపెట్టి సామిచ్చి వెంటనే ఆ ఉంగరమును నాడు కాంగ్రెసుకు సమర్పించుట జరిగెను. ఒకసారి ఉంగరము బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారి కియ్యబడగా వారు మరల కాంగ్రెసుకు ఇచ్చివేసిరి. తిరిగి ఇవి వేలము వేయబడెను. ఇంకను అనేకమంది కానుకలను చదివించిరి.

పల్లి గోదావరి కాంటిన్యెన్స్

ఏలూరు తాలూకాలో ప్రచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 9:—పల్లి గోదావరిజిల్లా ప్రథమ కాంటిన్యెన్స్ పటాలము భీమవరము చేరిన పిమ్మట మూడుభాగములుగ చేయబడి మూడు తాలూకాలలో కాంగ్రెసు ప్రచారమును చేయుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఏలూరు తాలూకాలో కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణ మూర్తిగారి నాయకత్వమున సత్యాగ్రహపటాలము గ్రామములలో తీవ్రప్రచారమును జరుపుచున్నది. ఆపటాలమునందు ఏలూరుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు బందా విద్యవృత్తపంతులు, దుగంటి బాపిరాజు, దుగ్గిరాల కృష్ణమూర్తి, హేళిబు రామారావు, వి. గంగరాజుగార్లును తదితర సత్యాగ్రహపైసికులును గలరు. ఈదశము 7 తేదీన ఉదయము 6 గంటలకు ఏలూరు గాంధీ జాతీయ విద్యాలయమున బయలుదేరి నట్లూరున కే గి రి. ఆ చటల రూ 25 లు వసూలయ్యెను. తరువాత కలపర్రు, పునుకొల్లున కేగిరి. పునుకొల్లునందు రూ 45 లు వసూలయ్యెను. పిదప నసంతవాడ కేగిరి. అచ్చట రూ 70 లు లభించెను. పెదపాడు నాయుడుగూడెముల కేగగా అచ్చట రూ 480 లు వసూలయ్యెను. పెదపాడునందు దొకకమ్మపాడు కద్దగుపెత్తెవారణ దీక్షుకొని సత్యాగ్రహదశ వైసికుల కందరికిని ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క కద్దగుకాలునను బహుమతిచ్చెను. ఆకాలముల అచ్చటనే బహిరంగసభలో వేలమువేయగా రూ 87 లు లభించెను ఆముత్యము సత్యాగ్రహానికి కర్మింపబడెను.

ఈనెల 8 వ తేదీన అనగా నిన్నటిదినమున వైసి కేర్కొనబడిన కాంటిన్యెన్స్ గ్రామ చాటపర్రున కేగిరి. చాటపర్రుగ్రామము లిదివరకే రూ 120 లు సత్యాగ్రహానికి కొనగిరి. ఆ గ్రామము నుండి శ్రీయ్యత మాగంటి శీతయ్యగారు వృద్ధులు తదితరము 2) మంది వృద్ధులతో పయనమై సత్యాగ్రహప్రసానమున కేగి సత్యాగ్రహ మొనరించే దరనియు తెలియుచున్నది. పిదప నీవళెము జాతిపూడిగ్రామమున కేగగా అచ్చట రూ 100 లు వసూలయ్యెను. నిన్న సాయంత్ర మిదళము మాచెపల్లి కేగెను. అచ్చట రూ 25 లు లభించెను. ప్రతిగ్రామమునందును ప్రజలు వీరికి స్వాగత మొసగిరి. వందలకొలది ప్రజలు కాంటిన్యెన్స్ మున చేరుటకు సంసిద్ధతను జూపిరి.

ఏలూరునగరమున

ఏలూరునగరమున కాంగ్రెసు ప్రచారమును శ్రీయ్యత గజవిల్లి రామచంద్రరావు పంతులువారు తదితర కాంగ్రెసు సభ్యుల సహాయమున జరుపుచున్నారు. ధనమువసూలుచేయుచున్నారు. కాంటిన్యెన్సులను చేర్చుచున్నారు. గతవారమున ఏలూరునందు రూ 500 లు వసూలయ్యెను ఇప్పుడు ఈపురము నుండి 10 మంది కాంటిన్యెన్సులు సత్యాగ్రహము సల్పుటకు సంసిద్ధులగున్నారు. వీరు జిల్లాపేనానియగు నారాయణరాజుగారు యనుజ్ఞ యొప్పుడు వచ్చినచో అప్పడే మట్టపాలెమున కేగి సత్యాగ్రహమును సల్పెదరు.

అత్తెమూరి గోవిందాచారిగారి నాయకత్వమున నొక పటాలము తణుకు తాలూకాలోను, దుండు నారాయణరాజుగారి నాయకత్వమున నర్సాపురం తాలూకాలోను రెండు సత్యాగ్రహ పటాలములు తీవ్రము ప్రచారమును ఆయా తాలూకాలో జరుపుచున్నారని తెలియుచున్నది. అచ్చట కూడ వివిధ గ్రామములను ఆత్యుత్సాహమున చూపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఈ జిల్లాలో బయలుదేరిన ప్రథమ సత్యాగ్రహ పటాలము ఈనెల 6 తేదీనే మట్టపాలెమునందు సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు సంసిద్ధ మయ్యెను. కాని అంతలో శ్రీయ్యత కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు 18 తేదీ వరకు ఆంధ్ర జిల్లా లన్నియు సత్యాగ్రహము నాపివేయలేనని ఆజ్ఞ నీయగా తదనుసారముగ యిచ్చట సత్యాగ్రహము ప్రారంభింప బడలేదు. కాని యిపుడు మరల 9 తేదీన సత్యాగ్రహము నారంభించవలెనని దేశభక్తులు అతజ్ఞ నిచ్చెను. ప్రథమ కాంటిన్యెన్స్ విపుడు యీ జిల్లాలో మూడుగ విభజింపబడి మూడు తాలూకాలలో ప్రచారము చేయుచున్నది. కావున నేడే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలె నన్న యుత్తరువు యిచ్చట కొందరు కాంగ్రెసు వాదులకు అసంతృప్తికరముగ నున్నది.

అసలు బంగారు నగలకు
వికంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్స్
సీమకమలములు, నగలవర్తకులు
112, 113 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ

అవసర సమావేశము

ఆ 1930 సం॥ ది 8 ఏప్రిలు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఆంధ్రరత్న భవనములో సమావేశము.

తీర్మానములు:—

1. పశ్చిమకృష్ణాజిల్లాలో ఉపప్రము నివారణసందర్భమున జరుపబోవు కాంటిన్యెన్సునుకు ది 2-4-3 తేదీన స్థాపింపబడిన యుద్ధభిరమునుండి ది 9-4-30 తేదీ ఉదయము మ. రా. శ్రీ. కోటగిరి వేంకటకృష్ణారావు బహద్దరుగారి నాయకత్వముక్రింద ఏబదిమంది కాంటిన్యెన్సులతో నాయకుని చే నిర్ణయింపబడినమార్గమున గమ్యస్థానమైన బందరుచేరుటకు తీర్మానించడమైనది.

2. పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘమునుండి పదరు సంఘముయొక్క ఉద్యోగములు కాంటిన్యెన్సు ప్రభువదళములో వెడలటలన ఆంధ్రము పనులను వ్యవహరించుటకు మ.రా.శ్రీ కామమను లక్ష్మయ్య చౌదరి గారికి సర్వాధికార మియ్యడమైనది. వారు సత్యాగ్రహసమరమున కేసువుడు వారి స్థానే మరియొకరిని నిర్ణయించుటకు వారికే సర్వాధికార మియ్యడమైనది.

(3) మండలములో కాంటిన్యెన్సునుకు సంబంధించిన వ్యవహారములు జరుపుటకు యీక్రిందివారిని యుద్ధాలోచన సంఘముగ నందుటకు తీర్మానించడమైనది.

- 1 కామమను లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు.
- 2 దిగవల్లి వెంకటేశ్వరావుగారు.
- 3 చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు.
- 4 డాక్టరు శర్మగారు.
- 5 తూనుగుంట్ల రామస్వామి గుప్తా గారు
- 6 డాక్టరు చాగంటి నూర్యనారాయణమూర్తిగారు.
- 7 నల్లూరు పాపయ్యగారు.

వీరిలో డాక్టరు శర్మగారిని శివరవ్యహార్తగ యేర్పలు చుకోవడమైనది.

(4) యుద్ధాలోచన సంఘమునకు ధనము చేపూర్చుటలో ను-జమాఖ్య లెక్కలంచటములో ను శి బి ర ని ర్వ హణములో నే యన్ని విధాల తోడ్పడుటకు యీక్రిందివారిని సహాయకసంఘముగ యేర్పాటు చేయడమైనది.

1. యెత్తుని లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు
2. దిగవల్లి వెంకటేశ్వరావుగారు.
- 3 చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు.
4. ఆదికపూడి రామనాథం చౌదరిగారు.
5. చుండూరు సీతారామయ్యగారు.
6. భండారు రాజేశ్వరరావుగారు.
7. డాక్టరు చాగంటి నూర్యనారాయణ మూర్తిగారు
8. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘప్రతినిధి.
9. బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘప్రతినిధి.

పదరు సభ్యులలో యెత్తుని లక్ష్మీనారాయణ చౌదరి గారిని అధ్యక్షులుగాను కోశాధిపతిగాను, దిగవల్లి వెంకట శివరావుగారిని చెటుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారిని కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకోవడమైనది.

కమలమను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

అధ్యక్షులు.

కావలెను

ఇద్దరు సూపర్ పైజర్లు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డులోని ప్రాథమిక పాఠశాలలను తనిఖీచేయుటకు శీతము యోగ్యతలను బట్టి నిర్ణయించబడును. వెనుకటి ఉద్యోగానుభవము వయస్సు, జాతి, స్వగ్రామములను తెలుపుచు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. 6 మాసములు తృప్తికరముగా పనిచేసిన మీదటనే ఖాయముచేయబడును.

కావలెను:— ఒకసబ్బోవరే సీరు రు 60-5-80 లు వైన ఖాయముగా పనిచేయుటకు దిగువవారికి వ్రాయవలెను.

ఎమ్. నరసన్న బి. యే.

ప్రెసిడెంటు తాలూకాబోర్డు, రాజమండ్రి.

వివిధరాష్ట్రసత్యాగ్రహసమరము

జవహర్లాల్ గారు సత్యాగ్రహమును గావించుట

బొంబాయి పోలీసువారి అమానుష ప్రవర్తనము

బొంబాయివారు ఈరోజు 500 శాంతిసైనికులను నియోగించుట

శాంతిసైనికులు ఉప్పును ప్రాణముకంటె ఎక్కువగా కాపాడుచుండుట

పొట్టకొరకు దేవులాడుచుంటి మని పోలీసు లొప్పుకొనుట

బొంబాయి రాష్ట్రము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—కేపు ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించుటకు 500 శాంతిసైనికులను నియోగించుటకు బొంబాయికాంగ్రెస్ యుద్ధాలోచన సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

కుటింబినలు యిండ్లలో ఉప్పుచేయుచుండుట

(ఆ. ప్రెస్ తం.)

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—ఉప్పుచట్టములను తిరస్కరించుటకు యుద్ధాలోచన సంఘమువారు ప్రతిరోజు హేచ్చు మందిని వినియోగించుచున్నారు.

ఈరోజు 200 శాంతిసైనికులు 10జట్లుగా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండి బాల్వీలను తీసికొనివెళ్ళి సముద్రమునుండి నీరు తెచ్చిరి. వీరు కొలబానండి మహాక్షివరకు పరుచుకొనియుండిరి. ఇట్లు తెచ్చిన ఉప్పునీరును కాంగ్రెసుకార్యాలయపు మేడమీన కాచి ఉప్పుచేయుచున్నారు. కొంతనీరును యెండగట్టికూడ ఉప్పుచేయుచున్నారు. మహాక్షి బాటినద్ద 8 పాండుల ఉప్పును పోగుచేసి తెచ్చిరి.

ఇంకొకవిశేషము, చాలవంది కుటుంబములు హేచ్చుగా గుజరాతీస్త్రీలు, శాంతిసైనికదళములోనివారు కానప్పటికిని యిండ్లకు ఉప్పునీటినితీసికొనివెళ్ళి అచ్చట ఉప్పుచేసికొనుచున్నారు. సత్యాగ్రహముయొక్కపరకుచేసిన ఉప్పు 4 మణులని తెలియుచున్నది. ఇది కాంగ్రెసు కమిటీవారి ఇతముననున్నది. విల్లిపార్టీ సత్యాగ్రహకమిటీవారు నిన్నటి సుండియు రిమణుగులఉప్పునుచేసితిమని చెప్పుచున్నారు. దీనిలో చాలభాగము సముద్రము ఒడ్డునపోగు చేయబడినది. ఈ ఉప్పు అమ్మకము చురుకుగానున్నది. చుట్టు ప్రక్క గ్రామములలో 1 మణుగు ఉప్పు సత్యాగ్రహులచే అమ్ముబడినది. ఇట్లు అమ్ముచున్న శాంతిసైనికులలో నిద్రనీ పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. వీరిలో ఒక శాంతిసైనికుడు విల్లిపార్టీవద్ద కాపురమున్న అంధేరీ మేజిస్ట్రేటుగారి యింటికి ఉప్పు నమ్మబోగా అరెస్టుచేయబడెను.

నారిమెకొగారి గౌరవార్థము బొంబాయి

కార్పొరేషనువారు సెలవిచ్చుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 1:—బొంబాయిపురపాలకసంఘము వారు శ్రీదుర్గావేళమైత్రుసంఘములో బాతీయపార్టీ నాయకుడగు నారిమెకొగారి అరెస్టుకు గౌరవముచూపుటగాను పనిజరుపకుండ సెలవిచ్చివేసిరి. (ఆ. ప్రెస్)

స్త్రీలు ఉప్పు విక్రయించుట

కొనువారిచేత సంతకములు చేయించుకొనుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—బొంబాయిపరిసరముననున్న అందమైనపేట విల్లిపార్టీ ఆదివారమునుండి మాత్రమే తస్య శోభితమై యలరారుచున్నది. ఇదివరకు అలమినియమ్ ఫ్యాక్టరీగా నున్న స్థలము యిప్పుడు సత్యాగ్రహులచే ఉప్పు ఫ్యాక్టరీగా మార్చబడినది. ఇక్కడికి మహారాష్ట్రలో వివిధ స్థలములనుండి సత్యాగ్రహులు వచ్చినారు. భూర్పు, ఖాండేష్, సతారా, మేలాపూర్, కొలబా, బొంబాయి పేటలు మున్నగు స్థలమునుండి అసంఖ్యాకములగు శాంతిసైనికులు యిచ్చట చేరియున్నారు. కొందరు తర్ఫీదైన రేరువారే తర్ఫీరి, కొంకన్, కాడా, అలిబాగ్ మొదలగుస్థలములకు పంపిణీయబడుచున్నారు. ఈ వారములోగా మహారాష్ట్ర దేశమును తయారుచేయుటకు సర్వప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

జమ్మన్ లోల్ బజార్ గారిస్థానే స్వామి ఆనందుగారు నాయకత్వము వహించిరి. ప్రతి ఉదయము ఆచార్య రజేడిగారు సత్యాగ్రహులను తీసికొని వెళ్ళుచున్నారు. బి. బి. ఫోర్, (సోనిసిట్) శంకరరావు దేవ్, డాక్టర్ కేట్ కర్, డాక్టరు అథలాయిగారు సాయము చేయుచున్నారు. వెస్ట్ సాథ్ సజ్జినద్ కాల్యలక్ష్మబోయి అచ్చట భూమిమీద యేర్పడి

యున్న ఉప్పును పోగుచేసి పోలీసువారి కాంపుకు యెరుటనున్న సత్యాగ్రహ శిబిరమునకు తెచ్చుచున్నారు. పోలీసులు యెంతమాత్రమును బోక్సము కలిగించుకొనుటలేదు. నిన్న సత్యాగ్రహులు తయారుచేసిన ఉప్పును స్త్రీలు అమ్ముచుండగా పోలీసులు ధంబనే యుండిరి. కాని వారెవరిని అరెస్టు చేయలేదు. మహ్మదు, అరెస్టు చేయబడినదని స్త్రీలు కోరిరి గాని తమపాట్లలకై దేవులాడుచుంటిమని పోలీసులు చెప్పి తప్పించుకొనిరి. తాము ఉప్పు చట్టములు తిరస్కరించుచున్నామనియు, ప్రభుత్వమువారు శిక్ష విధించినచో నమధించెదమనియు, ఆస్తీజపు చేసినచో చేయనిచ్చెదమనియు, ఉప్పు కొనువారి వద్దనుండి స్త్రీలు ప్రమాణపత్రములను పుచ్చుకొనుచున్నారు. నిన్న ఒక మణుగు ఉప్పుచేయబడినది. 5 మణుగులు పోగుచేయబడినది. ఈ ఉప్పును అమ్మి శిబిరమును పోషించెదరు. ఇతరులహాసము లేకుండ శిబిరమును పోషించుటయే శాంతిసైనికుల యుద్దేశ్యము. నిన్న 250 మంది ఉప్పునుకొనిరి. వారిలో ముఖ్యులు అంజే రియ్ దంపతులు, శ్రీమతి కున్ షెక్ షేక్ (అబ్దులు రియ్ ద్విదతి పోదర్) పూకాంతి బర్షియవాలా, గంగాబెక్ వలేజ్, విద్యాగోరీయోగీ, శ్రీమతి మార్కండేయ, మాలిదెను మెహతా (మనభాయి మెహాకన్య మేనకోడలు), అమెనుకబాడే గారై యున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి కార్మికుల సానుభూతి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—వకన్ కబాడీగారి య్యక్తిత్వము సమాజేతమైన బొంబాయి కార్మికులు అరెస్టుయిన కాంగ్రెస్ నాయకులను ఆధిపందివి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపాఠాలు మున కాంగ్రెస్ వారితో చేరుటకు నిశ్చయించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బార్నివాలాగారు ఉద్యోగమును మానుకొనుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—నేట్ జమన్ లోల్ బజార్ గారి శిక్షయెడల తన కోపమును తెలియబరుచుటగాను బార్నివాలాగారు తమగౌరవ మేజిస్ట్రేటు ఉద్యోగమును మానుకొనిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయిలో గొప్పవర్షదర్శనమునకై

యేర్పాటులు

ఏప్రిల్ 13 తారీఖున అనేకవేలు

సత్యాగ్రహములో పాల్గొనెదరు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—నగర మంతయు తిరుగుటకు గాను వాదీరుకుండి ఫోర్టువరకు ఒక గొప్ప ప్రదర్శనము బొంబాయి యుద్ధాలోచన సంఘమువారిచే యేర్పాటు చేయబడినది. 18 తారీఖున సత్యాగ్రహము చేయువారు చాల వేలమంది యుండురని యూహించబడుచున్నది. అజ్జాన చేసిన శాంతిసైనికు లందరు వీరు తెచ్చుటయందో లేక ఉప్పుపోగుచేసి కొనివెచ్చుటయందో నియోగింపబడెదరు. ఉప్పు తీసికొని వెళ్ళరాదని ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిన మర్జనుండి గూడ ఉప్పును తెచ్చుటకు శాంతిసైనికులు నియోగింపబడెదరు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

వంగరాష్ట్రమునందు సత్యాగ్రహము

విద్యార్థుల సమ్మె

కల్లు, విదేశవస్తువులు లమ్ము అంగళ్లను పిక్కెట్లు చేయుటకు తీర్మానించిరి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10:—ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించుటకు వీర్లులేనివోట కల్లంగడులను, విదేశవస్తువులు లమ్ముకొట్టును పిక్కెట్లుచేసి ప్రజలను కొనకుండచేయుటకు బొంబాయి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తీర్మానించిరి.

అంగ్లభాషలోను, వంగభాషలోను కార్మికవిద్యార్థి పేర మహాశయుల సమ్మిధియ రెండుకరపత్రములు రాజద్రోహకరములైన వని ప్రభుత్వమువారు తమ వశముచేసికొనిరి.

(ఫ్రీ ప్రెస్)

కలకత్తా విద్యార్థుల సమ్మె

రిప్పన్ కళాశాల మూసివేయబడినది

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10:—నిన్న పాఠశాలకు బోని మూడు కళాశాల విద్యార్థులు రిప్పన్ కళాశాల గేట్లవద్ద కాపుండి విద్యార్థులను పోగుండ చేయుటచే చాలవంది తత్కళాశాల విద్యార్థులు లోనికి వెళ్ళుటకు వీలులేక పోయెను. కాపున శనివారము వరకు కళాశాల మూయబడినది. స్కాటిష్ కళాశాల వద్దనూడనిట్లే జరిగెను. గాని ఆకళాశాల విద్యార్థులు ఆగలేదు. కాని తరువాత కొందరు విద్యార్థులు తమతమ తరగతులలోనుండి వెడలి వచ్చివేసిరి. (ఆ. ప్రెస్)

డక్కా విద్యార్థుల సమ్మె

డక్కా, ఏప్రిల్ 10:—డక్కా బాతీయవైద్యపాఠశాలలో చదువుచున్న చాలవంది విద్యార్థులు ఈరోజు సమ్మెచేసి గేట్లవద్ద సత్యాగ్రహము గావించిరి. ఇందుమాలకముగా యితరులుగూడ ఆవరణములోనికి పోవుటగాని చరిత్రలకు కూర్చుండుటగాని వీలుకాలేదు. ఆశ్వికులగు రక్షకధిబలు సాయముకోరబడెను. విద్యార్థులకును, పోలీసులకును జరిగిన నెనుగులాటలో కొందరు సత్యాగ్రహులకు చెబ్బలు ప్రబలయిన గాయములు కలెగెను. (ఆ. ప్రెస్)

ఉర్రేగింపు జరిగినందులకు ముగ్గురికి శిక్షలు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10:—తెలెస్సు లేకుండ బుట్టాబజారులో ఉర్రేగింపుజరిగినందులకు ముగ్గురు ఉత్తరహిందూస్తానీవారిని పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. 15 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. మధురప్రసాదు అను న్యాలవవాడు పోలీసుస్టేషనుకు యెరురుగా గడవిడచేసినందుకు 10 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను. సాక్షులను పరీక్షించుటకుగాని, వాక్కులమిచ్చుటకుగాని, జరిమానాల నియ్యటకుగాని, వారు అంగీకరింపలేదు. కాపున వాడ చరసాలకు పంపబడిరి.

రైల్వే ఆవరణములో సభలు జరువరాదు

జి. వి. పి. ఉద్యోగీయుల ఉత్తరపు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10 —లిలోవా కర్మాగారములలో కనిపయములయందు సభలు జరుపరాదని ఈస్టుఇండియా రైల్వే ఏజంటు నోటీసులను బారీచేయించినాడు. ఈ నోటీసుకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించిన ఉద్యోగులు ఇర్రెక్టుచేయబడవచ్చును. మరల కర్మాగారములలో గడవి యలుదేరినచో కర్మాగారములే మూసివేయవచ్చును.

నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారిపై రాజద్రోహనేరము

సంవత్సరము కఠినశిక్ష

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10:—రాజద్రోహ నేరముపై సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడిన నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారు హైకోర్టుకు ఆపీలుచేయగావారు ఆపీలును కోట్టివేసిరి. (ఆ. ప్రెస్)

కర్ణాటకము

13 తారీఖున సత్యాగ్రహము ప్రారంభమగును

మల్టీ, ఏప్రిల్ 10:—అంకొలలో ఉప్పు సత్యాగ్రహమును 13 తారీఖున 4 గంటలకు ప్రారంభించుటకు సత్యాగ్రహ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సదాశివరావు కార్నావ్ గారు నాయకత్వము వహించెదరు.

బెల్గామ్, మల్టీ సత్యాగ్రహులు 18 తారీఖున బయలుదేరుచున్నారు. 18 తారీఖున సాయంత్రము 6 గంటలకు కర్ణాటకములో పన్ని పట్టణములయందును, పల్లెయందును, పట్టణ జరిపి సత్యాగ్రహులకు విజయము కలుగుగాక యని కోరెదరు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మహారాష్ట్ర దేశము

సత్యాగ్రహ ప్రచారసంఘ స్థాపన

పూణా, ఏప్రిల్ 10:—మహారాష్ట్ర దేశములో నన్ని భాగములయందును తీవ్రమగు కానస్పోల్డంఘన ప్రచారమును సాగించుటకు కేల్ కర్ గారి నాయకత్వమున నొక సంఘమును పూణావాతీయ పార్టీవారు నియమించిరి. ఈసంఘములో, డి. డి. భోపల్ కర్, డి. బి. గోకలే, డా. భట్ నూర్, పండుర్న శిరోకర్, డి. బి. దివాకర్ (కార్యదర్శి) గారలు కలరు. ఈ సంఘమువారి యావశ్యమైన శివాజీ మందిరమున శనివారము సాయంత్రము సభ జరుగును. ఈ సంఘమువారు చేయుపనలలో మొదటిది సత్యాగ్రహము చేసిన ఉప్పు అమ్ముటయే యుండును. (ఫ్రీ ప్రెస్)

యావద్భారత స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

అన్ని రాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహము తీవ్రముగా జరుగుచుండుట

శ్రీలును పురుషులునుగూడ సమష్టిశాసనోల్లంఘనమును జరిపి వేలకొలది మనుగల ఉప్పును 450 రూపాయలకు విక్రయించుట

సత్యాగ్రహ కేసులు

డిల్లీలో దేవదాసుగాంధీజీ మున్నగువారివైన కేసు

15 వ తేదీని విచారణ జరుగును

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 10:—శ్రీ దేవదాసుగా రొక్కరివైన మాత్రమే పినలు కొడుకు 12 వ నెక్స్టును క్రింద శేషు చేయబడెను. ఈ కేసును డిల్లీ అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పూలుగారు విచారణచేయుదురు. తక్కిన వారిమీద ఉప్పువట్టుము క్రిందనే కేసు చేయబడెను. ఆకేసును నెంట్రలు బయలులో సిటీ మేజిస్ట్రేటు యావదగారు విచారణ చేయుదురు.

అస్సామీగారిని వదలివేయుట

అరెస్టుచేయబడినవారిలో నొకరగు బారిష్టరు ఫరీదులు హాజు అస్సామీగారిని వదలివేసిరి.

దేవదాసుగారు మున్నగువారు న్యాయవాదుల సహాయమును నిరాకరించుట

నిన్న 10 వ తేదీ ఉదయమున బారిష్టరు అసఫుల్లిగారు చెరసాలకు వెళ్లి దేవదాసుగారు మున్నగువారి పక్షమున వాదించెదనని తెలుపగా నా పక్షమున నెవరును వాదించ సవరము లేదు. దేశమే వాదించును అని దేవదాసుగారు రినిరి. ఇతరులు గూడ నటులనే తెలిసిరి.

హరటాలు

నిన్న 10 వ తేదీని నగరమున హిందువులందరును దుకాణములను మూసివేసిరి. కాశ్మీరగేటు మోగేటు, న్యూడిల్లీ మున్నగు రావులలో దుకాణములను మూయలేదు. ముసలమానులుగూడ మూయలేదు.

ప్రజలు గొప్ప ఊరేగింపుతో కోర్టుకు వెళ్లుట

9 వ తేదీని అరెస్టు చేయబడినవారిపై లేబరేషన్ కేసులు 10 వ తేదీని విచారణ చేయబడునని తెలియుటచే వేలకొలది ప్రజలు గొప్ప పూరేగింపుతో నగరవిభులకుండ కోర్టుకు వెళ్లిరి. వారు పతాకములను ధరించి జయధ్వను లావించుచు వెళ్లిరి. వారిలో విద్యార్థులు విక్రీరి హెచ్చుగానుండిరి. 15 వ తేదీ వరకు పోలీసువారు రిమాండు కోరిరిని కోర్టులో తెలుపబడెను.

దేశబంధు గుర్రగారి సందేశము

“భారతమాతకు పూర్వస్వరాజ్యమును సమకూర్చుటకై యిపుడే సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడెను. ఎట్టి కఠిన శాసనములను ప్రయోగించిననుగూడ నిది అంతరింపదు. ప్రధాన నాయకులను అరెస్టుచేసినచో ఉద్యమము అడగిపోవునని ప్రభుత్వమువారు భావించుట కేవలము భ్రాంతియే. దేశమునందు ప్రతి పల్లెనుండియును ప్రతి కుటీరమునుండియునుగూడ కోట్లకొలది సత్యాగ్రహులు బయలుదేరి స్వరాజ్య పతాకమును నిలువ బెట్టెదరు. నాయకులను అరెస్టుచేసినచో యువకులు నాయకత్వమును వహించెదరు. యువకులను అరెస్టుచేసినచో శ్రీలు నాయకత్వమును వహించెదరు. ఈ సత్యాగ్రహమువలన విజయము తప్పక కలుగును. ఢిల్లీలోనున్న ప్రతివ్యక్తియును స్వరాజ్య కాంతిసైన్యమున చేరవలెను” అని దేశబంధు గుర్రగారు సందేశము వ్రాసెరి.

డిల్లీలో 10 తేదీని సత్యాగ్రహము

10 వ తేదీని 32 మంది సలీంపూరులో సత్యాగ్రహమును సలిసిరి. అచటికి 15000 మంది వెళ్లిరి. 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 30 గంటలవరకును పోలీసు లెవ్వరును రాలేదు. ఢిల్లీనగరమున అసంఖ్యాకములగు ఊరేగింపులు జరిగినవి. ఉత్సాహము ప్రబలతముగా నున్నది. (అ. ప్రె. శ్రీ ప్రె.)

బీహారులో నారాయణ ప్రసాదుగారి కేసు

ఒకసంవత్సరము విడి తైదువేయుట

పాట్నా, ఏప్రిల్ 9:—ఇదివరకు రాష్ట్రీయ శాసన సంఘసభ్యులుగా నుండిన నారాయణ ప్రసాదసింగుగారు ముమ్మగురు శరణమండలమున సత్యాగ్రహ మొనరించినందులకు నిన్న 10 వ తేదీని వారిని అరెస్టుచేసిరి. సింగుగారికి ఒక సంవత్సరము విడి తైదు వేసిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రథమదళ ప్రధానము

శ్రీ జనకారీ ప్రసాదుగారి నాయకత్వముక్రింద 11 మంది వలంటీరులు మొదటిదళముగా 8 వ తేదీని ముజఫరపూరు నుండి శేవపూరుకు బయలుదేరిరి. వారు 18 వ తేదీకి అచటికి చేరి అనాడు సత్యాగ్రహ మొనరించెదరు. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రమున

కలకత్తాలో అరెస్టులు

నలుగురిని అరెస్టుచేయుట, శిక్షవేయుట

9 వ తేదీని లై సెన్సు లేకుండా వాద్యములతో ఊరేగింపు జరిపినందులకును ఉప్పు అమ్మినందుకును బారాబాజురు వలంటీరులను యిద్దరిని మధురాప్రసాదు, హనుమాను ప్రసాదు గార్లను గూడ అరెస్టు చేసిరి. మధురాప్రసాదుగారికి 10 రూపాయలు జుల్మానా లేక 7 రోజులు కఠినశిక్షయును తక్కిన ముగ్గురికి 15 రూపాయలు జుల్మానా లేక 15 రోజులు కఠినశిక్షయును వేయబడెను. వేలకొలది ప్రజలు చెరసాలవరకును వారివెంట వెళ్లిరి. (శ్రీ ప్రె.)

మహిష్వతనులో

జనార్దనరాయగారిని

అరెస్టు చేయుట

9 వ తేదీని ఉప్పు అమ్మినందుకు అరెస్టుచేసిరి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10:—చారా ఆపారవలంటీరు జనార్దనరాయగారు 9 వ తేదీని మహిష్వతనులో ఉప్పు అమ్మినందుకు అరెస్టుచేసి 10 వ తేదీని అలిపూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు తీసికొని వెళ్లిరి. బారాసెలులో ఉప్పువట్టుము క్రింద విచారణ జరుగును.

ఇటు 9 వ తేదీని ఒకమణుగు ఉప్పును తయారుచేసిరి. అచటనే దుకాణము చేయున్న ఉద్యోగులు కుండలను పగుల గొట్టి ఇనుపతాళాలను తీసికొనిపోయిరి.

300 యిండ్లలో ఉప్పు చేయుట

క్రైస్తాపూరులో 300 యిండ్లలో బహిరంగముగానే ఉప్పు చేయుచున్నారు.

వలంటీరులు గ్రామములకు వెళ్లుట

చాలామంది వలంటీరులు గ్రామములలో ప్రచారము చేయుటకు వెళ్లిరి.

సత్యాగ్రహస్థానములు

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారి దళములు కలికాపురము, నిలా, చెంపహాటి అనుమాదు గ్రామములలో ఉప్పు తయారు చేయుచున్నారు. నిలాలో ఉద్యోగులు 4 సార్లు ఉప్పు తీసికొనిపోయిరి.

ఇద్దరిని అరెస్టుచేయుట

అచట దళాధిపతియగు విజయదత్తుగారిని యువకసంఘ కార్యదర్శియగు వసంతకుమారు మండలుగారిని అరెస్టుచేసిరి.

మహిష్వతీలో పోలీసుల దాడి

మహిష్వతీలో 10 వ తేదీని 100 మంది పోలీసువారు వలంటీరులను మట్టడించి కుండలన్నిటిని పగులగొట్టిరి. వలంటీరులు ఇనుప పాత్రములనుమాత్రము వదలకుండా పట్టుకొనిరి.

కలికపురమున గొప్పదాడి

వలంటీరులను కాలువలో పడద్రోయుట

ముగ్గురిని అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా ఏప్రిల్ 10:—నిన్న మధ్యాహ్నము పోలీసు వారు కలికపూరులో గొప్పదాడి సలిసిరి. 50 మంది ఘూర్గాలను 100 మంది పోలీసులను వెంటబెట్టుకొని జిల్లా మేజిస్ట్రేటును ఇతర పెద్ద ఉద్యోగులను ఆస్పత్రికముగా శిబిరమునై బడి వలంటీరులు తయారుచేసిన ఉప్పును తీసికొనిపోవుటకు ప్రయత్నించినవారిని వలంటీరులు శాంతముగా నిరోధించిరి. అందువలన ఉద్యోగులు దురాగ్రహభేషులై వలంటీరులను కాలువలో పడద్రోసిరి. అంగునలన వలంటీరులలో కొందరు స్వృతితప్పి పడిపోయిరి. పోలీసువారు 35 మందిని అరెస్టుచేసిరిగాని ముగ్గురిని మాత్రమే తీసికొనిపోయిరి. వలంటీరులు రెండుమణులఉప్పును కలకత్తా తీసికొనివెళ్లి విక్రయించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో

కాన్పూరులో అరెస్టులు శిక్షలు

పండిత హరిహరనాథశాస్త్రిగారికి శిక్ష

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 10 వ తేదీని జాయింటు మేజిస్ట్రేటు ఓ. ఎస్. బారనుగారు యాకేసును విచారణచేసిరి. శాస్త్రిగారికి ఆరునెలల కఠినశిక్ష వేయబడెను.

ముద్దాయియను నేరము నొప్పుకొనెను. అతడు స్వల్పభముకొర కీ నేరమును చేయలేదు. దేశహితముకొరకు బహిరంగ స్థలములోనే యీ నేరమును చేసెను. అతడు చట్టమును ధిక్కరించుటకు బుద్ధిపూర్వకముగానే యీ నేరమును చేసెను గాన కఠినశిక్షనే విధింపవలసియున్నది. కాన ఆరునెలలు కఠినశిక్ష వేసితిని. ఆ సామానుల వన్నిటిని దొరతనమువారు వశపరచుకొనవలెను.—అని మేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పెను.

పండిత గంగాపాయి చౌబుగారిని అరెస్టుచేయుట

కాన్పూరులో హిందూసాను నేవాదళ నాయకు డను చౌబుగారు 10 వ తేదీని 11 మంది వలంటీరులతో వెళ్లి ఉప్పు తయారుచేసిరి. అనాడు సాయంకాలము అయినను మాత్రమే అరెస్టుచేసిరి. సామానులన్నిటిని పోలీసువారు తీసికొనిపోయిరి. కాని వలంటీరులు మరల సామానులను సమకూర్చుకొని ఉప్పు తయారుచేసిరి. నాయకులనేగాని వలంటీరులను అరెస్టు చేయుటలేదు.

సత్యనారాయణగారిని అరెస్టుచేయుట

రాయిబెరీలో మండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి సత్యనారాయణగారు 10 మంది వలంటీరులను ఉప్పు చేసిరి. సత్యనారాయణగారిని మాత్రమే అరెస్టుచేసిరిగాని తక్కినవారిని అరెస్టుచేయలేదు. (అ. ప్రె. శ్రీ ప్రె.)

డాక్టరు సురేశచంద్ర బెనర్జీగారిని అరెస్టుచేయుట

కాంటాయిలో నేను ఉదయమున అరెస్టుచేసిరి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:—వంగరాష్ట్రమున కామిల్లాలో అధ్యయ ఆశ్రమమున స్థాపించిన శ్రీయుత డాక్టరు సురేశచంద్ర బెనర్జీగారు కాంటాయిలో సత్యాగ్రహనాయకుడుగా నున్నాడు. నేడు ఉదయమున బెనర్జీగారిని కాంటాయిలో అరెస్టుచేసిరి. ఉప్పును తీసికొనుటకు పోలీసువారు వచ్చినపుడు నిరోధించుచున్న వలంటీరులను పోలీసువారు ప్రారముగా బాధించుచున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

శ్రీయుత నారాయణరావు జోషీగారు

బెల్గాం లో రూప 25 జుల్మానా వేయుట

దార్జిలింగ్, ఏప్రిల్ 11:—బెల్గాం పీఠకు నారాయణరావుగారు ఉప్పు అమ్మినందుకు ఆయనకు 25 రూపాయలు జుల్మానా, లేక రెండువారములు విశిఖైదువేసిరి. నారాయణరావుగారిలో చెప్పకుండా మరొక పీఠకు బెన్జీగారు 25 రూపాయలను చెల్లించుటచే నారాయణరావుగారిని వదలివేసిరి. వెంటనే బహిరంగసభలో నారాయణరావుగారు ఉపన్యాసించిరి. “నేను వెంటనే మరల సత్యాగ్రహము చేసెదను” అని నారాయణరావుగారు తెలిసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

తమిళనాడు

కిల్లీరేవున ఉప్పుచేయుటకు చిదంబర

సత్యాగ్రహులు బయలుదేరుట

చిదంబరం, ఏప్రిల్ 10:—ఉప్పువట్టుమును తిరస్కరించుటకు నారాయణి అప్పగారి నాయకత్వమున ఒక సత్యాగ్రహదళము రాత్రి 12 గంటలకు చిదంబరమునుండి కిల్లీరేవును దేరెను. కిల్లీరేవున దత్తరము చిదంబరమునకు దాదాపు 10 మైళ్ల దూరములోనున్నది. (అ. ప్రె.)

శ్రీ పార్థసారథిస్వామి విమానమంటవ జ్యోధారణలాటరీసభ

ట్రస్టీకేన్, మద్రాసు.

కమిటీవారిచే వైసభవారి లెక్కలను తనిఖీ చేయుటకై నియమించబడిన ఆడిటరు, తాను లెక్కల తనిఖీని పూర్తి చేయ లేనని చెప్పటచే వారిరిపోర్టు యీనెల 25 తేదీలోగా పూర్తి గాకపోవుటవలనను, బ్రహ్మాత్మనము 14 తేదీ ప్రారంభమగుటచేతను, కమిటీవారు 4-5-1930 తేదీన దేవాలయములో చీట్ల నెత్తుటకు తీర్మానించియుండిరి.

ఇదివరలో తెలియపరచిన ప్రకారము హెడ్ క్వార్టర్సులోగాని, ఏ జెంటిల్ వద్దగాని ఇకముందు టికెట్లు అమ్మబడవు. టికెట్లనుమ్మవా రందరు తమవద్ద అమ్మకముగాక నిలిచిపోయిన టికెట్ల పుస్తకములను పంపును వాటికి సంబంధించిన లెక్కలనుకూడ తక్షణము పంపవలెను.

టి. వెంకట్రావుగారికి మేము యుత్తరముద్వారా యిచ్చిన యధికారమును రద్దుపరచడమైనది. చీట్లు కొన్నవారు వైవారి చేతికి నదరు ధనమునుగాని, అమ్మకముగాని పుస్తకములనుగాని యివ్వగూడదని హెచ్చరించుచున్నాము.

బొంబాయిలో కాంగ్రెసు కార్యాలయముపై దాడి

ముగ్గురిని అరెస్టుచేయుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10.—ఇద్దరు డిప్యూటీ కమిషనరులు మరియు పెక్కుమంది పెద్ద ఉద్యోగులను 500 మందిసాయుధ భటులు 10 వ తేదీని బొంబాయి కాంగ్రెసు కార్యాలయములో ప్రవేశించి దాడులు చేసి పైకెవ్వరును రాకుండా నిరోధించిరి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి అబీదాల్ జఫర్ఖాన్ గారిని అరెస్టుచేసిరి. అచటనున్న పాత్రలను పగుల గొట్టిరి. ఉప్పు సామగ్రిలను పోషకులకొనిరి. అటనుండి ఆఫీసు రూములలోనికి వెళ్లబోగా అచట కొంతమంది స్త్రీలు నిరోధించిగాని పోలీసువారు వారిని త్రోసివేసిలోనికి వెళ్లి ఆ గది నంతయును పరిశోధించిరి. అచటనున్న పనిముట్లను ఉప్పును తీసికొని పోయిరి. అటనుండి క్రింద ను వెళ్లిరి. అచట రెండు సాబుపాన్సు చుట్టును శ్రీమతి కమలాదేవి మహారాణిగార్ల నాయకత్వముక్రింద రెండు వలంటీరుదళములు కావలియుండెను. వారు పోలీసువారిని చాలనేపు నిరోధించిరి. పోలీసువారు బలవంతమున లోన ప్రవేశించిరి. అందువలన నలుగురు వలంటీరులకు చెబ్బులు తగిలెను. వారిని వైద్యశాలకు తీసుకొనివెళ్లిరి. అచట మహారాణిగారిని (బొంబాయి యంతకసంఘనాయకుడు) సభికారిగాని అరెస్టుచేసిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు వచ్చుట

దాడి జరుగుచుండగా శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు రచటికి వచ్చిరి. “పోలీసువారిని స్త్రీలు నిరోధింపకుండా చేయుడు” అని ఉద్యోగులను సరోజినీదేవిగారిని కోరిరి.

5000 మంది ప్రజలు చేరుట

పాయంకాలము 7 గంటలకుసరికి అచట 5000 మందిచేరిరి. స్త్రీలను మాట్లాడుకొనవలదని అధికారులు పోలీసువారి కాజ్ఞాపించిరి తెలిసినది.

దాడి ముగిసినపిమ్మట వలంటీరులు ప్రజలను కావలిజేపరచి పంపివేసిరి. 11 వ తేదీనిగూడ వలంటీరులు కార్యాలయమునకు రావలెనని ఆజ్ఞాపింపబడెను. (ఆ. ప్రా. పే. ప్రా.)

పాపట్ల నబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

I. P. 14/30.

పిటిషనరు:—కొనరాజు వెంకటప్పయ్య కుమారుడు సారాయణ, కమ్మకులం, వ్యవసాయదారుడు వయస్సు 30 సం॥లు, తిరుమెల్ల, తెనాలి డి. ము. కోర్టు

ఎ డి రి

రెస్పాన్ డెంట్లు:—జోహరాజ్ జెన్ రాజ్ కొట్టు వారు మరియుతరులు.

1920 సం॥ 5 వ ఆక్టో 19 (2) సెక్షన్ ననుసరించి వైన తెలుపబడిన పిటిషనరు తన్ను బుర్రుగ్రస్తుడుగ తీర్మానించ వలసివదిగ కోరుచు పెట్టిన దరఖాస్తు విచారణ నిమిత్తమై 27-6-30 తేదీకి వాయిదా వేయబడినదని యందుమూలమున తెలియజేయడ మైనది.

సబ్ కోర్టు బాపట్ల } ఎమ్. అనంతగిరిరావు, 7-4-30. } అడిషిన్ సబ్ జడ్జి.

పోలీసువారి విచారిత ప్రవర్తనము

క్రింద పడిపోయినవారిని పోలీసులు

కూరముగా కొట్టుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—కాంగ్రెస్ కార్యాలయముపై పోలీసు దాడినిసరించి వివరములు తెలియవచ్చినవి. పోలీసుదండకు డిప్యూటీ కమిషనరు కౌన్సిలర్ గారాగారు నాయకత్వము వహించియుండిరి. ఈ దండలో 80 మంది ఉద్యోగియులును, 200 మంది పోలీసులును ఉండిరి. వారందరును రివాల్యరును పట్టుకొని వచ్చిరి. యధాలోచనసంఘమువారు రెండు స్థలములలో ఉప్పుచేయుటకు ఏర్పాటులు చేసియుండిరి. కొన్ని పాయిలు మేడమీదను, కొన్ని దొడ్డిలోను ఉండెను. దొడ్డిలోనివానిని కాంతిపైనికులు రక్షించుచుండిరి. ఈసమయమున పోలీసులు మిడ్లమీదికి బోయి కాంతిపైనికులు రాకుండా జూచుచు పాయిలను, మళ్లన పాడు చేసిరి. పోలీసులు తమవనిచేసి క్రిందికివచ్చుచున్నప్పుడు శ్రీమతి కేరిక్ (నాయకురాలు), జమునాబెన్, యికార్ గిరుస్త్రీలు దోహతముగా నిలిచిరి. వెటిగారాగారు స్త్రీలను మంచినూటలచేత వెళ్లవనిచెప్పెనుగాని వారు వెళ్లలేదు. అందుపై యి తడును పోలీసులును వారిని వెట్టుకొనిపోయిరి. పోలీసు లంత కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండి వెడలిపోయి దొడ్డిలోనున్న పాయిలను మళ్లన పాడుచేయుటకు తిరిగివచ్చిరి. అచ్చట 50 మంది కాంతిపైనికులు రెండువరుసలుగా చేతులుపట్టుకొని పాయిలచుట్టు నిలుచుండియుండిరి. మహారాణిగారు కాంతిపైనికుల నాయకుడుగానుండెను. శ్రీమతి కమలాదేవి ఫటోపాధ్యాయ గారు పోలీసునూపరిం పెండెంటుచక్కనేయుండెను. పోలీసు ఫటోపాధ్యాయగారి సతిని వెల్లిపొమ్మని చెప్పిరిగాని యిం కొకమారు తన్నువమానము చేయవద్దని యామె బదులుచెప్పెను. అందుపై పోలీసులు కాంతిపైనికులపై బడవలసినదని పోలీసు మాఫరిం పెండెంటు ఆజ్ఞాపించెను. పోలీసులు మైబడి మర్రించు చుండగా కాంతిపైనికులు ధైర్యముగా వక్షస్థలములను జూపించిరి. కమలాదేవి ఫటోపాధ్యాయసతికూడ నీపెనుగులాటలో పాల్గొనుటకు స్థలమును అనేకసార్లు మార్చెను. కొంతకాలమైన తరువాత పోలీసులు యిద్దరిని ముగ్గురిని లాగడము ప్రారంభించిరి మొదట వారు మహారాణిని లాగిరి. కొందరు పోలీసు వారు కాంతిపైనికులను కాన్లుపట్టుకొనిలొగి వారు క్రింద పడిన కురువాత కొట్ట మొదలు పెట్టిరి. మరి కొందరు పెద్ద ఖడ్గీలను కాంతిపైనికుల మధ్యగా పోనిచ్చి కండలను చుట్టు మోలగ ద్రోయ ప్రయత్నించిరి. ఈ ప్రయత్నములో కొందరు కాంతిపైనికులకు కళ్ళకు చెబ్బులు తగిలెను.

ఈ పెనుగులాటలో 4 గరు కాంతిపైనికులకు పెద్ద గాయములు తగిలెను. ఇంతటితో చాలునని పోలీసులు విరమించి మహారాణి, అబీదాల్, సాదీక్ గారలను అరెస్టు చేసి తీసికొని వెళ్లిరి. ఆస్థలమున నన్ను శ్రీ కాంతిపైనికులు పండుమతరం గీతములను మనోహరముగాపాడుచు కాంతిపైనిక దళ నాయకుని, మరియుద్దరు పైనికులను సాగనంపిరి. (శ్రీ ప్రా.)

పోలీసువారి కూరత్వమును

కమలాదేవి ఖండించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—కాంతియే పరమధర్మముగా విహించిన కాంతిపైనికులను, అందులో పడిపోయినవారిని పోలీసులు కొట్టుట ఘోరమనియు, మిక్కిలి ప్రాచార్యమనియు, ప్రతికలకు గావించిన ప్రకటనలో కమలాదేవిఫటోపాధ్యాయ సతి తెలుపుచున్నది. (శ్రీ ప్రా.)

500 మంది సత్యాగ్రహముచేయుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—నిన్న తీర్మానింపబడినట్లు నేడు ఉదయము 7 గంటలకాగానే 500 మంది సత్యాగ్రహులు ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించుటకు బయలుదేరిరి. వారిలో 400 మందివద్ద సత్యాగ్రహులు చేసినఉప్పుండెను. శ్రీమతి కమలాదేవి, రటన్ బెన్, లక్ష్మీబెన్ మొదలుగాగలస్త్రీ సత్యాగ్రహులనేకులు కొన్ని దళనాయకురాలైనానుండిరి. బొంబాయి పురపాలక సంఘసభ్యురాలగు అనంతికా బాయిగోశ్లే గారొక దళమునకును, నిర్మలాదేవిగారు మరియొక దళమునకు నాయకురాలైనానుండిరి. వారు సత్యాగ్రహమునకు వెడలక పూర్వము తమకు బొంబాయిలో మూడు యధములలో జయలక్ష్మి సంప్రాప్తమైనదని పండిత గుండరలోగారు చెప్పి యెట్టిసమయములయందైనను నిరుత్సాహ పడవద్దనియు, అహింసావ్రత పరాయణులు గందనియు ఉద్ఘోషించెను. ఈ కీదాల తమనకు వ్యతిరేకముగా నడచు కాంతిపైనికులను వెడలగొట్టవంపినదని వారు ఆజ్ఞాపించిరి.

కడిలకర్ దాక్తురు సతీయేగారు దళనాయకులుగా నుండిరి.

(శ్రీ ప్రా.)

బ్రోచిలో ప్రభుత్వోద్యోగియుల బహిష్కారము
బ్రోచి, ఏప్రిల్ 10:—ఇచ్చట ప్రభుత్వోద్యోగియుల బహిష్కారము తీవ్రముగా కొనసాగుచున్నది. ఈ పట్టణము నందలి మాకుల్లర దును యిల్లు ఖాళీచేయవలసినదని యింటి యజమానికోరెను. చందులాల్ బేరాయిగారి గౌరవార్థమై యిచ్చట సంపూర్ణమైన హతాత్మము జరిగెను. (శ్రీ ప్రా.)

“స్వరాజ్యభవన”

దానసంస్కారము

మోతీలాలు నెహ్రూగారు భవనముపై జాతీయ

పతాకము ప్రతిష్ఠించి దానముచేసిరి

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 11:—నేడు ఉదయము మోతీలాలు నెహ్రూగారు తమ ఆనందభవనము మీద జాతీయపతాకను ప్రతిష్ఠించిరి. ఈభవనమునకు మోతీలాల్ గారి ధర్మపత్ని “స్వరాజ్యభవనము” అను నామకరణము చేసెను. (ఆ. ప్రా.)

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభవారు

గా॥ న్యాయమూర్తి కే. నుండరం శ్రేష్ఠిగారి యాదరణమున (ఆల్లసాని పెద్దనామాత్యుని మనుచరిత్రనుండి) వరూధిని నాటకమును 1930 వ సం॥ ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటల విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శింతురు.

కావత్తును

తెలుగుజిల్లాలలో, ఫిర్కాలలో

మాంసపైకర్తులుగ, మాపరోవై జరుగుగపని చేయువారు. వ్యవసాయ విద్య నేర్చినవారికి మంచి తరుణము సామాన్య విద్య వచ్చినవారుగా నుండవలెను. యోగ్యతలను తెలుపుచు తక్కిన వివరములకై ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసేద.

గా. హరినర్సయ్యత్రయ రావు ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. సి.

ఆర్లవైతంగం డైరెక్టరు, డి.మైసూర్ అగ్రికల్చరల్ డెయిరీఫారం కంపెనీ కమిటీ, నంద్యాల

ఇంగ్లండు:

వాయు విమానములు

ప్రభువుల సభలో వాయువిమానోద్యోగమును తొలగిస్తున్నారని వివరించుచు ప్రసంగించిరి. యుద్ధములలో, విమానములు త్వరితముగ కదలు ననియు, ఇవి చౌక యనియు, వీనివలన తత్క్షణము గలుగుననియు, వీరు నడిచి, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యరక్షణమునకు నొకాదశముతో పాటు, వాయువిమానబలముగూడ అత్యవసరమని చాటిరి. వాయువిమానదళములో ప్రాస్తు అగ్రస్థానము నాక్రమించుచున్నది. ఇటలీ రెండవ స్థానమును, అమెరికా మూడవ స్థానమును, ఇంగ్లండు నాల్గవ స్థానము నాక్రమించుచున్నది. ఇంగ్లండుకు గల వాయువిమానముల సంఖ్య పెరుగవలయు నని, తొలగిస్తున్నారని యభిప్రాయము. యుద్ధవిమానములను తగ్గింపవలయు నని కోరుచున్న యానమయమున, వీనిసంఖ్యను బెంచవలయునని బ్రిటీషు ప్రముఖులు కోరుట జూడ, ఆయుధవినిర్జనముపట్ల తగినయత్నాహము వ్యాపింపలేదని గ్రహింపవచ్చును. విమానములు సైన్యములు చేయదగిన పనులను జేయజాలవని, పూర్వప్రభువుగారు, విమానములు కొలది మండికే హాని గలిగింపవలయు ననియు, దుష్టులను మాత్రమే శిక్షింపవలయు ననియు, కావర్ ప్రభువుగారు సూచించిరి. కాని, ఎత్తునుండి విమానములనుండి అగ్నిగోళములను విసరుచుచు, దుర్మార్గులెవ్వరో సన్మార్గులెవ్వరో నిర్ణయించుట కెట్లు సాధ్యమను? నిరకరాధులును సాపరాధులును, శత్రువులును మిత్రులునుగూడ వీనివలన మరణించుట సంభవించును.

గత ఐరోపా యుద్ధమున విమానములనుండి అగ్నిగోళములను విసరుచున్నది జర్మనీ యవలంబించినపుడు, నాగరికప్రపంచమునందు హాహాకారములు బయలుదేరినవి. జర్మనీ అమానుషకృత్యములకు పాల్పడుచున్నట్లు, విమర్శలు వెలువడెను. కాని, యుద్ధమునకు పిమ్మట, వివిధభాతులవారును ఈ మార్గమునే అవలంబించుటయు, వీనిని గూర్చి ఏవగింపు వెలువడకుండుటయు జూడ, ఎట్టి మనఃకాశిన్యము ప్రబలినో యూహింపవచ్చును. తొలగిస్తున్నారని ప్రభువుగారు, వాయువిమానముల సంఖ్యను ఇంకను బెంచ సూచించుచు, వీనివలన గలుగు విధత్వమును వ్యాపింప జేయగోరుచున్నారు. ప్రభువుల సభలో సయినను వాయువిమానవిధత్వమును నిలుపుదల చేయవలెనని కోరినవారుగలరు. వాయు విమానముల సంఖ్య పెరుగుచో, ఇంగ్లండులో నేపట్టణముయినను అగ్నిగోళముల యుద్ధప్రవమునుండి తలించుకొనజాల దని. విమానమంతయు ఖాంపు

నను ప్రభువుగారు మందలించిరి. లాయడు ప్రభువుగారు సయితము, హిందూదేశ శిశిమోత్తరభాగమును విమానములచే కాపాడ నెంచుట పాడిగాదనియు, విమానములనుండి అగ్నిగోళములను విసరుచున్నది అమానుష మనియు, చాటిరి. పీలు ప్రభువుగారు గూడ వీరితో నేకీభవించిరి. జలాంతగ్రాములయుద్ధములను తగ్గింపవలయు నని, ఇంగ్లండు గోరుచున్నపుడు, వాయువిమానోద్ధవమునుగూడ తొలగించుట యవసరమగుచున్నది. ఇవి గలిగించే దుర్జను వేరొక సాధనము గలిగింపజాలదు. పైనికులు ప్రజలను భేదములేక, ఎల్లరను విమానములు నష్టపరుప గలవు. స్త్రీలు, బాలురు, వృద్ధుల కెల్లరకును ఇవి యుద్ధప్రవహేతు వగును. ఆయుధములను వినిర్జించుటకు చేయు ప్రయత్నములలో, విమానములను గూడ తగ్గింప బ్రయత్నించినగాని యిసుమంతయు ప్రయోజనముండదు.

తంజావూరు కలెక్టరుగారు:

సత్యాగ్రహదళము

హిందూపత్రిక కొకవిలేఖకుడు వ్రాయుచు, తంజావూరు కలెక్టరుగారు స్థానికసంఘములకును, మండలముఖ్యులకును, బంపిన ప్రకటనమును వివరించిరి. తమిళనాడువాలంటీరులు వేదారణ్యమునకు సత్యాగ్రహమునకై వెడలుచున్నారు. వీరికి మండలములో నెవరును గృహవసతి నొసగగూడదనియు వీరిని ఏవిధమున ఆదరింపగూడదనియు, అట్లు జేయు వారు ఇండియన్ పీనలుకోడ్ 157 క్రింద శిక్షింపబడుదురనియు, కలెక్టరుగారి ప్రకటనమునందు కలదు. అందుచే మండలప్రముఖులును, స్థానికసంఘములవారును, సత్యాగ్రహవలంబులకు ప్రజలు ఏవిధమగునహాయమును చేయకుండ నిరుత్సాహపరుపవలయు నని, కలెక్టరుగారుగోరుచున్నారు. గుండ్రాయిదాచుకొనిన కూతురి పెండ్లి మానునాయన విధమున, గృహవసతి లేకబోయిన, వాలంటీరులు చెట్లక్రిందవయినను తలదాచుకొనగలరు. భోజనము దొరకకపోయిన, పప్పులతో పండ్లతో తిని జీవించగలరు. దృఢనీతి లయినవారు ఎట్టియవాంతరముల సయినను దాటగలరు. బాధానుభవములు వారి కొకలెక్కగవు. తమిళనాడులో సత్యాగ్రహోద్యమము బలహీనముగ నున్నచో, కలెక్టరుగారి ప్రకటన మియుద్ధమమును బలపరచి తమిళనాడు ఇతరరాష్ట్రములతో తులనాగునటుల చేయగలదు. కలెక్టరుగారి యభిప్రాయము సరి యయినదా కాదా యని వితర్కింప బనిలేదు. నిర్బంధితులెవరును న్యాయస్థానములలో వాదించబోరు గాన, ఈసంగతి పరీక్షకు రాదు. ఇంతియగాక, లా - ఆర్డరుల వేరిట, ఏ కార్యము జరుగుట కయినను విలుగలదు. క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్ లోని 144 క్లెక్టును, సభలు జరుగకుండ నాటంకపరుప గలుగుచున్నది. పీనలు కోడ్ లోని 117 క్లెక్టును సత్యాగ్రహవలంబులపై దారుణశిక్షలను విధించుట కుపయోగపడుచున్నది. ఉప్పుపట్టముక్రింద నేర మొనర్చినవారికి స్వల్పశిక్షయు, దీనికి తోడ్పడినవారికి దీర్ఘ శిక్షయు విధింపబడుట జూడ, చట్టముల నేవిధముగ సయినను నుపయోగింప వీలగు నని, విచిత

మగుచున్నది. పీనలుకోడ్ లోని 157 క్లెక్టును గూడ సత్యాగ్రహవలంబులకు తోడ్పడినవారిపై ప్రయోగించుచో వింతగ నుండదు. తంజావూరు మండలపు కలెక్టరుగారు రవలంబించిన మార్గమును, ఇతరమండలముల కలెక్టరులు గూడ అనుసరింపవచ్చును. కాని, ఇందువలన సత్యాగ్రహోద్యమము నకు ప్రజలతోడ్పాటు చేకూర దని తలచుట వట్టి భ్రమదప్ప వేరు గాదు. నూతననిర్బంధములవలన ప్రజలు నిరుత్సాహము చెందుటకు మార్గగ, సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరి, దాని సభకోత్సాహముతో కొనసాగించుటకు, వారి కక్కుడు ప్రోద్బలము గలుగక మానదు.

మాళవ్యాగారి దృఢనీతి

పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు భారత శాసనసభ్యత్వపదవిని వదలిన నాటినుండియు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకై యావచ్చక్తిని వినియోగించి, మహాత్మునికి కుడిభుజమై పాటుబడుట, శుభచిహ్నము. బాంబాయి వర్తకులచేతను డిల్లీ వర్తకులచేతను విదేశవస్త్రములను తెప్పింప పని, వీరు వాగ్దానమునైకొనిరి. పంజాబులో గూడ వీరిట్టి ప్రయత్నమునే గావించిరి. లాహోరులో వీరినిగిన యుష్నానమునందు, ఉప్పుచట్టము మిగుల అక్రమమయినదని తెలిపి, దీనిని నిర్మూలించ బ్రయత్నించుచున్నందుకు గాంధీ మహాత్ముని క్లాఫిం చిరి మద్యపాననిషేధమును, విదేశవస్త్రబహిష్కారమును కొనసాగునటుల ప్రజలు ప్రయత్నించుచో, గాంధీమహాత్మునికి విశేషముగ తోడ్పడగలరని, మాళవ్యాగారు ఎచ్చరించిరి. విదేశవస్త్రములను బహిష్కరించెదమని, ప్రజలచే మాళవ్యాగారు ప్రతిజ్ఞగొనిరి. లాహోరునందును అమృతసరమునందును, విదేశవస్త్రవర్తకులు మాళవ్యాగారికి తోడ్పాటుకు వాగ్దానముజేసిరి. బెజవాడ వర్తకులు గూడ విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకు బూనిరి. ఈరితిని దేశమునందలివర్తకు లందరును విదేశవస్త్రములను తెప్పింపకుండుటకు ప్రతినబూనుచో, తాము తరించి దేశమును తరింపజేయగల్గుదురు. బాంబాయిలోని విదేశవస్త్ర వేణిక్కులు దండికి బోయి, మహాత్మునితో సంప్రదించిరి. ఉప్పుసత్యాగ్రహమునందు తాము పాల్గొనజాలకున్నను, విదేశవస్త్రబహిష్కారమునకు తోడ్పడెదమని, వీరు వాగ్దానముజేసిరి. గాంధీమహాత్ముడు వీరిద్వారా వేణిక్కులకు విదేశవస్త్రబహిష్కారసందేశము నొసగెను. మహాత్ముని సందేశమును, హిందూదేశమునందలి వర్తకు లందరును నిర్వహించి, చరితార్థలయ్యెడరుగాక యని కోరెదము. సత్యాగ్రహమున పాల్గొనజాలనివారు, జాతీయోద్యమమున కితరవిధముల తోడ్పడగలరు. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును, మద్యపాననిషేధమును సఫలమగునటుల, వీరు పాటుబడుచో, మహాత్మునిసంకల్పమును బలపరచినవారగుదురు. మహాత్ముడు నిర్బంధితుడై సత్యాగ్రహోద్యమమును స్వయముగ నడుప వీలులేని సమయమునగూడ, ప్రజలు తమధర్మమును నిర్వహించుచో, విజయము గాంచగల్గుదురు. ఈ సమయమున, నాయకులు లేనికొరంత జాతీయోద్యమమునకు గలుగజనదు. నాయకుల బాధ్యతను ప్రజలే నిర్వహించి, దేశమును గమ్యస్థానము చేర్చ

వలయు నని, గాంధీమహాత్ముడు కోరుచున్నాడు మహాత్మునికోర్కె నఫల మగునని నమ్ముట కవ కాళము గలదు

చెన్నపురి : ప్రకాశంగారి నాయకత్వము

చెన్నపురి, ప్రధానపట్టణమై సర్వసౌకర్యము లతో దనరాచున్నను, త్యాగవలంబనముపట్ల వెనుకాడుట శోచనీయము. ఇందుకు ప్రజలు గాక, నాయకులే బాధ్యులని ఎంచవచ్చును. నాయకులు తలపెట్టినయుద్యమములకు ప్రజ లింతవరకును తోడ్పడుచునే యున్నారు. దేశము దంతటను సత్యాగ్రహప్రభావము జరుగుచున్నపుడు, చెన్న నగరము నిదురించుట సహింపజాలక, ఆంధ్ర దేశము టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు, సత్యాగ్రహము సీనగరమునందు గూడ 13 వ తేది నుండి కొనసాగింప నిశ్చయించిరి. జాతీయవారాంతమును, జలీయకాలాబాగ్ స్మారకదినము నగు 13 వ తేదిన, ఈ యుద్యమమును ప్రారంభించుట శుభచిహ్నము. బొంబాయిలో పనులలోనున్న తమిళసోదరులు తమపదవులకు రాజీనామా నిచ్చి, స్వరాష్ట్రమున జరుగు సత్యాగ్రహోద్యమమున పాల్గొనుట కరుదెంచిరి. దీనిని బట్టి తమిళనాడునందు గాని, చెన్ననగరమునందు గాని, తగినసహాయము చేకూరదని తలంప బని లేదు. చెన్ననగర కార్పరేషను సంఘసభ్యులును, ఆంధ్రప్రముఖులు నగు గద్దె రంగయ్యనాయుడు గారు ప్రకాశంపంతులుగారికి తోడ్పడ నిశ్చయించుచు ప్రకటన గావించిరి. వీరిరువురును లాహోరు కాంగ్రెసు తీర్మానములతో నేకీభవింపనివారని నను, దేశమునందు సందిగ్ధనమయ ముడుదెంచి నపుడు, సత్యాగ్రహోద్యమమునందు జేరి పాటుబడ నెంచుట మిగుల ప్రశంసనీయము. ఇటీవల తూష్టిం భావము వహించియున్న చెన్ననగరప్రముఖులు, లాహోరు కాంగ్రెసు తీర్మానములతో నేకీభవించి నను వీకీభవింపకున్నను, ప్రైవముఖుల యత్నము లకు మహాస్ఫూర్తిగ తోడ్పడి చెన్ననగరభ్రాతృత్విని నిలువజెట్టుట ధర్మమగును. చెన్ననగరనాయకు లగు ప్రకాశం పంతులుగారి రిదివరకే బందరులో ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి, తాము ప్రోగుచేసిన ఉప్పును పోలీసుఅధికారులకు ఒప్పగించుటకు నిరాకరించి, వారికి సహజముగ ధైర్యము జూపిరి. వీరి నాయకత్వముక్రింద చెన్ననగర సత్యాగ్రహము జయప్రథముగ ముగిసి దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికి తోడ్పడు నని నమ్మవచ్చును.

ఆంధ్రదేశ సత్యాగ్రహము

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, కానూరు చినవెంకటదానయ్య గార్లు బంధరుయొద్ద చిన్నపురమునుండి ఉప్పు దీసికొని వచ్చుచుండ, పోలీసు సాల్పు ఉద్యోగులు వీరియొద్ద నుండి బలవంతముగ ఉప్పును లాగుకొని రని యు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి చేతులనుండి ఉప్పు దీసికొనుటకు ఎనిమిదిమంది తమబలము నుపయోగింపవలసివచ్చెననియు, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇట్టిచర్య క్రూర మని, గాంధీమహాత్ముడు చాటియుండెను. ఈ ప్రయత్నములలో నితర రాష్ట్రములందు, సత్యాగ్రహవలంబులకు గాయ

ములు తగిలెను. ఎట్టిబాధలు కలిగినను, సత్యాగ్రహ యోధులు తమ పట్టుదలను సహనమును వీడక మెలకువో, వారినంకల్పము సిద్ధింపక మానదు. నెల్లూరుమండలము మైసాడునందు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించెను. ఆంధ్రదేశమున కీ సమయమున అగ్నిహోతృ తటస్థించినది. దీనియందు ఆంధ్రులు జయ మొంది మహాత్మునిమన్ననలకు పాత్రు లయ్యెదరుగాక యని కోరెదము.

నౌకాదళసమావేశము

నౌకాదళసమావేశమునందు అయిదుజాతుల ఒడంబడిక జరుగుట దుర్లభమని, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక చాటుచున్నది. ప్రాన్సు ఇటలీలమధ్య ఒడంబడిక గుదురుటకు సాధ్యపడదయ్యెను. ఇకమిడ మూడుజాతుల ఒడంబడికను గుదుర్చుటకు ప్రయత్నము జరుగును. తననౌకలసంఖ్యను తగ్గింప వీలు లేదని, ప్రాన్సు స్పష్టపరచినది. ప్రాన్సుతోపాటు తనకు సమాననౌకాబల ముండవలయు నని, ఇటలీ పట్టుబట్టినది. ఈ రెండుదేశములను వదలి, మిగిలిన మూడుజాతులవారును ఒడంబడిక కుదుర్చుకొనినను, ప్రయోజన ముండదు. ప్రధానజాతు లన్నియు గలసి తమతమ నౌకాబలమును తగ్గించి ననే, కొంతవర కయినను ప్రయోజన ముండును. పాశ్చాత్యప్రపంచమునం దింతవరకును, ఆయుధ విసర్జనముపట్ల గాని, ప్రపంచశాంతిపట్ల గాని, నిజ మగు కుతూహల మేర్పడక పోవుటచేతనే, నౌకా సమావేశము విఫల మయ్యెనని ఎంచవచ్చును.

వంగదేశన్యాయవాదులు

వంగదేశ న్యాయవాదులు కొంతకాలము తమవృత్తినిమాని, సత్యాగ్రహోద్యమమున జేరుట కాలోచించుచున్నారని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. అనహాయోద్యమము ప్రారంభమయినపుడు, న్యాయవాదులు పలువురు తమవృత్తిని త్యజించి, దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు పాల్గొని పాటుపడిరి. అప్పుడు వృత్తిని విసర్జించినవారు కొందరు నేటి వరకు తమదీక్షను విడువక, మహాత్మునికి తోడ్పడుచున్నారు. మహాత్ముడు న్యాయవాదిగ నుండెనని గ్రహించుచో, వారియెడ గౌరవము జూపుటకయినను, మహాత్మునికి తోడ్పడుట న్యాయవాదుల ధర్మ మని గ్రహింపవలసియుండును. నారిమెనుగారు న్యాయవాదులే యయినను, సత్యాగ్రహరంగమున బ్రవేశించిరి. వంగదేశ న్యాయవాదుల నిశ్చయము కొనసాగుచో, ఇతర రాష్ట్రములవారికి వీరు మార్గ దర్శకు లగుదురు.

హిందూదేశము : ఇండియామంత్రి

ఈసమయమున హిందూదేశస్థితిగూర్చి ఏమయిన ప్రతిపాదనము గావించెదరా యని, కామన్సునభలో శ్రీమెనుగారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పచు, ఇప్పుడెట్టిప్రతిపాదన గావించ వీలులేదని, ఇండియామంత్రి గారు బదులు చెప్పిరి. ఏ ఏలులేదో వీరు చెప్పరయిరి. ఇండియామంత్రిగారు హిందూదేశ పరిస్థితులను గుర్తించుచున్నచో, ప్రభుత్వలోపమువలననే హిందూదేశస్థితి విషమమయ్యెననియు, ఇప్పుడయినను మహాత్మునితో సమాధానపడుచో పరిస్థితులు చక్కబడు ననియు, గ్రహింపగలుగుదురు. కాని యీసంగతిని గుర్తింపనంతవరకు, వీరికి హిందూదేశసమస్య అగమ్యగోచరముగ నుండుట సహజము.

సర్వపక్షసమావేశోపసంఘసభ

సర్వపక్ష సమావేశోపసంఘసభ కిదివరకు 18 వ తేదివరకు వాయిదా వేయబడెను. మరలనీ తేదిన సభ జరుగదని, సర్ సప్రూగారు ప్రకటించుచున్నారు. ఇందుకు విచారించువా రెవరుండరు. సర్వపక్షసమావేశసభ్యులు కొందరు, దీని ననలే విరమింపవలయునని కోరియుండిరి. దేశము స్వాతంత్ర్యసంపాదనయందు నిమగ్నమై యుండ, ప్రసిద్ధ నాయకులు పలువురు కారాగృహములలోపడి మ్రగ్గుచుండ, సర్వపక్షసమావేశోపసంఘసభ్యులు రాండు తేబిలు సమావేశమున పాల్గొనదలచుటకన్నను అవమానము పేరుండునా? దేశగౌరవమును కాపాడుటకేమి, ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుట కేమి, సప్రూ ప్రభృతులు రాండుతేబిలు సమావేశమున పాల్గొను తలంపును మానివైచి, మహాత్ముని సంరంభము ముగియువరకు తమ సంచలనమును విరమించుట మేలగును.

కేల్కారుగారు : సత్యాగ్రహము

మహారాష్ట్రనాయకు లగు కేల్కారు గారు కాంగ్రెసు తీర్మానములతో నేకీభవింపక, భారత శాసనసభలోనే నిలిచియుండి, ఇటీవల రాజీనామా సంపియుండిరి. పూనాలోని జాతీయపక్షమువారు కేల్కారుగారి అధ్యక్షతక్రింద, మహారాష్ట్రమునందు లవణసత్యాగ్రహోద్యమప్రచారము గావించ నిశ్చయించుట, ప్రశంసాపాత్రము. వీరు నియమించిన కమిటీలో బోపట్కారు, డి. వి. గోక్లే, మున్నగు వారు గలరు. వీరు మున్నుండుగ ఉప్పును విక్రయించెదరు. రిస్పాసేపు సహకారపక్షమువారు సత్యాగ్రహము నవలంబించుట, నూతనపరిస్థితులకు నిదర్శనము. మితవాదులుగూడ వీరిమార్గము నవలంబించి, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై యీసమయమున పాటుబడుట విచేకమగును.

నెహ్రూల సత్యాగ్రహము

అలహాబాదు సత్యాగ్రహమును, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారును, వారిజనకు లగు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారును ప్రారంభించిరి. దేవదాసు గాంధీగారు తయారుజేసిన ఉప్పు విశేష ధర కమ్ముడుబోయెను. దీనికి ఫలముగ కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు నిర్బంధింపబడుచో, దేశమంతయు నిర్బంధింపబడినటులనే ఎంచవచ్చును. సత్యాగ్రహోద్యమమునందు కాంగ్రెసు సభ కధ్యక్షతవహించిన మహాత్మాగాంధీ, సరోజినీ దేవి, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగార్లు పాల్గొనుటబట్టి, యుద్యమ ప్రాముఖ్యమును గుర్తింపవచ్చును. అమెరికా మున్నగు దేశములలో నీ విషయమును గుర్తింపకబోరు.

కాంగ్రెసు కోశాధిపతి

కాంగ్రెసు కోశాధిపతి యగు జమన్లాల్ బజాజ్ గారు నిర్బంధింపబడుటచే, వారిస్థానమున బజాజ్ గారిచే పేర్కొనబడిన త్రికాంజీగారు నియమింపబడిరి. బజాజ్ గారికన్నను కోశాధిపత్యము వహించుట కర్హు లింకొకరు లేరనుట నిర్వివాదాంశము. వీరిస్థానమున నియమింపబడిన త్రికాంజీగారు గూడ, బజాజ్ గారి అడుగుజాడల నడచి, కాంగ్రెసు గౌరవము నినుమడింప జేసెదరని నమ్మదము.

జనకవార్తలు

జగన్నాథభక్త సభ:— ఈసభ యజమాన్యమున బృందకన్య, మత్తకన్యగార్లు (వీణధనం మనమూర్తి) రాజోపు 13 వ తేదీని సాయంకాలము 4-15 గం. ఎమ్మార వై రోడ్డులోని వేదవిలాసునందు సంగీతప్రదర్శనము గావించెదరు.

మైలాపూరు రసికరంజని సభ:— తమిళ సంవత్సరాదిసంబంధమున సంవత్సరాది దిన వసు 13 వ తేదీని సాయంకాలము 5 గం॥ మైలాపూరు సుందరేశ్వరరహేలునందు బ్రహ్మశ్రీ పట్టం వెంకటరామభాగవతులవారు శ్రీరామపట్టాభిషేకము చాలియేమను గావించెదరు.

రా॥బి॥ పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టి
యం. యల్. వ. గారికి విందు.

రా. బి. పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టి గారు యం. యల్. వ. గా ఎన్నుకొనబడినందులకుగాను కొందరు వారినిగౌరవించుటకు స్నేహితు శ్రీ నెల 18 వ తేదీసాయంకాలము 5-30గం. త్యాగరాజుస్మారకభవనమున (మాంటురోడ్డు) విందోసంగడరు.

యం. యన్. యం. రైల్వేపనివాండ్ర
సంఘము- హూట్టి.

పైసంఘముయొక్క 5 వ వార్షికసమావేశము యీ నెల 18, 19, 20 తేదీలయందు హూట్టిలో జరుగను. బి. యన్. రైల్వేసంబంధించిన శ్రీ. వి. ఆర్. కాళిప్పగారు సభోపక్రమణ గావించెదరు. శ్రీయుత బి. విగిరిగార్లధ్యక్షతనహించెదరు.

యం. యన్. యం. రైల్వేపనివాండ్ర
సంఘము - పెరంబూరు

యం. యన్. యం. రైల్వేపనివాండ్ర సంఘము పెరంబూరు కాఖయొక్క ప్రథమ వార్షికసమావేశము యీనెల 12, 18 వ తేదీలయందు పచ్చయ్యప్ప కళాశాలలో జరుగును శ్రీయుత పి. వి. గిరి. బార్-అట్-లాగారు అగ్రాసనమున స్వీకరించెదరు.

బహిరంగసభ:— మద్రాసు యువజనస్వాతంత్ర్యపక్షము యజమాన్యమున మద్రాస్ ఆంధ్రజిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున మద్రాసునందు లహరీసత్యాగ్రహము గావించుటకు సంబంధించిన ప్రథమవారంబిర్ల దళమువారి నభినందించుటకును ఉద్యమమునకు విజయము చేపారుటకు భగవత్ప్రార్థనలుపుటకును శ్రీ సాయంకాలము 5-30 గం. హైకోర్టుసముద్ర తీరమున బహిరంగసభ జరుగును. సభ ముగిసిన పిదప విదేశప్రసాదము జరుగును. ప్రముఖకాంగ్రెసువారు లుపస్థునించెదరు. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

రాకపోకలు:— సర్ కే.వి. రెడ్డిగారు దక్షిణఆఫ్రికా యందు ఇండియాప్రభుత్వమువారిపక్షంబు దక్షిణఆఫ్రికాకు వెళ్లుటకు నిన్నరాత్రి కలకత్తామెయిలులో బయలుదేరిరి. వీరురాజమహేంద్రవరమున బికరోజు ఆగి 17 వ తేదీకి సిమ్లా చేరెదరు. అచట వీరు రాజప్రతినిధిని సందర్శించి 28 వ తేదీకి జాంబాయి చేరెదరు. డా॥ పి. సుబ్బారాయ్ డా॥ పి. నరేశమొదలి యార్. యం. యల్. పి. గార్లును, మరిపెళ్ళుమంది స్నేహితులును నిన్నరాత్రి సెంట్రలు స్టేషనునందు రెడ్డిగారికి విద్యోగనొసగిరి. శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులుగారు నేటిఉదయమున తిరిగి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

బొబ్బిలిరాజుగారు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్ళిరి.

మధ్యరాష్ట్రములు

జబ్బల్ పురములో సత్యాగ్రహము-ఉప్పు అమ్మకము
జబ్బల్ పురము, ఏప్రిల్ 10:— 8 వ తారీఖున హిందుస్థానీ ఉప్పుఫ్యాక్టరీ స్థాపించబడినప్పటినుండియు సత్యాగ్రహము ఉప్పుచేయుటకు సాగించుచున్నారు. నిన్నవదిసెల్లను, ఈరోజు 10 సెల్లను ఉప్పు తయారుచేయబడినది. ఈ ఉప్పును బహిరంగముగా అమ్ముచున్నారు. ఉప్పుపాతములు బహునిస్తారముగా ఖర్చులగుచున్నవి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

విదేశవస్తు బహిష్కారము

విదేశవస్తుములు ప్రోగుచేయుటకు నేటిఉదయమున గొప్ప ఊరేగింపు జరుగుట

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 11:— మద్రాసు యువజన స్వాతంత్ర్య పక్షమువారు నేటిఉదయమున విదేశవస్తుములను ప్రోగు చేయుటకు గాను ఊరేగింపు జరుగునటుల ఏర్పాటు గావించిరి. ఈ ఊరేగింపు నెం. 185 దేవరాజ మొదలి విధినుండి ప్రారంభమయెను. డా॥ పి. యన్. భావ్యం, పి. సుబ్రహ్మణ్యం, తంజావూరు వెంకట కృష్ణపిళ్ళ, ఆర్. పి. ఆయ్యర్ గార్లును యితర యువకులును యీ ఊరేగింపును నడిపించిరి. సుమారు 500 మంది యీ ఊరేగింపు నందు పాల్గొనిరి. ఊరేగింపునందు పాల్గొనిన వా రెల్లరు శ్రీ రాములునాయుడు పాత్రునందు తంజావూరు వెంకటకృష్ణపిళ్ళ గారి ఆధ్యక్షతను సభచేసిరి. ప్రజలు సత్యాగ్రహముగా ఉద్యమము నందుజేరి, ఉద్యమ విజయమునకు తోడ్పడవలెనని ఉపన్యాసములు నొసగబడిన. శ్రీ సాయంకాలము హైకోర్టు సముద్రతీరమున బహిరంగసభ విదేశవస్తు దహనము జరుగునని డాక్టర్ పి. ఎస్. భావ్యంగారి సభయందు తెలిపిరి. పోలీసు వారుగూడ యీ ఉద్యమమునందు చేరవలెనని ఏ. సుబ్రహ్మణ్యంగారుకొరి. ఒకబండినిండ విదేశవస్తుములు ప్రోగుచేయబడిన. ఊరేగింపును సభయు అధికఉత్సాహముతో జరిగెను.

చెన్నపురిలో శాసనోల్లంఘనము

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి సంకల్పము

నగరవారింట్లోను హెచ్చరిక శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:

లాహోరు కాంగ్రెసు తీర్మానముతో నేను పూర్తిగా నేకీభవింపకున్న న్యాయబద్ధమైన మాతృభూమిని విదేశీయుల ఆధికారమున ఉంచుటకు మహాత్మాగాంధీగారు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమమునందు జేరుట నావిధిగనెంచుచున్నాను. అందుచే నేను శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగనన్నట్లు వేరొకనాయకుడు లేనిపక్షమందు మదరాసులోని వారింటిరుదళమును సత్యాగ్రహవాదికి నడపించుటకు సిద్ధముగనన్నట్లు 4, 5, 6 వ తేదీలందు జరిగిన లోను సైక్లరు, స్థావరద్రవ్యములు, హైకోర్టువీధి సభలయందు చెలిపియున్నాను.

ఈమధ్యనే ఎపంట్ల సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చి వచ్చిన శ్రీ టి. ప్రకాశంపంతులుగారు యీ పూరు లో నొక దండును తయారుచేసి మదరాసునగరములోనే సత్యాగ్రహము ప్రారంభింప సంజుడనని 6 వ తేదీ వీధి సభలో చెలిపినందులకు చాలసంతోషముచున్నది.

మదరాసులో వారింటిరులుగ చేరదలచినవారు సరియగు శిక్షణములేకయున్నట్లు గన్నట్లుచున్నది. వీరందరికి శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు శిక్షణ యొసంగుదురని నమ్ముచున్నాను. దౌర్జన్యరహితమున సమరమును గుశీతిలం కానివారితో సాగించుట ప్రమాదకరము.

ప్రత్యేకముగ నొకవారింటిరు దళమును ప్రోగు చేసి యెట్టిత్యాగమునకైనను వెనుదియని శిక్షణ గరపి రెండవ దళముగ నుంచుటకు నిశ్చయించితిని. కావున యువజనసోదరులందరూను, దేశభిమానులగు పెద్దలందరూను తోడ్పడి వారింటిరులుగ చేర గోరెదను. జూర్టిలపును పిడారియారు కొవెలపిడి 40, 41 గృహమునకు ఉదయము 6-8 గంటలలోపున రాత్రి 9-10 గం.లోపున వచ్చినచో వారింటిరులుగ చేర్చుకొనబడుదురు.

మదరాసు యువజనసమితివారు
తిరుచునాపల్లి వెడలుట

మదరాసు, ఏప్రిల్ 11:— మదరాసు యువజనసమితి వారింటిరులు ఉప్పుసత్యాగ్రహమునందు చేరదలచినవారు ఒ. పి. రామస్వామి, డా॥ సుబ్బారావు, కె. వినాయకరావుగార్లు నేటిరాత్రి బోటుమెయిలులో తిరుచనాపల్లికి బోవుచున్నారు. అచట రాజగోపాలాచారిగారి దళమున చేరెదరు. శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారుగూడ వారితో వెడలుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బాపట్లసభలో ఉప్పువిక్రయము
బాపట్ల 11:— గంటూరు సత్యాగ్రహదళము యీపూరు చేరినవారు సబుకలక్తురికి నోటిను యిచ్చినప్రకారము 6 గ. జరిగిన బహిరంగసభలో నిషిద్ధపదార్థము మొనరించిరి. మల్లాది యజ్ఞనారాయణ కొండా వెంకట్రావు సాక్షి సోమయాజులు చెంచురామయ్య సజీవరావు వెంకట్రామయ్య కాలిదాసు గార్లు ఉప్పు కొనిరి. పదిమంది శ్రాత్త వారింటిరులు చేరిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

జహ్నవిలాలు నెహ్రూగారి సత్యాగ్రహదళము

ఏప్రిల్ 10 తేదీని ఉప్పు తయారుచేయబడినది

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 10:— ఉప్పు సత్యాగ్రహ వలంబీరు దళము, ప్రధమదళము పండిత జహ్నవిలాలుగారి నాయకత్వమున నేడు అలహాబాదులోని హ్యూయెట్ రోడ్డువద్దను కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను జహ్నవిలాలుగారివంట శ్రీమతి కమలా నెహ్రూగారును శ్రీమతి కృష్ణమమారి నెహ్రూగారును నడచిరి. ఈ మొదటి దళములో 11 మంది వలంబీరులు కలరు. సాయంకాలము సరిగా 4 గంటలకు కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండి వలంబీరుదళము బ్యూగులు (బాకా) ఊడగానే బయలుదేరెను. జయజయ ధ్యానములు చెలరేగెను. జహ్నవిలాలు కంఠమున పూలమాల యంచడిను. కర్పూర నీరాంజనము లొసగబడిను. వేల కొలది జనులు ఊరేగింపులో నడచిరి.

ఉప్పు తయారుచేయుటకై నిర్ణయింపబడిన రంగస్థలము పురుషోత్తమదాసు టాండనుగారిది. ఈ స్థలము చుట్టుప్రక్కల నెక్కడ జూచినను జన సమూహము లే.

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారును, ఆయనభార్యయును, అచట హాజరై యుండిరి. పోలీసులు అనేకులు యీ ప్రదేశము చుట్టుప్రక్కలను నిలబడియుండిరి. కాని, ఏవిధమైన ప్రయత్నము కలగజేసికొనలేదు.

ఈప్రదేశమునకు కొంతవెచ్చుదూరమును గొనిరాబడిను. ఈ మమ్మలోనుండి ఉప్పు తయారుచేయబడిను. ఇది వరలో డిల్లీలో దేవదాసుగాంధీగారు తయారుచేసియుండిన ఉప్పును, నేటిదినము జహ్నవిలాలు నెహ్రూగారు అలహాబాదులో తయారుచేసిన ఉప్పును అచట ఏలము చేయబడిను. రు 450 లు "నూలయ్యెను.

అరెస్టు లేమియు జరుగలేదు. రేపటిదినము అలహాబాదు నగరములో రెండుప్రాంతములందు ఉప్పుతయారుచేయబడును.

మోతీలాలు నెహ్రూగారి గృహదానము
మోతీలాలు నెహ్రూగారు తమ స్వంతభవనమును ఆనందభవనమునకు స్వరాజ్యభవనము అని నామకరణముచేసి కాంగ్రెసు సభవారికి శ్రేష్ఠ 11 తేదీని యధోవిత్తసంస్కారములతో భారాదత్తము చేయుదురు.

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 10:— నిన్నటిదినము జహ్నవిలాలుగారు నిషిద్ధ లహరీముగల 52 పాట్లములను వీధులలో విక్రయించిరి. ఇది పరిష్కారము తయారుచేసిన ఉప్పు.

పోలీసువారితో వలంబీరులకు పెనగులాటలు

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 10:— నిన్నటి సాయంకాలము అలహాబాదు సమీపములో హండియావద్ద వలంబీరులు ఉప్పు తయారుచేసిరి. చఫ్ సెమెన్సు తెచ్చి నీళ్లలో కలియబోసి వడపోసి ఆ నీళ్లను మరగించుచుండిరి. పోలీసువారు వచ్చి వారి వద్దనున్న ఉప్పును ఊడబాకొనబోయిరి— మహాత్ముని యుపదేశము ప్రకారముగా ప్రాణములనైనను అర్పించవలెమిగాని ఉప్పును నిడనాడగూడదు. కనుక వలంబీరులు పోలీసువారితో పెనగులాడిరి. ఈ పెనగులాటలో వలంబీరులు పోలీసువారు అచటనున్న స్రావ్యులలో పడుటకు సిద్ధమైరి. ఒక పోలీసు ధటుకు కాగుచున్న నీటిని పారబోసెను. వెంటనే వలంబీరుకడు ఆ బాగాలిని తన జేబు రుమాలుతో తుడిచెను. ఆ జేబు రుమాళ్లకు కొంత ఉప్పు అంటుకొనెను. ఆజేబు రుమాలు ఏలము చేయగా రు 14 లు వచ్చెను. పోలీసువారు ఆ బాగాలిని తీసి కొనబోవగా ఆ బాగాలిమీద కెక్కి వలంబీరులు నిలుచుండిరి. ఇంతవరకు అరెస్టులు జరుగలేదు.

జహ్నవిలాలు నెహ్రూగారు నేడు 10 తేదీని అలహాబాదులో తయారుచేసిన ఉప్పు పాట్లము ఒకటి రు. 175 లకు అమ్ముబడిను. బి. ప్రసాదునారాయణ ఆనందుగారు దీనిని కొనిరి. ఢిల్లీలో దేవదాసు గాంధీగారు తయారుచేసి యుండిన ఉప్పును ఆర్. యన్. పండిత్ గారు కొనిరి. మోతీలాలుగారు అనేక పాట్లములను ఏలము చేసిరి. మొత్తము రు 655 లు వసూలయ్యెను. ఇంతవరకు ఒక గంటలో జరిగెను.

గవర్నమెంటువారి ప్రకటన
అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 10:— సంయుక్త పరగణాల గవర్నమెంటువారు యీ క్రింది ప్రకటన గావించిరి— ఉప్పుపట్లము నలికమించుచు ఎట్టి శ్రమను యీనెల 10 తేదీని అలహాబాదులో జరుపబడలేదు. ఉప్పు మమ్మలో నుండిగాని ఉప్పు పర్రలలోనుండిగాని ఉప్పు సంగ్రహింపబడలేదు. ఉప్పునీళ్లు నీనాలలో గొనిరాబడిను. ఆనీళ్లను మరగించి ఉప్పు తయారుచేసిరి. వారు తెచ్చిన ఉప్పునీళ్లలో ఎదివరకే కొంత ఉప్పు కరగించబడి యుండెను. కాబట్టి నిజమైన లహరీకాసనారికముగా ఇం దేమియు లేదు.

జలల్పారూప మహాత్ముని ఉపన్యాసము

బొంబాయివారు మహాత్ముని నాహ్వనించుట
జలల్పారూ, ఏప్రిల్ 10—నిన్న 9 వ తేదీ రాత్రి మహాత్ముడు జలల్పారూలో నుపన్యాసించెను. నేను నిద్రబోవుచుండగా నొకరు వచ్చి నాకు నిద్రా భంగము కలిగించి విమ్మలను అర్రెపుచేసెదరు అని చెప్పెను. నేను చెరసాలకు పోవుటకు సిద్ధముగానే యున్నాను. ఇప్పుడు శ్రాత్తగా నేను సిద్ధపరచ వలసిన దేవియును లేదు.

వారు నన్ను రమ్మనగానే నాలుగు పుస్తకములు చేత బట్టుకొని మోటారులో కూర్చుండి చెల్లెడనుగాని ట్రెయిన్ ఆఫ్ యిండియా పత్రిక వ్రాసినట్లు రక్తపాతమును కలిగించి చెర సాలకు వెళ్లెను. పత్రికా విలేఖరు లిట్టి అసత్యపు వ్రాతలను వ్రాయుట చాల నీచము. వారికి నాభాష తెలియలేదో లేక నాభాష ప్రభువుగా నుండెనో నాకు తెలియదు లేదు అని మహాత్ముడు నుడివెను.

శ్రీలను మందలించుట

“కొంతమంది శ్రీలు పోలీసువారిని తిట్టిన పత్రికలలో వ్రాయబడెను. అది చాల అనుచితము. శ్రీలుగూడ పురుషుల పద్ధతులనే అనుసరింప గూడదు. మన మిప్పుడు ప్రపంచమునందెన్నడును జరుగనట్టి కాంతిసమరమును ప్రారంభించితిమి. భారతాంగము పరుషవాక్యము లాడినచో భరత మాతకు తీరని అపఖ్యాతిని కలిగించినవా రగుదురు” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

బొంబాయివారు మహాత్ముని నాహ్వనించుట

నన్ను బొంబాయి రమ్మనిరి. నేను బొంబాయి వెళ్లెదను గాని అపుడచట విదేశవస్త్ర దహనము జరుగునెడల 1921 లో చేసినట్లు మరల నిపుడుగూడ ప్రజలతలలమీద నుండు టోపీలను బలవంతమున లాగివేయగూడదు. ఈసారి మరల నిట్టి దౌర్జన్యములు జరిగిననుగూడ నేను సత్యాగ్రహమును విరమింపను గాని నేనే ఆ అగ్నికి ఆహుతి కావలసియుండును.” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

(శ్రీ ప్రె.)

పంజాబువారు మహాత్ముని నాహ్వనించుట

కాంతిసమరసంఘమువారు తంతివార్త సంపుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:—“మీ రొకసారి పాంచాల రాష్ట్రమునకు రాగోరెదము” అని పాంచాల కాంతిసమర సంఘమువారు మహాత్మునకు తంతివార్త ప్రసంగిరి. (అ. ప్రె.)

అబ్రామాలో మహాత్ముడు సత్యాగ్రహము సలుపుట

మహాత్ముని రొకపూర్వము పోలీసువారు వచ్చి వెడలిపోవుట

జలల్పారూ, ఏప్రిల్ 10:—10 వ తేదీ సాయంత్రము మహాత్ముడు అబ్రామాకు బయలుదేరెను. అచట ఆవాడు సమిష్టి కాసనోల్లంఘనమును జరుపుట కేర్పాటు చేయబడెను. మహాత్ముడు చచ్చి కేర్పాటు వెళ్లకపూర్వము చటల పంటిరులకు పోలీసువారికిని కొంతసంఘర్షణ జరిగినది. మహాత్ముడు రాగానే వేలకొలదిగా శ్రీలుమహాత్ముని సమీపమునకు పరుగిడి కానుకలను సమర్పించి నమస్కరించిరి. పిమ్మట మహాత్ముడు సభలోనుపన్యాసించి ఉప్పు తీసెను. ఎల్ల వారునుగూడ ఉప్పు తీసిరి ఉప్పు సగముధరకే నమ్ముచున్నారని పత్రికలలో వ్రాయబడెను. అదిచాలదు. అదిమిక్కిలి చచ్చుకగా నమ్మబడవలెను. ఉప్పు చవకయైనంతమాత్రముననే స్వరాజ్యమురాదు. విదేశవస్త్రములను నిషేధింపుటలను పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. ఖడ్గము కట్టవలెను. అని మహాత్ముడు నుడివెను.

అసత్యపు వ్రాతలు

“నేను 15 రోజులనుండి అహింసను బోధించుచున్నాను. అది నేడు నాకు శ్రాత్తగాదు. ఎంత నిర్బంధించినను పిడికిళ్లలో నున్న ఉప్పును వదలవలదని మాత్రమే నేను శ్రీలును బోధించితిని. అది అహింసానిధాంతమునకు విరుద్ధముగాదు. డిల్లీలో పోలీసువారు నలుగురు పంటిరులను కరచిరి. ఇట్టి దౌర్జన్యము లింకను ప్రబలంపు. వారేమి చేసిననుగూడ కాంతివైసికులు అహింసను వదలగూడదు.

“మనము ప్రారంభించిన సమరమున అహిం

ఆంధ్ర దేశమున శాసనోల్లంఘనము

నాయకులను పోలీసువారు బందరులో ఎదుర్కొనుట

బెజవాడ వర్తకులు విదేశవస్త్రబహిష్కార వాగ్దాన మొనర్చుట

మైపాడులో ఉప్పు తయారుజేయుట

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 11:—నెల్లూరు వాలంటీరులు ఆర్ధరు వి. గోపాలరెడ్డిగారి నాయకత్వమున మైపాడులో ఉప్పుతయారుజేసిరి. నాల్గువేలమంది జనులు చూచుచుండిరి. పోలీసువారు కొద్దిమంది పేద్రెనులలో కాసనోల్లంఘనమును వీక్షించుచుండిరి.

వివరములు

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 11:—మైపాడులో నేడుదయము 8 గంటలకు కాసనోల్లంఘనము ప్రారంభమయ్యెను. బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు, చతురశ్రేణుల రాఘవయ్యగారు, జెనుబాకం బలరామరెడ్డిగారు, నలబోలు ఘోష, టి. రామలింగం, వొడ్లనుబ్బారామరెడ్డిగారు, మొదటిదశమువారు ఉప్పు తయారుజేసిరి. సమస్తము మీద తెచ్చి మరిగించి ఉప్పు తయారుజేసిరి. పోలీసువారు చూచుచుండిరి. ఇప్పటి కేమియు ప్రతిపూల యత్నము జరుగలేదు. నెల్లూరులో వర్తకులు పెనుబోలు సుబ్బయ్యచెట్టిగారు ఒకరు ఉప్పు రూ. 11 లకు కొనిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

వేరొకదశము బయలుదేరుట

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 11:—శ్రీయత నాగేశ్వరరావుగారు నాయకత్వమున నందిగ్రామ తాలూకాలో ఉపాధ్యక్షుడు కేంకర నరసింహంగారును కొనకంచికి వెళ్ళియుండిరి. అచ్చటరైతులనేకులు వీరికిస్వాగతమొసగిరి. 85 నకు రైతు ప్రభువులును వర్తకులును కాంతివైస్యము చేసిరి. నాగేశ్వరరావు ప్రభువులు రాత్రి బెజవాడకు మరలివచ్చిరి. ఈదినసాయంత్రమున కేంకర నరసింహంగారునాయకత్వమున సత్యాగ్రహదళ మొకటి బయలుదేరి నందిగ్రామ తాలూకాయందలి ముఖ్యగ్రామము లగుండా పోయి చుచిపట్నం 17 తేదీని ఉప్పుతయారుచేయుటకై చేరును.

గంపలగూడెం రాజాగారి దళము

బెజవాడ ఏప్రిల్ 10—సత్యాగ్రహాల ప్రథమ దశము గంపలగూడెం జమీందారుగారి నాయకత్వమున సాయంత్రము 4-0 గంటలకు పడమటి లంకను వదలెను. ఇచ్చట కూడ 160 లు వమూలయ్యెను. వారు పోరంకి గ్రామమునుగూడ వెళ్లి ఇడుపుజ్యోతి సాయంత్రం 7-30 గంటలకు చేరిరి. అచట జరిగిన బహిరంగసభలో జమీందారుగారు అంతటిని వాలంటీర్లుగా చేరుమనియు విరాళముగా చందా లొసగగూడదనియు, ఖడ్గధరింపుడనియు నుద్బోధించిరి. ఈదినము ప్రాద్దన ఇడుపుజ్యోతిని వదలిపూదిపాడునకు వెళ్లిరి. అచ్చటి జానపదులు వీరికి 118 రుపయ్యించిరి. ఈదశము ప్రాద్దన 10 గంటలకు నెప్పై చేరిరి. ఇచ్చటి నుండి వారి గారు 4 గురు వాలంటీర్లతో వైజాగునకు వెళ్లిరి. అచట ప్రచారమునల్పి వారు మోటారులో బందరునకు వెళ్లి ఉప్పు తయారుచేయుదురు.

వర్తకుల వాగ్దానము

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 11:—బెజవాడ నుడ్డల వర్తకసంఘము ఇక 6 నెలల వరకు విదేశ వస్త్రములను, ముఖ్యముగా బ్రిటిష్ వస్త్రములను బహిష్కరించునట్లు తీర్మానము గావించి, ఆపత్రమును నాగేశ్వరరావుగారి చేతిలో పెట్టిరి. బెజవాడ నుమారు లక్షరూపాయల నుడ్డలు ప్రతి సంవత్సము తెప్పించును.

ఈ యందయము నాగేశ్వరరావుగారు వాలంటీర్ల ఉత్సవములందు పాల్గొనిరి. (తం.లి.)

కాకినాడలో కల్లువిక్రయ నిషేధముకూడ జరుగును

సభలో సాంబమూర్తిగారి ప్రకటన

రాజమండ్రి, ఏప్రిల్ 11:—ఆంధ్రదేశ సత్యాగ్రహదినము 9 వ తేదీన రాజమండ్రి

సను వదలకుండు శ్రీలును పురుషులును గూడ పనిచేయుట కవకాశము కలదని నేను ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడింప గోరెదను” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (శ్రీ ప్రె.)

వాలంటీర్లు 8 గురు కాకినాడకువచ్చి చేరి సత్యాగ్రహ మొనర్పిరి. ఆనాడే వెన్నేటి సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షతన పురమందిరమున బహిరంగసభ జరిగెను. సత్యనారాయణగారు చొల్లంగి స్వాతంత్ర్యయజ్ఞ కాలయందు జరుగుచున్న ఉప్పు సత్యాగ్రహ వివరములను తెలిపిరి. ఒక కుండలోనున్న నిషిద్ధలవణమును సత్యనారాయణగారు రూ. 28 లకు విక్రయించిరి. ఇప్పటికి చొల్లంగిలో 28 గురు వాలంటీరులు సత్యాగ్రహ మొనరించిరి.

సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతన 10 వ తేదీన కాకినాడ పురమందిరమున బ్రహ్మాండ మగు సభ జరిగెను. త్వరలో కల్లువిక్రయ నిషేధమును, విదేశ వస్త్ర బహిష్కారముగూడ ప్రారంభించెదమని సాంబమూర్తిగారు సభలో ప్రకటించిరి. సభ జరుగుచుండగానే నాలం చినభీమరాజుగారు 210 ఉప్పు పొట్లములను 0-1-0 చొప్పున విక్రయించి రూ. 18-2-0 వ నూలు జేసిరి. కొన్నవారందరు చేతులెత్తి పేర్లు తెలిపినచో కాంగ్రెసు రికార్డులోను పోలీసు వారి పుస్తకములోను లిఖింపబడునని అధ్యక్షుడు ప్రకటించగా సభ్యులట్లు చేసిరి.

రాజమండ్రిలో నిషిద్ధలవణవిక్రయము

పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు నగరాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియు, కొ. లింగరాజుగారు కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులును, నాలం చినభీమరాజుగారు నిషిద్ధలవణమును రేపుసాయంకాలము రాజమహేంద్రవరమున విక్రయింతురు. దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారును, శ్రీమతి క్యామలాంబగారును (నూర్యప్రకాశరావుగారిభార్య) యితర శ్రీలుగూడ విక్రయింతురు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రభుత్వమువారికి ప్రకాశంగాని నోటీసు

శ్రీయత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు నేడు తిరిగి మదరాసు వచ్చిరి. వస్తూనే యిచ్చుట వాలంటీరులతో సంప్రదించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి గారికి యాదిపతీరి నోటీసుబంపిరి:—

అయ్యో నేను మరికొందరు వాలంటీరులతో సహా దేశ మాత ఆజ్ఞ ననుసరించి మదరాసు నగరమున 18 వ తేదీన ఉప్పు తయారుజేయుదలచితిని. స్థలము కాలనిర్ణయముజేసి రేపటిపత్రికలలో ప్రకటించును. ఈవిషయమును మీ ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవచ్చును.

చిత్తూరు, చి. ప్రకాశం.

చిత్తూరులో బహిరంగసభ

దుర్గాబాయమ్మగారి ఉపన్యాసము

చిత్తూరు, ఏప్రిల్ 11:—నిన్ను జరిగిన బహిరంగ సభలో కాకినాడవాస్తవ్యురాలను నుమ్మిడిదల దుర్గాబాయమ్మగారు గాంధీజీ సత్యాగ్రహమునందు చేరవలెనని హెచ్చరించుచు గంభీరముగా ఉపన్యాసించిరి. వేదారణ్యమునకు బోవుచున్న వాలంటీరు కృష్ణస్వామి అహింసావ్రతావశ్యకత గూర్చి ముచ్చటించెను. సభాధ్యక్షత వహించిన పక్షిలు రాజగోపాలాచారిగారు కాళహస్తి తిరుపతిగ్రామములనుండి వాలంటీరు విశేషముగ చేరవలెనని హెచ్చరించిరి. 6వ తేదీనుండి జాతీయ వారసునందు ప్రతిదినము సభలు జరుగుచున్నవి.

(ఒక విలేఖరి)

తెనాలియువకసభలు

తెనాలి పట్టణ కాంగ్రెసు యజమాన్యమున తెనాలి యువజనసంఘము నేర్పరుచుటకును కాంగ్రెసు యొక్క యువ ఇతర ప్రజాహితకార్యములను నెరవేర్చుటకొరకు ఒక సామాన్య జనరలు వాలంటీరు దళమును ఏర్పాటు చేయుటకును, ది 18-4-30 ది ఆదివారము ఉదయం 8 గంటలకు మారిసుపేట టౌక్ హాలులోను సాయంత్రం 4 గంటలకు నాజరుపేట టౌక్ హాలులోను సభలు జరుగును గాన తెనాలిలోని అందరు యువకులను (15 సం. కు మించినవారు) యువశోభ్యమునందు సానుభూతి కలవారు తమస్నేహితులతో వైసభలకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కాంగ్రెసు యువకులు

మరా:— సత్యాగ్రహముగా చేరగోరువారు వై సమయములలో పేరు లియ్యవచ్చును.

విదేశవార్తలు

నౌకానిర్ణయసభ

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—విదేశ ప్రభుత్వములకు ఒడంబడిక కుదురునను నాకలను చర్చించినది. బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు నిన్ను ప్రెంచి ఇటలీ ప్రతినిధులతో జరిపిన సంభాషణలు 5 వ సారి ప్రయత్నములు కావచ్చును. ఇటలీ ప్రతినిధి గ్రాండిగారి అస్వస్థతవలన వారు నిన్ను చర్యలందు పాలుగొనలేదు. ప్రెంచి ప్రతినిధుల అభిప్రాయములు తీసుకొనకుండు అనాలోచన ఒడంబడిక సంతకములగుండున భాగ్యం మొదలైన విషయములందు బ్రిటిష్వారి అభిప్రాయములతో సేకరించు చున్నది. కాని ప్రెంచివారు తమ నాకాభారత తక్కువలందు తగ్గింపున కొప్పుటలేదు. ఇటలీవారు ప్రాన్సుతో సమత్వమును విడనాడుకొనకుండు కొప్పుడు. 1930 జనవరి, యుద్ధనాకల గట్టుటమాని ఇతరవిధములైన నాకలను, ప్రెంచివారిని విచారించునంతవఱకు వృద్ధిచేయుచుండు కొప్పుకొందుమని ఇటలీ ప్రతినిధులు చెప్పుచున్నారు. ఇక 36 గంటలో పరిష్కరింపబడిన తప్ప వేరుప్రభుత్వముల ఒడంబడికనుగూర్చిన ఆశలు అడుగంటవలసి నదే.

కాని, అమెరికా, జపాన్, బ్రిటన్ దేశములకు నౌకానిర్ణయమునుగూర్చి ఒడంబడిక కుదురగలదు. ఇప్పటివఱకు వీరి లెక్కలు లేదు ప్రభుత్వముల ఒడంబడిక నుద్దేశించి తయారుచేయబడినను, మాడు ప్రభుత్వముల ఒడంబడికకు వానిని సర్వనయ్యను. ఇటలీ, ప్రాన్సు దేశములు ఎప్పుడైనను చేరకుండు అనాళ విచ్చియే యీ ఒడంబడిక గావించబడును. జపాన్వారి మినహాయింపు ఇంకను ఒకటి పరిశీలనవలసి యున్నది. ఇదికాక వేరుప్రభుత్వముల సమగ్రమిని బడసిన కొన్ని హాళిములను ఎటు లో కాగితముపై బెట్టినలెను. దీనివిషయ మింకను తీర్మానము కాలేదు.

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—ముఖ్యమంత్రి మేడ్మాన్ నాల్గూరు కామన్సుసభలో నౌకానిర్ణయ సభనుగూర్చి యీ క్రిందిప్రకటన కావించిరి.

“ఈ యందయమున అమెరికా, జపాన్, బ్రిటన్ దేశములకు అన్నివిధములయిన నాకలను గూర్చి ఒడంబడిక సిద్ధించిన దని చెప్పుటకు సంశయించుచున్నాను. ఒడంబడిక వరకు లింకను వ్రాయబడుచున్నది. అమెరికావారితో గడచిన పెద్దెబరు ఆక్టోబరులో జరిగిన రాయబారపు లెక్కలను చాలవఱకు పుటి లెక్కలను సరిచేయును. ప్రభుత్వ ఫర్మానా ఒకటి తొందరలోనే తయారుగును. నౌకానిర్ణయసభలో అప్పటిప్పటికి అడ్డుతగులుచుండిన సందర్భములన్నియు సరియైనవి. విదేశ ప్రభుత్వముల సంతకముగల యొకపత్రముగా సిద్ధమచేయబడును.

ప్రాన్సు, ఇటలీలకు గల భేదములు చిత్తులుగానున్నది. వాటి సరియైనవి కావు.” (సకేవము)

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—మాడు ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులును సేదు సంప్రతించి, జపాన్వారి మినహాయింపుల పరిష్కరించిరి. వీరికి ఒడంబడికకు మార్గము అవిచ్చిన్నమైనదని ఇచ్చటి వార్తాపత్రికలు తలచుచున్నవి.

విదేశ ప్రభుత్వములకు చాలా అంశములపై సేకరించు మున్నందున, వీటినిన్నిటి నొక యొడంబడికగా తేల్చుటకు సమాలోచనలు జరుగుచున్నవి. అమెరికా ప్రతినిధు లీ విషయమును ప్రెంచి ప్రతినిధులతో విభజించుచున్నారు. ప్రస్తుత మభిప్రాయ విట్టున్నది. ప్రభుత్వముల నన్నిటికి నొడంబడికను మాడు విధములుగా విభజించి, మొదటి రెండును, విదేశ దేశములను, మాడవదానిని జపాన్, అమెరికా, బ్రిటన్లును సంతకము చేయుటయను. ఇందు మొదటి భాగమున పెద్ద నాకల కట్టడమునకు నెలపు, పెద్ద విమానములగూర్చి నిర్ణయము నౌకాచార నిర్ణయవిధానము ఇత్యాది, సర్వామోదమును బడిసి నది ఉండును. రెండవభాగము, జలాంతర్యాముల యుద్ధమును మానుషముగా నొనరించుట కేర్పడిన యొడంబడిక. మాడవ భాగము మాడు ప్రభుత్వములకు కుదిరిన ఒడంబడిక.

ఇంకను ఈ విషయములపై చర్య సాగుచున్నది. మేడ్మాన్ నాల్గూరు హౌండ్స్ గార్డు గ్రాండ్, రోసిగార్డు సంప్రతించిరి. వేనుక రాత్రి ఆరున్నరకు, బ్రెండుగారు మేడ్మాన్ నాల్గూరిని వినిపించిరి.

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటన ఇట్లు చెప్పుచున్నది. “ఈ దినము సాయంత్రము బ్రిటన్, ఇటలీ, ప్రాన్సు ప్రతినిధులు, 10 డౌనింగ్ స్ట్రీట్ లో కలిసికొనిరి. ఇప్పటి సంప్రతించుట కుక్రవారము ప్రాద్దన వారివారి నాయకులను సేదించెదరు.”

రేపునయము, రాయబారపుముల ఒడంబడికను వ్రాయుటకు మార్పుండును. వైసె జెప్పినట్లు మాడు ప్రభుత్వముల ఒడంబడికను నిర్ణయించి విరోధా సమస్యలను సేతుకమున సరియైనవి నీలిపియుంచెదరు. సంతకమునకుగాక, యీ సభ కడపటి సమావేశము సోమ, మంగళవారములలో జరుగును. (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

మేడ్మాన్ నాల్గూరి ప్రకటన
“ఈ దినము ప్రాద్దన జపాన్, అమెరికా, బ్రిటన్ ప్రతినిధుల సమావేశములో వారి ముఖ్యులకిని ఒడంబడిక కుదిరినది. గనుక, ఇక అందఱును, లండనులోనుండుట అవసరమును, అసంగతము నగుటచే, మరువారములో సమావేశమున హాగ్ము జేసి, ఒడంబడికను సంతకముచేసి, నౌకానిర్ణయసభ నిష్పాటికి ముగించవలసినటుల తీర్మానించబడెను. కాని, ప్రాన్సు ఇటలీలకును మనదేశమునకు, ఒడంబడిక కైన ప్రయత్నములు సాగించుచుండి మాడు ప్రభుత్వముల ఒడంబడిక వంటిదే రెండింటికీని పరిష్కారమునకుండు చేయవలయునని కోరుచున్నాము.”

మహాత్ముని యుద్ధము

“మహాత్ముని” హెచ్చరిక
“మహాత్ముని” పత్రిక కార్మిక ప్రభుత్వమును హిందూ దేశమును గూర్చి ఇట్లు హెచ్చరించుచున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితులందలి వివాదమేమనగా హిందూదేశ సమస్యయొక్క పరిష్కారము ఆరునెలల క్రిందటనే (ఆక్టోబరు ప్రకటన) నిర్ణీతమయ్యెను. ఇప్పటికిని చేతులలో నున్నది. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు కామన్సుసభలో తాము ఆధినివేశ ప్రతిపత్తి ఆధారముగా నొకచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదమని వాదనను విప్పుడైన ఇచ్చినయెడల, రాజకీయ ఖయిదీలకు విమోచనము ప్రసాదించినయెడల రౌండు టేబులు సమావేశమునకు వారందరూ మొత్తయీ అనుకూలపడును. కాన వారు గాంధీగారి యుద్ధమును నిరసించి, అరెస్టులతోను, జైలు శిక్షతోను అణగారొక్క జాతులను రౌండు టేబులు సమావేశము మట్టిగలముననియు చెప్పవచ్చును. (ప్రీ ప్రె.)

బ్రాక్స్ ఫోర్డ్ యభిప్రాయము
లండన్, ఏప్రిల్ 7:—బ్రాక్స్ ఫోర్డ్ చెప్పిరి. రాజీ కుదురనియెడల కాసనోల్లంఘనము తప్పదు. కాంతియుతముగానే ఉద్యమము సాగనని చెప్పుచు లు. ఆ దృష్ట్యా ఉచ్చాల్లంఘన జరుగును. ప్రభుత్వమువారిప్పుడు తమ బలమును చూపించుదు. పల్లెలపై బాంబులు వేయవలసికూడ రావచ్చును. విర్రాండులో జరిగినట్లే ఇండియాలో కూడ పరిస్థితి తేర్చుదును. స్వతంత్ర కార్మికపక్షము హౌండ్స్ సాక్షాత్కరమునకై కృషిచలుపుచున్నది. ఇక సల్పగలదు. భారతీయు లధికసంఖ్యాకులు సంపూర్ణస్వరాజ్యమును కోరుకొనడం దానికికూడ మామతుము తోడ్పడును.” (లిబర్టీ)

ఇంగ్లాండునందలి రవ్వములు
రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—సోవియటు కన్సర్ జెనరల్ ఇంగ్లాండులోని రవ్వవారు మాస్కో కుమరలవలెనని కావించిన ప్రకటన గూర్చి కామన్సుసభలో హోమ్ మెంబరుగారు ప్రశ్నింపబడిరి. తాము పత్రికలో మాత్రమే ఆవార్తను చూచితిమనియు, బాధ్యులెవ్వరును తమకు నివేదించుకొనలేదనియు, తావిప్పుడు సోవియటు సంస్థల కార్మికులుగానండిన వారిని విచారించుచున్నదనియు, ఆ సందర్భమున యీ ప్రశ్న విషయము కూడ తేలగలదనియు, హోమ్ మెంబరు క్లయన్సుగారు నడిచిరి.

బాగ్గుగనుల కార్మికులు సొంతదారుల సూచనల నిరాకరించుట
బాగ్గుగనుల కార్మికుల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు వారమునకో పత్రమునకో ఇన్నిగంటలు పనివంతున ఏర్పాటు కావలెనను గనుల సొంతదారుల సూచనల నిరాకరించి ప్రభుత్వమువారి బాగ్గుగనులచట్టప్రకారము ఏర్పాటు కాబడిన 7.30 గంటల పని దినము అంగీకరించిరి.

వెస్టువార్తకు ఖండన
బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 10:—నిన్ను ఆరెస్టుకాబడినవారిలో సోవియటు వర్తక రాయబారులు ముగ్గురున్నారను వార్త సత్యమారము. ఆరెస్టు అయినవారందఱును జర్మనులే. (రూటరు)

‘మేవాసరము’ను ‘శిశువాసరము’గా మార్పుట
వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 10:—వెసి డెంటువారి ప్రకటనవలన, ఇకమీద, మేవాసరము, శిశువాసరముగా నామకరణము బడసినది. హూవరుగారు శిశువులు దేశమునకు మూలధనమని యొక గంభీరోపన్యాసమున నుడిచిరి. (రూటరు)

ఇండియామంత్రి ప్రస్తుతపరిస్థితులంగూర్చి ప్రకటన చేయుననుట
లండన్, ఏప్రిల్ 10:—కామన్సు సభలో ప్రీమియర్ గారు హిందూదేశపు ప్రస్తుత పరిస్థితింగూర్చి ఏమైన స్టేటుమెంటు చేయుదురానని లెక్కగారిని ప్రశ్నించిరి. లెక్కగారు లేదు, ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము మాత్రముగా తృప్తికరమైన ప్రకటన నేదియు చేయజాలను అని నుడిచిరి. (రూటరు)

లండన్లో క్రొత్త ఆనువత్తి

ప్రభుత్వము 250 వేల పౌనుల ఖర్చు బెట్టును
రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 10:—లండన్ హోమర్ స్క్విత్ ఆనువత్తి యొద్ద పోస్టు గ్రాడుయేటు ఆనువత్తి నొకదానిని నెలకొల్పట అవసరమని ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటుపడిన ఉపసంఘము అభిప్రాయమిచ్చెను.
కామన్సుసభలో నిన్ను ఆరోగ్యశాఖకు మంత్రిగారు, లండన్ విశ్వవిద్యాలయ మూలముగా 250 వేల పౌనులు ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రొత్త ఆనువత్తిని నిర్మించుట కొనగదరని చెప్పెను.

చాన్సలారికి సన్మానము
లండన్, ఏప్రిల్ 10:—చాన్సలారికి ఎంజినీరుగారికిని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య మండలివారు చేసిన సన్మానమునకు పలు తరపు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. వచ్చినవారిలో రనెలు ప్రభువుగారు, సర్ అతులచంద్ర చటర్జీ, డౌమినియను ప్రతినిధులు, సర్ సావ్టర్ బ్రాకర్, లార్డు హెడ్లి, సర్ ఉమారు హాయ్ ఖాను, సర్ ఆల్ఫ్రీడ్ బెన్ట్లీగార్డు కలరు. సర్ బెన్ట్లీగారు అతిథులకు స్వాగత మొసగిరి. చాన్సలారి భవిష్య సన్మానము లింకను నిశ్చితపడలేదు. జవలక్ సోలో విమానమువారు హిందూదేశమునకు మరల వచ్చును. (రూటరు)

హేగు, ఏప్రిల్ 10:—ఆమ్స్టర్డామ్ బటేనియా విమాన యానమునకు ఇండియాలో దిగుటకుగల స్థానముల నుపయోగించుకొన వచ్చునని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ఆనుజ్ఞ నిచ్చిరి.

వాతావరణస్థితి

1930 సంవత్సరం నెల 11-వ తేది శుక్రవారము

ఉష్ణోగ్రామాలు	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం
గ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం	ఉష్ణోగ్రామం
గోపాల్ పూర్	87	75	...	1.8	+ 1.7
కాళిపట్టణము	89	68	...	0.2	0
కాళిపాడ	97	79	...	0	- 0.1
కుచిలపట్టణము	98	77	...	0	- 0.1
కర్నూలు	106	88	...	0	- 0.1
బళ్లారి	108	81	...	0.8	+ 0.2
అనంతపురం	0.2	+ 0.1
కడప	108	83	...	0	0
నెల్లూరు	101	79	...	0	0
మద్రాసు	94	77	...	0	- 0.1
కడపూరు	90	79	...	0	0
నెల్లూరు	101	77	...	0	- 0.1
నీలమ	101	78	...	0.1	- 0.4
కోయంబటూరు	99	74	...	0	- 0.8
తిరువనాంతపురి	100	80	...	0.3	X 0.2
నాగపట్టణము	89	88	...	0	0
మధుర	100	81	...	0.5	+ 0.1
పొంబే	91	81	0.1	0.5	0
పాలంకోట	0.8	- 0.1
తిరువేండ్రము	89	80	†	0.1	- 1.1
కొచ్చిక్	90	74	0.2	1.4	+ 0.2
కాళిపట్టు	98	80	...	0.1	- 0.4
మంగళూరు	90	79	...	0	- 0.1
తెంగుళూరు	98	74	...	0	- 0.8
మేర్ కార	88	64	...	0.7	+ 0.1
కొడైకనూర్	72	54	...	0.7	- 0.8
కూనూర్	75	66	0.8	4.1	

సర్కారులు:—కుచిలపట్టుం కాళిపాడలో పగటి వేడిమి 4, 7 డిగ్రీలు తక్కువ.
డక్కను:—పగటివేడిమి 4 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నూటకము:—నెల్లూరులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్, హూవరు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

విదేశవార్తలు

మహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమము

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—లార్డు బర్క్ హేమ్ గారి పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఇండియా ప్రభుత్వము వారివలంబించు చున్న లా ఆర్డరు పద్ధతిని మితి యున్నది. అది ఎంతవఱకు సాగుచుండజాలదు. ఉద్యమమునకు మూలపురుషుడయిన మహాత్మా గారు ఫలితములచేతను కార్యమును సాధింపజలయును. మైసూరు యిగారికిని గాంధీగారికిని జరుగచున్న యీ హోరాటము ప్రపంచదృష్టి నాకొనించినది. ఐరోపాఖండ పత్రికలన్నియు నూరకే యీ యుద్యమ వార్తలకు తావునిచ్చుటలేదు. ఎల్లరను గాంధీ గారిని, వారి విప్లవమును, దాని తత్వమును శ్రద్ధతో గమనించుచున్నారు. ఇప్పటివరకును ఉద్యమమును ఘనచేతికి మీటలేదు. కాని హోయిన ఆదివారమునాడు ప్రారంభమయినది. తొందరలోనే విషయము కావచ్చును.”

రౌండుటేబిల్ సమావేశము

ఈ సంవత్సరము జరుగదు

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరులో రౌండుటేబిల్ సమావేశము జరుగనను వార్తయందు సత్యములేదు. అధికారవర్గమువారు సామ్రాజ్యసమావేశము జరిగిన వెనుకనే, ఇండియా సమావేశము జరుగగలవని, చెప్పుచున్నారు. అదియనుగాక, ప్రస్తుతపు హిందూ దేశరక్షితులంబట్టి రౌండుటేబిల్ సమావేశమును గూర్చి ఎప్పుడు జరుగనది, ఎవరినిరప్పించునది కూడ నిశ్చయించుట దుర్బలము. మైసూరు గారి సంవత్సరమున ననేకుల యభిప్రాయములను వ్రాసినాను. కాని, అది తమ జనవరి 25 లేదా ఉపన్యాసమునందు వారు చెప్పియు యుండిరి.

బెడ్ ఫర్లు డచెస్ గారి విమానయాత్ర

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—బెడ్ ఫర్లు డచెస్ గారును, కాబ్టల్ బెర్నార్డు గారును గ్రాయిడెజ్ నుండి కేపులపునుకు విమానమున నేడు బయలుదేరిరి. బెడ్ ఫర్లు సతిగారు ముఖ్యముగ ఇప్పటికిన్న నేగ పరిమాణమును మించుటకు ప్రయత్నించెదరు.

జెనరల్ పాంగలోనుగారికి శిక్ష

ఏజెన్సీ, ఏప్రిల్ 9:—జెనరల్ పాంగలోనుగారు (పూర్వము నియంత) ఒక ప్రత్యేక విచారణసంఘముచే కా రింపబడిరి. తాము సర్వాధికారము వహించియున్నపుడు ఆరిక దుప్పివర్తన కలిగియుండిరిని వీరిపై నేరము. ఇప్పటికే వీరు రెండున్నర సం॥ కారాగారవాసము ననుభవించి యున్నను, 50 సం॥ రాజకీయహక్కు లేమియు లేక జైలుశిక్ష ననుభవించు నట్లు తీర్పు చెప్పబడెను. విచారణ మూడువారములు పట్టెను. (రూటరు)

లార్డు సభలో విమానదళమునుగూర్చి చర్చ

రెగ్నీ, ఏప్రిల్ 9:—ఈదినము లార్డు సభలో లార్డులైం చర్చగారు పూర్వము విమాన దళమునకు మార్గంబ్రెటిష్ సామ్రాజ్యమునకు విమానబల ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి హెచ్చరించిరి. ప్రాన్సునకు 1800 విమానములు, ఇటలీ 110 అమెరికా 900 బ్రిటన్ 770 విమానములు గలిగియు యున్నవని వైమానికముంత్రిగారిచ్చిన లెక్కల నెత్తిచెప్పుచు మన సామ్రాజ్యము నొక పై కెట్లాధారపడియున్నదో అట్లే విమానబలముపైనుండ నాధార పడియున్నది అని నుడిచిరి. లార్డు ధామ్స్ ను వైమానిక మంత్రిగారు వైమానిక బలమునకు ముఖ్యాంగముల స్వహరించి విమానములవలన అపాయమునుండి రక్షించుకొనుటకు తగినప్రతిపత్తి యొకము తెలిసినది గాదనిరి. ప్రభుత్వమువారివిషయమును శ్రద్ధతో పరిశీలించుచున్నారనియు ముఖ్యమంత్రిగారే సామ్రాజ్య రక్షణ సంఘమునందు పాల్గొనుచున్నారనియు ముఖ్యమంత్రిగారే సామ్రాజ్య రక్షణ సంఘమునందు పాల్గొనుచున్నారనియు చెప్పిరి.

మన మెప్పుడును వైమానిక బలమున మొదటి స్థానము వహింప గోరియుండలేదు. వైమానిక బలము వృద్ధికాసాగెనేని ఈదేశమున ఏ పట్టుము బాంబు ముఖమున నుండును. ఎక్కువ అభివృద్ధి గాంచిన దేశమునకై వైమానిక బలమును పోషింప గలవు. అన్యత్వమున అట్టి దేశము లన్నియు ప్రజాస్వామ్య పరిపాలననే కలిగియున్నవి. వారి సహకారములేక వైమానిక బలమున ఆయుధవిస్త్రసల ఆశలు స్వర్ణములగును అనికూడ వదించిరి. (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

నౌకానిర్మయనభ

రెగ్నీ, ఏప్రిల్ 9:—సభకు ఇటలీనుండి ముఖ్యప్రతినిధి గ్రాండిగారు దేహస్వాస్థ్యముచే, షేగ్ నాల్గు గారిని కలుసుకొన లేకపోయిరి. బ్రిటిష్ నౌకానిర్మయనభావములు సాగుచున్నవి. బ్రిటిష్ నౌకానిర్మయనభావములు అలెగ్జాండ్రుగారును ఫ్రెంచి నౌకానిర్మయనభావములు డ్యుమెనిల్ గారును, ఫ్రెంచి నౌకానిర్మయనభావములు పరీమార్ షె సంప్రతించిరి.

జలాంతర్గామలం గూర్చిన నిష్పత్తి తీర్మానములు డెయిలీ హెరాల్డునకు ఉత్సాహవంతముగా లేవు. 1928 సం॥ జనీ వాసమావేశములో 1800 పన్నులకు భారము నిర్ణీతమని నిశ్చయించిరి. ఇప్పటివరకు 5 అంగుళముల కుపాకులకు 2000 టన్నుల నౌకలుకాని ఫ్రెంచి నౌకానిర్మయనభావము 80 0 టన్నుల జలాంతర్గామలం గట్టియున్నారు. కావున అన్నిటికీ 2800 టన్నుల భారము 6 అం॥ కుపాకులు నిశ్చయించినారు.

“మాంచెట్టరుగార్డియన్” పత్రిక జలాంతర్గామలం గూర్చి తగ్గవచ్చి కట్టునూచనలేకనబడుచున్నవని చెప్పుచున్నది.

ఈదినము నౌకానిర్మయనభావ తేవినవెనుక నిష్పత్తివాదా నము ప్రకాశము షేగ్ నాల్గు గారు, ప్రతిపక్ష నాయకులు లాయడ్ జార్జి బార్లీన్ గారితో సందర్శించు లన్నింటిని మాట్లాడిరి.

(వైరెస్)

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—ఈదినము విను ప్రభుత్వము లను ఒడంబడికను కుదుర్చుటకు ప్రయత్నములకు గ్రాండిగారి అవ్వస్థ అంతరాయముగానుండెను. అయినను, షేగ్ నాల్గు గారును, విదేశమంత్రి హెండర్స్ గారును, ఇటలీ ప్రతినిధులు రాసి షేగ్ నాల్గు గారిలతో సంప్రతించిరి. బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి భాయభారములకూడ ఈ సాయంత్రము కలిసికొనెను. వీరి సంభాషణలు శేపుకూడసాగును. ముఖ్యముగా వీరు నౌకల లెక్కలను పరిశీలించుచున్నారు ఈ లోపుగా ఇతర విషయములనుగూర్చి కొంతకార్యక్రమము సాగినది. బ్రిటిష్, అమెరికను, జపాను నౌకానిర్మయనభావ ప్రతినిధులు జపాను వారి మినహాయింపులను చర్చించి, చాలవఱకు ఒడంబడికను చేరుచున్నారు. ఇంకను మిగియున్న ఒకటిరెండు విషయములను శేపు పరిశీలించెదరు.

యధావిమానముల సమస్యను పరిష్కరించుట కేర్పడిన ఉపసంఘము అలెగ్జాండ్రుగారి ఆధిపత్యమున సమావేశమై 10000 టన్నులకు మించిన యధావిమానములన్నియు నీయొడంబడికకు బద్ధులని తీర్మానింపబడెను. అంత భారమునకు తగ్గినవిమానములన్నియు 6 అం॥ కుపాకుల పొద్దును మీటగూడదు.

రెగ్నీ, ఏప్రిల్ 9:—హెండర్స్ గారు కానున్యసభలో ప్రశ్నలకు తత్తరమిచ్చుచు సోవియటు రాయబారితో జరుగుచున్న సంప్రతిపులను తొందరలో పార్లమెంటునకు నివేదించెదమనిరి.

రెగ్నీ, ఏప్రిల్ 9:—ఈసారి ఆయుధవిస్త్రసల సంఘ సమావేశమునకు గెనివాకు లార్డు సెసిలుగారు బ్రిటిష్ ప్రతినిధిగా పాదురని హెండర్స్ గారు కానున్య సభలో నుడిచిరి.

మన్ మోహన్ సింగు విమానమున బయలుదేరుట
లండన్, ఏప్రిల్ 9:—ఆగాఖాను బహునుతిపాండు టక్ మన్ మోహన్ సింగుగారు మూడవవారు లండన్ నుండి విమానములో బయలుదేరి యున్నచేరిరి. ఈ మధ్యాహ్నము మాల్దెనుకు పయనమయ్యెదరు. చాన్లాగారి ననుసరించి వీరును తమ యాత్రారంభమును తెలుపరైరి. (రూటరు.)

లేబర్ లిబరల్ సఖ్యము

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—ప్రభుత్వము పడమర ఎన్నికకు లిబరలు పక్షమువారు ప్రతినిధిని నిలువజెల్పరని తెలియుచున్నది. ఇది లిబరలు లేబరు సఖ్యమునకు మరింత ప్రబల నిదర్శనము. అంతేగాక ఇరవత్తుములను కలిసి, కమాండరుకే స్వర్తి, షేజరు నాథన్ గారు స్వయమార్థముగా ప్రాటెక్ట్ ఉద్యమమును ప్రతిఘటించుటకై ఒక ఉపసంఘమును స్థాపించినారు. కన్సర్వేటివు ప్రీ ప్రెడర్లుకూడ వీరి ప్రయత్నములకు తోడ్పడవచ్చును. దీని కంతటికి ప్రారంభముగానే, స్పీడ్ గారి సతి చేసిన అల్పాహార విందునకు లేబరు-లిబరల్ పక్షములకు చెందిన ముఖ్యులను, లాయడ్ జార్జిగారును, సర్ హార్వర్టు స్వామయ్యగారును నచ్చియుండిరి. (రూటరు.)

హంగ్ కాంగ్, ఏప్రిల్ 9:—“సిపాయి” అన్ని ప్రమాదమున చెబ్బులతోలిని ఇరువురు నావికులను నేడు మరణించిరి. (రూటరు.)

కార్మిక తగవుల విచారణ

మహాత్ము ప్రభుత్వమువారు ఊరకుండుట
శ్రీయుత డి. శివరావుగారు మేజరు గ్రహంబోలుగారి కిని బ్రిటిష్ ప్రెజ్ యూనియన్ కాంగ్రెసునకును యీక్రింది తంతి నంపియున్నారు.— కార్మిక తగవుల చట్టముక్రింద విచారణకోర్టులు నియమింపబడుటకు గావించబడు దరఖాస్తుల విషయమున మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రెట్టిచర్యయును దీసికొనక యున్నారు. అంబసముద్ర మిట్టులో గత ఫిబ్రవరి 3వ తేది నుండియు సమ్మె జరుగుచున్నది. మద్రాసునందు మాల్ మిట్టులో అల్లరి పుట్టుచున్నది. ఇండియా ఆఫీసు జోక్యము కలుగ లేనినవలసినదిగా మీరు కోరవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

నోటీసు

తెనాలి అ॥ డి॥ కోర్టులో

O. S. 1032/1226. E. P. 85/1928.

వాది:—కొడాలి నరసింహయ్య,

ఎదిరి

ప్రతివాది:—కాటగడ్డ రాజగోపాలం వస్త్రాలు,

వాదితరపున

1. యీ సెంటరులో ప్రతివాదులయిన ఇంటూరు గ్రామ కాపురస్తులు 1. కాటగడ్డ రాజగోపాలం (3 ప్రతివాది) యీయ బాపయ్య, 4. యీ కుమారస్వామి, 5. యీ నారాయణమూర్తి, 6. యీ హరిప్రసాద్, 7. యీ జనార్దనం, 8. 7 ప్రతివాదులు మైనరు అయినందున గార్డియన్ పినపూడి సుంకర బస్వయ్య, 8. కాటగడ్డ రాఘవమ్మ గార్లకు నేట్ నోటీసులు యిచ్చిపర్యాయములు చేయించినను అందుకొనక తప్పించుకొనుచున్నారు.

2. గనుక యిందుమూలముగా తెలియపర్చుట మేమనగా యీసెంటరు యన్యువూవ్ పిటిషన్ పై సదకు ప్రతివాదులకు నేట్ నోటీసు నిమిత్తం 1-4-30 తేదీకి వాయిదా అయి యున్నది:—

3. గనుక యిందుమూలముగా మిక్కుల ఆత్మే వణలు సదకు వాయిదానాడు పగలు 11 ఘంటలుకు శ్రీ కోర్టువారితో విశదపర్చుకోవలెను.

మఠం తెనాలి } జి. రంగనాయకులు,
28-2-1930 } వాది వకీలు.

NOTICE.

In the Court of the District Munsiff of Rajahmundry, S. C. 1110 of 29.

Between
Miriya Venkataratnam of Rajahmundry } Plaintiff.
and
1. Tavva Gurunatham
2. Do. Ramayya
3. Do. Satyanarayana of Ellore } Defendants

Notice is hereby given that the above named plaintiff filed a suit for the recovery of Rs. 297—3—9, amount due on a khata opened in the name of Tavva Veerayya Sons of Ellore and that the said suit stands posted for notice to defendants to 4-4-30. If the defendants do not appear either in person or through an authorized vakil on the said hearing date, suit will be proceeded with in their absence.

Rajahmundry, } S. KAMESWARA RAO,
4-3-30. } Advocate for Plaintiff.

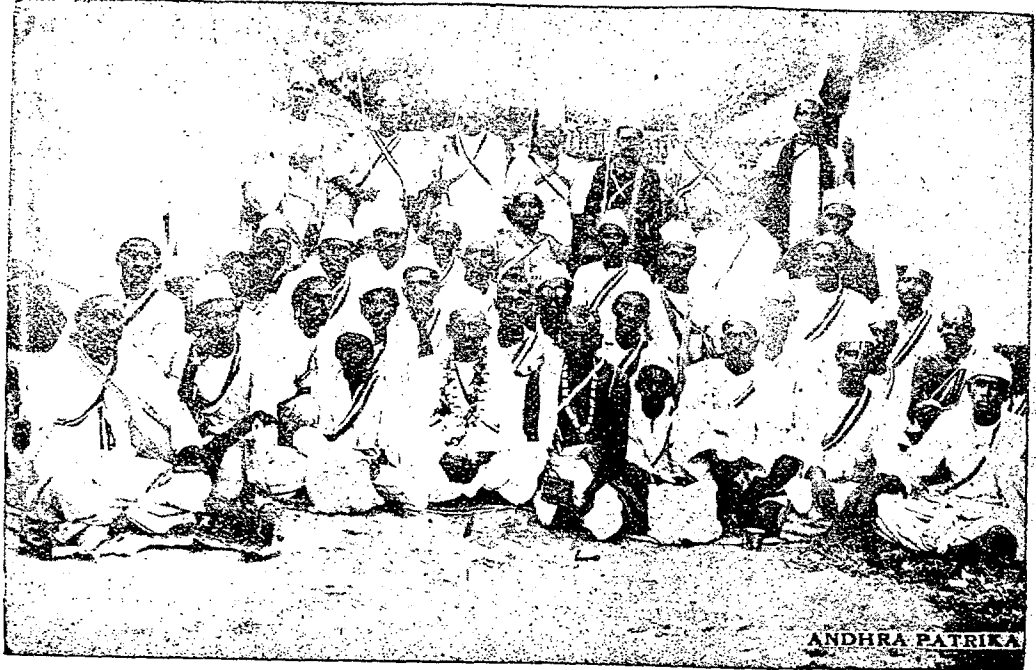
కాకినాడలో ఉప్పు సత్యాగ్రహము

రెవెన్యూ ప్రారంభ మయ్యెను

కాకినాడ, కాంతివీరము, కాకినాడ:—ఏప్రిల్ 6 వ తేదీ, బాలీయవార ప్రారంభమయ్యెను. హిందూదేశవర్తనలో ఆతిథి ప్రముఖ దినము. తూర్పుగోదావరి జిల్లా సత్యాగ్రహము, ఇరువదిమంది, 4 వ తేదీకే కాకినాడ విచ్చేసిరి. 5 వ తేదీ కాంతివీర ప్రారంభమయ్యెను జరిగెను. కాకినాడ మొదలు గోడ్డమిన దాక్కురు వేదాంతం వేంకటకృష్ణయ్యగారి బంగారా ఆనందంలో కట్టబడిన నూతన మందిరములో కాంతివీరము తెరువబడెను. ప్రాగ్భటతో, బాలీయగీతములతో, నూతన తేజముతో సత్యాగ్రహ ప్రారంభమయ్యెను ప్రారంభము లయ్యెను. భోజనాంతరము ఆనాడు సత్యాగ్రహ మొనర్చునల సేన బలంబీరు రెవెన్యూవారి విషయము చర్చకువచ్చెను. చిట్ట చివరకు కాకినాడవారే మొకటి దినములో నుండుట మంచిదని నిరధరపబడెను. కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘా క్షేత్రమును, పత్రికావిలేజరులను శ్రీయుత పాఠశ్రామి సత్య సారాయగారిని, డాక్టరు ఉప్పలూరి గోపాలకృష్ణయ్య బి. ఏ. ఎం. జి. గారిని, డాక్టరు కొర్రాళ్ల రాజారావుగారిని, బ్రహ్మ మత ప్రచారకులను, యినాందారులను, ఆలమారు గ్రామ నిర్వాహనకులలో నొకరును, కాంతివీరములో వస్తాదని వేరు వడసెట్టి శ్రీయుత గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారిని, నిమ్మ-కొండకేళ్లపల్లెను, కవీశ్వరులను సోమంచి నూర్మనారాయణ శర్మగారిని మొదటిదినమున సత్యాగ్రహ మొనర్చునల నడిగా తీర్మానించెరి. సాయంకాలము మూడుగంటలకు కాంతి వైసికలు పంక్తులుతీర్చి బాలీయగీతములు పాడ మెదలిదిరి నాటి పీఠులకు శ్రీకృతి వేదాంత కమలాదేవిగారు కుంకుమ నాట్టుపెట్టి పుష్పమాలాలంకృతుల వేసిరి. పిమ్మట పీఠి చాయా పటము తీయబడెను. అంతట మంగళవాద్యములతో పుర పీఠులనుండి ఉత్సాహతో పీఠులను తీసికొనిపోయిరి. ఉత్సాహములో వెయిదువేలమంది సాక్షానికిరి. పలుచోట్ల పీఠులకు హార తులనవ్వించిరి. పూలపండులను వేసిరి. జగన్నాయకపురములో తూర్పు గోదావరిజిల్లా బోర్డు ఆధ్వర్యమున శ్రీయుత వల్లి పూడి పద్మరాజు సత్యాగ్రహాలకు హామీవచ్చించి పూలపండు లనువేసిరి. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు వెన్నెటి సత్యసారాయగారిగారు ఉత్సాహమునకర నడుచుచుండ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు సత్యాగ్రహము నియమిత స్థాన మునకు వేరిరి.

నియమితస్థలము ఆతిథిప్రముగు స్థలము. అచ్చటనే తుల్యనది, గోదావరినదియొక్క ఉపనది, బంగారాఖాతమున జొచ్చుచున్నది. దీనినే తుల్యసాగరసంగమ మందురు. సప్తసా గరయాత్రకు బోవు పుణ్యపురమలకు, స్త్రీలకు యిదియే మొదటి మండ. అచ్చటనే సంగమేశ్వరుని ఆలయముకలదు. ఈ పవిత్రస్థానమున ప్రతినవత్యమును జననరి మాసమందు, చొల్లంగి ఆనాచార్యగారిజన, వేలకొలది జనులు విచ్చేయుదురు అట్టి పవిత్రస్థానము (6-4-30) తారీకున సంప్రదాన సాధ్యతంత్ర్యములొక్కటి జము నాలుబడినది. ముందుతరముల వాడు సప్తసాగరయాత్రకు బయలుదేరునపుడు మహాత్ముని సత్యాగ్రహమునకు ముఖ్య స్వరాజ్య ప్రయత్నములను తీయవలసినది. అదిగా 4-30 గంటలకు నాయకులు దీనియందుండ మూడుమూడుగంటలపై పునఃవేలబడునది సాక్ష్యము లు చేరుకొనుచుండ, స్త్రీలు ఆనందముతో మునిగియుండ, కాంతివైసికలు జయగీతములు పాడుచుండ సత్యాగ్రహము సత్యాగ్రహమునకు గడంగిరి. కుండలతో సముద్రపునీరును తెచ్చిరి. ఆ నీటిని అన్నిచోటనీ సహాయ్యముతో ఉప్పును తయారుచేసి మొదలికిరి. 6-30 గంటలకు ఒకమాదిరిగ ఉప్పు తయారయ్యెను. సత్యాగ్రహసమరమున దగ్గరనుండి వీక్షించు చున్న పోలీసువారిని, సాక్షి ఆధికారులను యావత్సయమును గుర్తించవలసినదిగా నాలుబడినది కోరిరి. తా మా విషయమును గుర్తించితిమని వారు తెల్పిరి.

తయారయిన ఉప్పును తీసికొని పీఠులు పురమందిరము వకు బయలుదేరిరి. పీఠిని మంగళవాద్యములతో, పదివేల మందిజనులు కూడ వచ్చుచుండ, పురమందిరమునకు తీసికొని వచ్చిరి. పురమందిరము కేరసప్పటికి 6-45 నిమిషములయ్యెను. అచ్చట బ్రహ్మాండమున సభజరిగెను. ఈ సభకు మ-రా-రాశ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. సభలో నాటి వివరములను తెల్పిరి. సత్యాగ్రహముల తయారుచేసిన ఉప్పును పలుపురకు చూపించిరి. భనసహాయ్యమును కేయూయ్య, హులంటిరులుగా కేరమనియు సాంబమూర్తిగారి గుమారు సభలో వెయ్యిరూపాయలు వసూలయ్యెను. ఈ వెయ్యింటిలో పాఠశ్రామి కనకమ్మగారు యేబదిరూపాయలను, శ్రీమతి గరిమెళ్ల కరుణాదేవి గారు పదిరూపాయలను నిచ్చిరి. కన కమ్మగారు సత్యాగ్రహమునర్పించిన పాఠశ్రామి సత్యసారాయ గారి తల్లి శ్రీమతి కరుణాదేవిగారు బరంపురం వాస్తవ్యులగు మ-రా-రాశ్రీ జయంతి వేంకటనారాయణ కుమార్తె; సత్యా గ్రహమొనర్చిన గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారి భార్య. రాత్రి 8-30 గంటలకు సభ వందములతో ముగిసెను.

1. శ్రీయుత దండునారాయణరాజుగారు దండునాయకులు. 2. ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు సత్యాగ్రహపత్రిక సంపాదకులు, అఖిలభారతకాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు. 3. పసల కృష్ణమూర్తిగారు తాడేపల్లిగూడెము తాలూకాబోర్డుసభ్యులు, కాపులు. 4. బందా వివేకానందపంతులుగారు ఏలూరుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు.

శ్రీరామనవమినాడు సత్యాగ్రహము కాకినాడలో కోరంగిరోడ్డుదగ్గర (స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, 8 ఏప్రిల్:—మొదటిదినమున ఎరస్సు లెవ్వ యు లేవు. రెండవదినమున, శ్రీరామనవమి. పండుగగోజున, తిరిగి సాయంకాలము మూడుగంటలకు సత్యాగ్రహసభకు మేళతాళ ములతో కాంతివీరమునుండి బజలుదేరెను. ఉత్సాహముతో పీఠులను పురపీఠులనుండి తీసికొనిపోయిరి. నిన్నటి సత్యాగ్ర హాదళములో 10 మంది కాంతివైసికలుండిరి. మొన్నటి ఐదుగురునుగూర్చి యిదివరలోనే వ్రాసియుండిరి. నేడు నూతనముగా సత్యాగ్రహ మొనర్చిన కాంతివైసికలను గూర్చి క్షుప్తముగా వ్రాయవలసియున్నది.

(1) మ. రా. రా. అరవ న ర సిం హ మూర్తి గారు, వయస్సు 19 సంవత్సరములు, రాజమహేంద్రవర నుప్రసిద్ధ వర్తకులలో నొకరగు మ. రా. రా. అరవ ఆదినారాయణ మూర్తిగారి కుమారులు.

(2) మ. రా. రా. తాడి సబ్బరాజుగారు, వయస్సు 18 సంవత్సరములు. రాజమహేంద్రవర నుప్రసిద్ధ వర్తకులలో నొకరగు మ. రా. రా. అరవ వెంకటరత్నంగారి మనుషులు. వెంకటరత్నంగారు ఆదినారాయణమూర్తిగారి పెద్దన్నగారు.

(3) మ. రా. రా. వేమలూరి పీకభద్రస్వామిగారు, వయస్సు 19, రాజమహేంద్రవరములో ప్రసిద్ధికెక్కిన వర్తకు లలో నొకరగు మ. రా. రా. వేమలూరి పీరయ్యగారి కుమారులు.

(4) మ. రా. రా. రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు, వయస్సు 27, సీతానగర సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమునకుకి వెలు వడుచున్న "కాంగ్రెసు" పత్రికమేజేజరు. 1922లో అసహ యోగ్యులనుండవచ్చుమర విమరసములు చెలసాలలో నుండిరి. పీఠ కవీశ్వరులు, కక్కా ఉపనగరిసంపాదకులు, పీఠసలహావైసనే 1927 లో రాజమహేంద్రవరవందు అల్లారి శ్రీరామరాజు గారి జన్మదినోత్సవము జయప్రదముగా జరుపబడెను. ది 1-4-30 తారీకున రాజమహేంద్రవరములో శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు చెప్పిట్లు "చిచ్చులపిడుగు"ను వ్రాసినది శ్రీయుత వెంకటప్పగారే. నిన్న సాయంకాలము జరిగిన సభలో తామే "చిచ్చుల పిడుగు"ను వ్రాసితి మనియు, నాయకులు అంగీకరించినచో "చిచ్చులపిడుగు"ను ప్రదర్శింతు మనియు తెల్పిరి.

(5) మ. రా. రా. ఆంగ జాల వెంకటేశంగారు, వయస్సు 23, బొబ్బిలి కాపురములు, చెన్నపురిలో నున్న మెకానికల్ స్కూలులో జరుపుచున్న విద్యార్థులు.

ఉత్సాహముతో సత్యాగ్రహములు 4-15 నిమిషములకు నిర్దిష్ట ప్రదేశమునకు వేరిరి. ది 6-4-30 తారీకున సత్యాగ్రహము జరిగినప్రదేశము వేరు. 7-4-30 తారీకున సత్యాగ్రహము జరిగిన ప్రదేశము వేరు. ది 6-4-30 తారీకున సంగమేశ్వర దేవాలయమున కెదుట సత్యాగ్రహము జరిగెను. ది 7-4-30 తారీకున సత్యాగ్రహము జరిగిన ప్రదేశము కోరంగిరోడ్డు ప్రక్కనున్నది. రోడ్డుకు అంతట ప్రక్కను కొమ్మిడ్డిగారి ఉప్పుకొలారు లున్నవి. 6-4-30 తారీకున సత్యాగ్రహము జరిగిన ప్రదేశమునకును, 7-4-30 తారీకున సత్యాగ్రహము జరిగిన ప్రదేశమునకును మధ్య తుల్య ఉపనది యున్నది. నూతన ప్రదేశమును కాంగ్రెసు నాయకులు కొనిరి. ఇది రెండు ఎకరముల భూమి. సత్యాగ్రహము శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించుటకు పూర్వము శిబిరాధిపతులగు మ-రా-రాశ్రీ

వెన్నెటి సత్యసారాయగారు గంధీగోపన్యాసమును గావించిరి. తుల్యనదినుండి తమ ఉప్పుముళ్లలోనికి ఒకకాలువ త్రవ్వ బడు ననియు, తుల్యనదినుండి మళ్లలోనికి మోటనాహాయ్య ముతో నీళ్లు తోడబడు ననియు, కాస్త్రప్రకారము ఉప్పు తయారుచేయుటకు ననియు తెల్పిరి. ఈ పద్ధతి లన్నియు బ్రిటీషు వారి చట్టములకు పూర్తిగా న్యతిరేక మనియు శాసనోల్లంఘనము పరమధర్మసమ్మత మనియు నడివిరి. పిమ్మట సత్యాగ్రహము శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించ మనిరి. సత్యాగ్రహము కాలవను త్రవ్వచుండ శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఉపన్యసింపిరి. ఉప్పు పన్ను ఎట్టి ఘోర మగు పన్నో నిరూపించిరి. ఉప్పును ప్రతివారు చేయవలసినదిగా మోపురించిరి. ఈ విష యమును పల్లెపల్లెలలోను తమ పక్షమున చెప్పవలసినదిగ కోరిరి. తనవార మ్యహాసగవేధనునుగూర్చియు, విదేశ వస్త్ర బహిష్కారమును గూర్చియు ముచ్చటించిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు దొర్లనృరాహిత్య ఆపశ్యకతనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. సాంబమూర్తిగారు ఉపన్యసించుచుండ, సురజానపల్లి ఉప్పు సర్దుకులన్నమ|| రా|| రా|| కొప్పిపెట్టి నాగన్నగారు ఉప్పువర్త కులయొక్క బాధలను నిరూపించిరి. వియరు సంవత్సరముల నుండి ఉప్పు వర్తకులకు వరుసగా సప్తము వచ్చుచున్నదనియు, తమకు ప్రతి సంవత్సరము రెండువేరూపాయల సప్తము వచ్చు చున్నదనియు, యింకొకవృత్తి తేక దానినే అంటిపెట్టుకొని యుంటిమనియు, రెండుసంవత్సరములు వరుసగా ఉప్పును పండించనిచో దొరతనమువారు తమ భూమిలను లాగుకొందు రనియు, దానికి తమవనస్సు ఒప్పుకొందున, సప్తమువచ్చుచున్నను ఉప్పును తయారుచేయించుచుంటి మనియు తెల్పిరి. తరువాత మ||రా||రా రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు మాట్లాడిరి. అంత ందనములతో సభ ముగిసెను.

ఏజన్సి కాంగ్రెసు ప్రచారకుల యాత్ర తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఏజన్సి కాంగ్రెసు ప్రచారక యాత్రనాయకులగు మ|| రా|| రా|| మాచిరాజు రామచంద్ర మూర్తిగారు మూడు దినములక్రిందట కాకినాడకు విచ్చేసిరి. కాంతివైసికలుగా వేరి కాంతివీరములో పనిచేయుచున్నారు.

శారదాశాసనోల్లంఘనము ఆదవాని, ఏప్రిల్ 9:—ఒక హిందూ కురువ బాలి గృహముడు ఈనెల 7 తేది సోమవారమున, తనయింట రెండు బాల్యవివాహముల గావించి ఊరేగింపు టుత్సవమును గూడ చేసెను.

(స్వకీయవిలేఖరి) సైమనునివేదిక వెనుకబడుటకు కారణము (బీము నర్సియ) లండను, ఏప్రిల్ 9:—సైమను నివేదిక వెనుకబడుటకు కారణము నూచనగా తెలియవచ్చుచున్నది. నివేదిక ప్రస్తు తము ఇండియామంత్రిగారి చేతిలో నున్నదనియు కాని ఆశ్చ ర్యము బలముగా జరుగుచుండు నీపరిస్థితులలో దానిని ప్రచు రించుటవలన ఎవ్వరును సానుభూతితో దాని గణములను గ్ర హింపరనియు అందువలన ఆలస్యముచేయు మన్నారనియు తెలియుచున్నది.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(11-4-30)

సీమజ్వలి దినుసులు

ఇండియా గవర్నమెంట్ ధరలు ర.అ.పై
 కార్తీకముల్లు:—ముంగిసూర్యు 22 x 22 (బి) రు 7-12-0
 సాధారణకము రు 7-0-0 "సింహము" 22 x 22
 (బి) రు 7-6-0 సాధారణకము రు 6-10-0 "ఇంజను"
 22 x 22 (బి) రు 7-5-0 సాధారణకము రు 6-7-0
 చలన:—ముంగిస 22 x 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యక
 ము రు 8-0-0 "సింహము" 22 x 22 (బి) రు 8-2-0
 సామాన్యకము రు 7-8-0 "సింహము, పాము"
 22 x 22 (బి) రు 8-1-0 సామాన్యకము రు 7-1-0
 బలముల్లు:—1708 (నెట్) రు 11-6-0 1702 రు 9-14-0
 జి. జి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో "9000" రు. 12-2-0.
 3041 (నెట్) రు 10-1-0, 80 (నెట్) రు 8.
 నూలు:—40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టులు) బూక్ రు 4-14-0
 చలన (కొంక) చలన 6-5-0 ("ఎనిటిక్స్-బ్ల") రు 5-18-0
 చలన(నాగకన్యక) రు 5-12-0 చలన (గుడ్డి) రు 6-0-0 చలన
 (గ్రెడ్జిండా) రు 5-18-0 కచ్చునట్టు (ఎట్ట) రు 7-4-0
 బి. రు 8-4-0 సిగ్నీస్ అనాస్ రు 8-4-0.

40 నెంబరు (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
 కలర్ బాల్ రు 10-1-0. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టులు) అడకత్తెర
 బి. (ఎట్ట) "పాట్టెలుతల" మార్కు
 బి రు 7-14-0 ఎడ్గింగ్ రు 7-7-0
 పాట్టెలుతల రు 7-7-0
 కెన్సిల్స్ రు 7-10-0
 సిరాబుడ్డి రు 7-10-0
 కెల్ల "కంగారు" రు 9-0-0
 ఇండియా బ్రానియామార్కు కెల్ల రు 9-1-0
 2/64's Rs. 8-1-0. 2/64's రు. 11-0-0
 ఇత్తడికేసులు—(డిబ్ మేక్) రు 238-0-0
 డిబ్ (క్రాసాచర్) రు 229-0-0.
 కాగితము రు 328-0-0
 డిబ్ రు

శిలీమీసా వెల:—

గోగ్ పామ్ ("చెయ్యి") రు 11-2-0
 జర్మన్ "ప్లాగ్" రు జర్మన్ "బెర్" రు 9-8-0

తక్కినమూటయొక్క ధర:—

బావారెడి 25-14-0 ఫిబ్రవరి 25-14-0, మార్చి రు 25-12-0
 ప్రెస్టర్ రు 26-0-0
 వరుసనా నూనె:—పిపాలలో రు 95.
 తమనము:—(మిల్ డెలివరీ) రు 95.

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

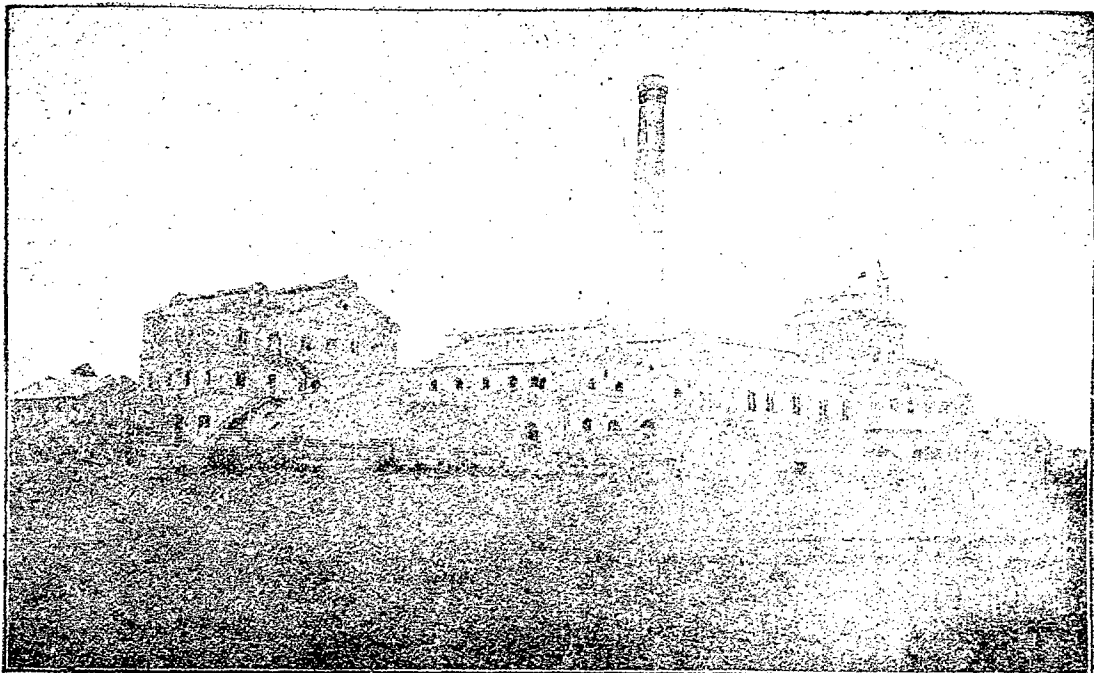
అవుతోలు (8 టు-9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు 0-12-9 టు 0-18-6
 ,, (లేటిక్) ,, రు 1-0-3 టు 1-0-9
 ,, (7-9) బెంగళూర్ రు 0-18-6 టు 0-15-3
 ,, (లేటిక్) రు 1-0-6 టు 1-1-0
 ,, 6 1/2 టు 8 1/2 బెనాల్ రు 0-18-7 టు 0-15-0
 ,, (6 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-14-0 టు 0-15-3
 ,, (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-14-0 టు 0-14-6
 గజతోలు రు 0-9-0 టు 0-9-9
 గజమాడతోలు రు 0-15-9 టు 1-0-6
 అవుమాడతోలు రు 1-9-0 టు 1-10-6
 తోలు (పదునుచేసినది) "ప్రైము" రు 2-4-0 టు 2-7-0
 "మేక్" ,, "మిడియము" రు 2-0-0 టు 2-4-0
 గాట్టతోలు ,, "ప్రైము" రు 2-6-0 టు 2-8-0
 ,, ,, "మిడియము" రు 2-0-0 టు 2-4-0
 ,, ,, "మిడియము" రు 2-0-0 టు 2-2-0

కెనగ్ కాయలు

"మిమె" రకము 581 ఫ్రెంచ్ రులు గల
 బాకవ 1-కి రు 44-12-0 టు 45-0-0
 కోమగిడ్డంగి డిలెవరీ 1-కి అడిసి రు 41-8-0 టు 41-12-0
 వెండి బంగారముల ధరలు

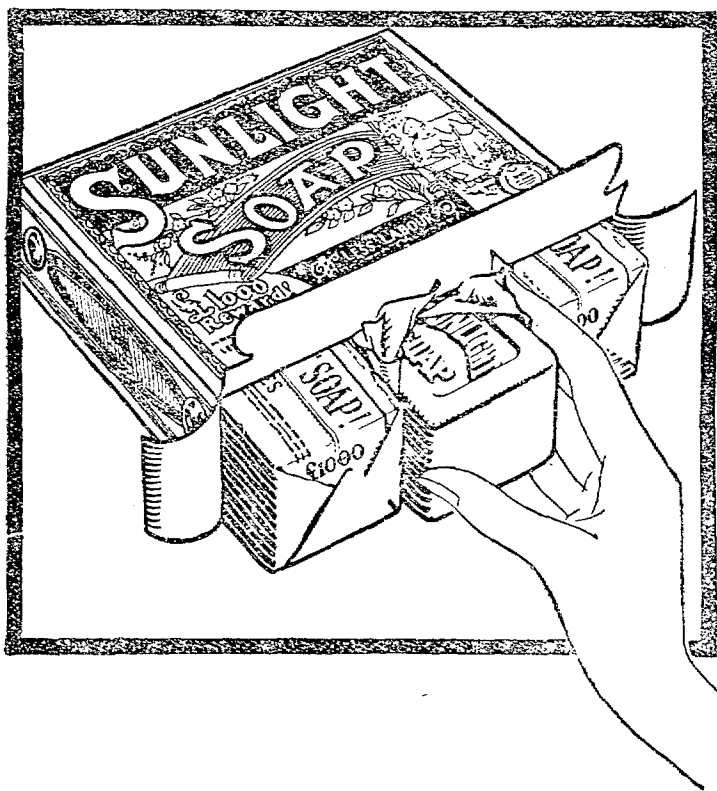
వరుస 1-కి (టోకుధర) 18 8 7
 ,, ,, (చిల్లరధర) 18 9 0
 బంగారు కులం 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్) 21 18 0
 బంగారు కులం 1-కి (మింటుబార్) 21 9 0
 వెండి బార్ 100 కులములు రుడి 58 2 0
 వెండి కులం 1-కి 0 9 6

ఆంధ్ర పేపర్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్., రాజమండ్రి

దక్షిణ దృశ్యము
 ప్రస్తుతము గుజ్జును, తెల్లకాగితములను తయారుచేయుచున్నట్టి
 వై మిల్లుల ప్రారంభోత్సవము

31-3-1930 తేదీన శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజాగారిచే జరుపబడినది, ప్రజలు నూతన
 వాటాలను ప్రారంభించవలసినట్లు తెలుపుటచే త్వరలోనే మేనేజింగ్ డైరెక్టరులు నూతన వాటాలను
 ప్రారంభింతురు.

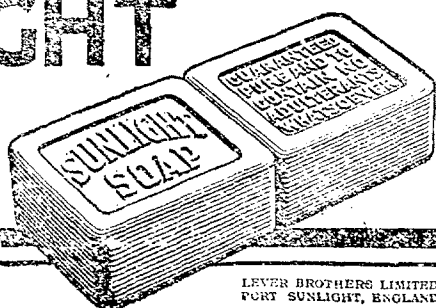
మీ ధనమును నిలువ చేయగలిగిన సబ్బు

సన్ లైట్ సబ్బు స్వచ్ఛమైనది. దీనియందు పశుశ్రమైన సబ్బు తప్ప మరేమియు
 కలియలేదు. సన్ లైట్ సబ్బు యంత చౌకగ ఉండుటకు కారణము దీనియొక్క ప్రతి
 చిన్న భాగమునూడ తనయొక్క పూర్తిపనిని శరవేర్చుకలిగియుండుటచేతనే.
 ఇందువలననే ప్రపంచమందుండు సబ్బు లన్నిటిలోనికి సన్ లైట్ సబ్బునే ఎక్కువగ
 నుపయోగించుచున్నాడు. సన్ లైట్ సబ్బును మీయింట్లో నుపయోగించి, యది చేయు
 పనిని, మితవ్యమును గమనించుడు.

సన్ లైట్ సబ్బు

(ప్రతి ఒక సన్ లైట్ బ్లాక్ యొక్క పొ. 1,000 స్వచ్ఛతను పూర్తిగా వెంటగొనిపోవుచున్నది.)

SUNLIGHT SOAP

X S 134-172

LEVER BROTHERS LIMITED
PORT SUNLIGHT, ENGLAND

వాపట్ల

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఏప్రిల్, 10 :—సాయంత్రము 4 గంటలనుండి వాలంటీర్లు పూరంతయు గాఢ మహాత్మాకు జయ అను నాదములతో తిరిగి.

ఆరగంటలకు శ్రీయంత మల్లాది యజ్ఞ వారాయణ గారి యింటిపై ఒక బహిరంగ సభ జరిగెను. శ్రీయంత భట్టిప్రోలు నూర్యప్రకాశ రావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయంతులు మల్లాది యజ్ఞ వారాయణ శిష్యసాక్షి సోమయాజులు, హనుమంత రావు, గడ్డం వెంకటకృష్ణయ్యగారు వుప్పు సత్యాగ్రహమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. మల్లాది యజ్ఞ వారాయణ గారు ముచ్చటించుచు వుప్పు అమ్మినవారు ఎంతసేరయ్యెనో కొన్నవారుకూడా అంతసేరయ్యెనో అనియు ఆసంగతి అంతయు తెలిసియే వుప్పుకొనవలెననియు చెప్పిరి. తదుపరి, నిరంతరము కాంగ్రెసుకు సహకారము చేయు శ్రీయంత మాధవపెద్ది కాలిదాసుగారు (అవ్వకేటు) కొన వెంకటరావుగారు, రామరాజు చెంచురామయ్యగారు, మల్లాది యజ్ఞవారాయణ గారు, శిష్టలసాక్షి సోమయాజులుగారు, పాతూరి శివరామయ్యగారు, పాన్నాడ సంజీవరావుగారు, వల్లూరి వెంకటరామయ్యగారు, భట్టిప్రోలు నూర్యప్రకాశరావుగారు, గట్టుపల్లి ఆంజనేయులుగారు, గడ్డం వెంకటకృష్ణయ్యగారు ను తదితరులు నువు పూట్లములను కొనియుండిరి. కొనునప్పుడు పోలీసువారు సభయందుండిరి. సభకు పూహరు 1000 వంద ప్రజలు వచ్చియుండిరి. ఉప్పు అమ్ముగా వచ్చినసాము పూహరు 60 రూపాయలు అయివుండెను. సభలో పూహరు 10మంది తమ్ములు వాలంటీర్లుగా కేర్చుకొమ్మరి ప్రార్థించిరి. వాలంటీర్ల వర్తనమును, బాధ్యతనుగూర్చి వాలంటీర్లను విరళముగా శ్రీయంత మల్లాది యజ్ఞ వారాయణగారు ముచ్చటించియుండిరి. అమితోత్సాహముతో సభ ముగిసెను.

నందిగ్రామ తాలూకాలో శాంతిసైనికులు

దెజవాడ, ఏప్రిల్ 10:— శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుపంతులు, మంకర నరసింహంపంతులు, దుగ్గిరాల రాఘవమండ్రయ్యచౌదరి, శ్రీరాం అప్పారావుగారు నిన్న నందిగ్రామ తాలూకా కొంకంచి గ్రామమున జరిగిన గ్రంథాలయసభ కరవెంచిరి. శ్రీ దేశోద్ధారకులు సభాధ్యక్షతవహించి బాతీయతా కోర్కెను జరిపిరి. శాంతిసమరమునకు తన సాయమునర్పి శాంతిసైనికులగ చేరవలసినదిగ ఉపన్యాసము లొసంగబడెను. ప్రప్రథమమున కొంకంచి వ్యక్తరరావుగారు, శ్రీరాం అప్పారావుగారు, మంకర నరసింహుగారు, వారి కుమారులు నువ్వారావుగారు వది ముప్పదిమందిని శాంతిసైన్యమున చేరిరి. ఇంక చేతులకుద్యుక్తులైనవారు చాలమంది యుండిరి. శేషజీరోజున మంకర నరసింహంగారి సాయకత్వమున ఒకదళము దెజవాడనుండిబయలుదేరి కంచికల్లమిదుగ వేములపల్లి, చించలపాడు, చండ్రపాడు, నందిగ్రామ, కొంకంచి భీమవరం, ఇల్లయ్యకేట, పెనుగంచిపాట, కంభంపాడు, వత్సవాయిగ్రామములలో ప్రచారముచేసే యేర్పాటు చేయబడినది. శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వైరాలు గడచినరాత్రి ఇంటికి వచ్చిరి. నేడు పంతులుగారు బందరు వెళ్లివారు.

(స్వకీయ విలేఖరి)

తెనాలి తాలూకా అసంతవరం

యా గ్రామమున 3-4-30 తేదీ సాయంత్రం 4 గంటలకు గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘ యాజమాన్యమున మహారాజశ్రీ ప్రెక్కె చిక్లవాడంగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సత్యాగ్రహ సమరమున పాల్గొనబోవు సైనికుల ఆశీర్వాదములకు సభ జరిగెను. శ్రీమత్సరమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీ సచ్చిదానందేంద్ర సరస్వతి స్వామిలవారు ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితుల గురించి యున్న శాంతిసైనికుల ప్రవర్తనల గురించి యున్న ప్రజలకు గంభీరపన్యాసము చేసి సైనికుల దీవించిరి. తదుపరి మరికొంత మంది పెద్దలు ఉపన్యసించిన పిమ్మట అధ్యక్షుని ఆంతోష్పన్యాసముతో సభ ముగించబడెను. సభకు పూహరు 200 ప్రజలు హాజరయి శాంతముగా ఉపన్యాసములు ఆలించి సైనికుల సౌత్వాహ పరచినందుకు నందనములు. - రాత్రి 7 గంటలకు గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. ప్రస్తుతము శక్రత్రురిగా యున్న ప్రెక్కె మల్లికార్జున రావుగారు సైనికులుగా వెళ్తున్నందున వారి స్థానే మరీయొకరిని శక్రత్రురిగా యెన్నికలు జరిగినది. 4-4-30 తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు 10 మంది శాంతిసైనికులు బయలుదేరి జంపని గ్రామము నుండా తెనాలి వెళ్లిరి.

గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘము.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

స్వరాజ్య సత్యాగ్రహయాత్ర

కొణితివాడలో

7 వ తేదీ సోమవారము 3 1/2 గంటలకు కొణితివాడలో బహిరంగసభ జరుపబడెను. పెక్కుమంది సత్యాగ్రహయాధులును శ్రీమాన్ ఆ. గోవిందాచారిగారును సత్యాగ్రహ సందర్భమునుగూర్చి వివరించుచు నుపన్యసించిరి. గ్రామము పక్షమున 116 రూ॥ స్వరాజ్యకట్టుము సమర్పించబడెను. 6 గురు గ్రామస్థులు సత్యాగ్రహసభములో చేరిరి. ఇంకను పెక్కుమంది రెండవదళములో చేరుటకు కొద్దిరోజులలో సత్తుమని వాగ్దానము చేసిరి.

సాయంత్రము 6 గంటలకు సభ ముగింపబడెను. సత్యాగ్రహదళము రామసంకీర్తనము చేయుచు బయలుదేరి పాలమూరునకు బోవుదారిలో సరిగా సాయంత్రము 7 గంటలకు మైదానముపై గూర్చుండి ప్రార్థనలను జరిపి భగవద్గీతాపారాయణము కావించిరి. పిమ్మట ప్రయాణము సాగించి 8 గంటలలోపుననే పాలమూరు చేరిరి. పురజనులు బాబాభజంత్రీలతోను భజనలతోను ఎదురు వచ్చి శ్రీమాన్ ఆ. గోవిందాచారిగారి మెడలో పూలమాలికలు వైచి దళమునకు హారతులొసంగి పురపిఠలు నూరేగించిరి. పతాకవందనోత్సవమును బహిరంగసభయు జరిగెను. శ్రీయంతులు ముండుబ దొడ్డయాచార్యులు, చెంగల్య చిట్టి పంతులు, ముడుంబ నరసింహాచార్యులు గార్లు వచ్చి రాలును వైవాధ్యక్షులును గంభీరపన్యాసములు గావించిరి. సభ కిటకిటలాడుచు నుండెను. గ్రామము అతీవము వచ్చి మహాత్మాహనుతో ఉపన్యాసములు వినిరి. సభలో ఒకరు చేతి బంగారు ఉంగరము తీసి స్వరాజ్యసత్యాగ్రహనిధి కర్పించిరి. కలిసిండి పెనసీలాదిరాజుగారు 1116 రూ॥ లను కొద్దిరోజులలో స్వరాజ్యనిధికి తీసికొని వచ్చి ప్రభుకుట్టు ముగా నిర్మించుమనియు, తామును తమకుటుంబములో నందరునుగూడ రెండవదళములో వాలంటీర్లుగా చేరి మట్టపాలెములోనే మకాము పెట్టియుండి అసఫరములైన ఖర్చులు భరించుటకు ఎంత సామ్రైసను తామే భరింతు మనియు వాగ్దానము గావించిరి. వారి పిల్లల నిద్దరిని ప్రథమదళములో వాలంటీర్లుగా చేర్పించిరి. ఇంకను పెక్కుమంది వాలంటీర్లను తీసికొని కొద్దిరోజులలో మట్టపాలెము చేరుదుమని చెప్పిరి. 52 రూ॥ లు ఇతరచందాలు వసూలయ్యెను. సభ ముగియునప్పటికి రహరవి 10-20 గంటలయ్యెను.

మేనుమర్రిట్ర గ్రామములో

8 వ తేదీ ఉపయమున ప్రార్థనలు, భగవద్గీతాపారాయణము పూర్తి గావించుకొని సరిగా 6 గంటలకు సత్యాగ్రహదళము పెనుమర్రిట్రకు బయలుదేరినది. రహరవి 8 గంటలకే పెనుమర్రిట్ర ప్రాంతములకు సత్యాగ్రహదళము రాగా పోరులు మంగళ వాద్యములతో ఎదురువచ్చి కర్పూరహారతి నొసంగి శ్రీమాన్ గోవిందాచారిగారి మెడలో పూలదండలు వైచి సమన్వయంతో పురపిఠలు నూరేగించిరి. దారిలో శ్రీయంత కొణిటి వెంకయ్యగారు తమగృహమువద్ద సత్యాగ్రహదళమునకు కర్పూరహారతి నొసంగి రూ॥ 10-0-3 పక్షములోనుంచి సత్యాగ్రహ నిధికి సమర్పించిరి. నగరసంకీర్తనము విజయస్వశోభము జరిగిన తర్వాత పశ్చిమగోదావరిజిల్లా దానకర్ణుడని ప్రసిద్ధి కలిగిన శ్రీదాట్ల సీలాదిరాజుగారి భవనమునది విశాలమగు వాకిటియందు గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగెను. శ్రీయంతులు జోన్సల సీతారామస్వామి, టేకి వీరబ్రహ్మం, పంగలూరి శ్రీరాములు, కలిసిండి బంగారాజు, ఉప్పులూరి పట్టాభిరామయ్యగార్లు సైన్యాధ్యక్షులును గంభీరపన్యాసములు గావించిరి. దానకర్ణుడు శ్రీదాట్ల సీలాదిరాజుగారు భీమవరం (జిల్లా మహాసభ)లో 1116రూ స్వరాజ్యనిధి కర్పించియుండియు మరల నిప్పుడు తమమనుజుడు బంగారాజుగారిచేత మరల 116 రూ స్వరాజ్యనిధికి సమర్పించిరి. ఇంతలో సందేలేముని పత్రకము ఎవరో తెచ్చియచ్చిరి. అందులో గంధిమహాత్ముడు దండ్రిలో ఉప్పుసత్యాగ్రహమును సారంభించి శాసకోల్లంఘనము చేసినట్లును పోలీసువారివారు చుట్టుపట్లలేకుండ పోయినట్లును గల భాగములను శ్రీగోవిందాచారిగారు చదివి సభ్యులకు వినిపించిరి. శ్రీగంధిమహాత్ముడొసంగినసందేశమును చదివి ఆసందేశమునందలి విషయములను వివరించి చెప్పిరి. సభలో జయజయ ధ్యానములు చేలరేగెను. శ్రీయంత వంక నూరిశాస్త్రి గ్రామీనూనపై ఈరోజున కొందరు వాలంటీర్లు మూడునాలుగు ప్రత్యేకశాఖలు గ బయలుదేరి పెనుమర్రిట్రలో ఇంటింటికి పోయి విదేశస్త్రములు ప్రోగుచేసి తెచ్చుటకు ఖడ్గధనుస్త్రములు విక్రయించుటకును మధ్యాహ్నము మరల బహిరంగసభ జరిపి సభలో ఇంకను శ్రీ గంధిమహాత్ముని సత్యాగ్రహవివరములును ఇతరముఖ్యవిషయములను సభ్యులకు ఉపన్యసించుటకును విదేశస్త్రధానము జరిగించుటకును గ్రామమునందలిదేశభక్తులను సత్యాగ్రహదళములో వాలంటీర్లుగా చేర్చుటకును తగిన ఏర్పాట్లు జరిగించుటకు అధ్యక్షులు అనుమతించిరి. ఈరోజున మధ్యాహ్నము సభలో పోరులకేసు లింకను సమర్పించుకునియు పెక్కుమంది సత్యాగ్రహదళములో చేరుదురనియు తెలియుచున్నది. (ము. న.)

మచిలీపట్నము

(స్వకీయ విలేఖరి)

బందరు, ఏప్రిల్ 10:— శ్రీయంత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు గత రాత్రి యీ పట్టణమునకు వచ్చిరి. డాక్టరు పట్టాభి సీరారామయ్యగారితో యొకింతసేపు మొచ్చటించిన పిమ్మట, వలంటీర్లకు ధూళిపాటి నుబ్బారావు, గోవిందరాజులు నూర్యప్రకాశరావు, తమ్మన నరసింహం గార్లును తీసుకొని కొన ప్రాతందలి ఉప్పును తీసుకొని వచ్చుటకై మోటారుపాద వెళ్లిరి. అచ్చట ఉప్పును త్రొక్కి-వేయ పోలీసువారు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడి, త్రొక్కి-వేయుచున్నను, మంచి తెల్లని ఉప్పు కండ్లు కుప్పలుగా పడియుండెను. ఒక పోలీసు మాత్రము పోక్కిన ఉప్పు బాగుగ లేదు. పోలీసువారు యిట్టివలనే త్రొక్కి-పాడుచేసినందున చెడిపోయెను. ప్రకాశంగారును, ముగ్గురు వలంటీర్లును మోకాటిలోను బురదలోనికి దిగిరి. పెననే ఉప్పు బెత్తికలు తేలుచుండెను. ఒక ఆరగంట సేపులో ఒక ఆరబస్తా ఉప్పు అచ్చులు ప్రోగుచేసిరి. ఆ ఉప్పు లివర్సులు తెల్లని ఉప్పువలె, ధవళముగా నున్నది. ఇద్దరు గ్రామస్థులు గూడ వారికి తోడ్పడిరి. పిమ్మట ప్రకాశం ప్రభృతులు ఉప్పుతో బయలుదేరి రానుద్యుక్తు లగుచుండగా, పోలీసువారి మోటారు వచ్చెను పోలీసువారు మోటారు కారలో ప్రకాశంగారి మోటారును వెంటనంటి, 4 మైళ్లదూరమునున్న చిన్నాపురమువరకు వచ్చిరి. ప్రకాశంగారు ఉప్పుతోనున్న మోటారు చిన్నాపురము గ్రామములోని కేసి, సత్యాగ్రహదళముల కేర్పాటుచేయబడిన శిబిరమువద్ద ఒక ఆరగంటసేపు ఆగెను. ప్రకాశంగారు కొలెదిరిమువములు గ్రామస్థుల సభలో ఉప్పు సత్యాగ్రహమును గూర్చిఉపన్యసించెను. పోలీసువారి మోటారుమాత్రము ఆపూరిలోనికి రాకండతప్పుకొని పోయినది. బందరు పూరిబయటన్న టోలుగేటువద్దకు ప్రకాశంగారు వలంటీర్లు ఉప్పు ఉన్నకారు వచ్చేసరికి పాల్కు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, పాల్కుసబుఇన్స్పెక్టరు, జిల్లాపోలీసు నూపర్నంటు, ఐదుగురు పోలీసు భటులు ప్రకాశంగారిని “మీవద్ద ఉప్పు ఉన్నదా” అనిపత్నించెరి. ప్రకాశంగారు “ఉన్నది” అనిజవాచిచ్చిరి. వెంటనే పోలీసుసబుఇన్స్పెక్టరు ప్రకాశంగారి కారులోవున్న ఉప్పుబస్తానుదొర్లొప్పుగాను, జలంతముగాను లాగుకొని పోలీసు మోటారుపాద వేసుకొని గొనిపోయిరి. ప్రకాశంగారి వెంటనున్న వలంటీర్ల పేర్లను గూడ పోలీసు వారు వ్రాసుకొనిరి.

ఉత్తరరాష్ట్రము

నాయకుడగు గోపబంధు చౌదరిగారి ఆరెస్తు కలకత్, ఏప్రిల్ 9:— ఉత్తరరాష్ట్ర నాయకుడగు గోపబంధు చౌదరిగారు చంబోలు గ్రామములో 144 పెక్కును అతిక్రమించినందులకు ఆరెస్తుచేయబడి, కలకత్ చేరసాలలోనుం చుబడెను. ఆరోజు రాత్రియే కలకత్తా ఒడ లేబరుయూనియన్ సభ్యుడగు పూర్ణచంద్రబోసుగారు మాడ ఆ వెక్కునక్రిందనే ఆరెస్తు చేయబడెను. కిరి ఆరెస్తులకుగాను పూర్ణచారితాళము యేర్పాటు చేయబడినది. గ్రామములో ఈ కే గింపు ను యేర్పాటు చేసినందుకు 14 విద్యార్థులుగూడ ఆరెస్తు చేయబడిరి. (శ్రీ వెస్.)

పంజాబు రాష్ట్రము

మగవారు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించలేనిచో గాజులు త్రొడుగుకొనుడు జఫరాల్లిఖాన్ గారికి గాజుల బహుమతి లహోర్, ఏప్రిల్ 9 :—ఒక పీఠమాత ఒక పెట్టెలో గాజులజకు పెట్టి దానితోగూడ భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును పురుషులు గడింపజాలనిచో గాజులు త్రొడిగియుకొనుడు అను ఉత్తరమునుతమకు పంపెనని జఫరాల్లిఖాన్ గారు సత్యాగ్రహ సభలో చెప్పి నప్పుడు సభికులు లజ్జా వనత ముఖులైరి. ఈ గాజులను సభికులకు పంచిపెట్టుదునాయని జఫరాల్లిఖాన్ గారుడుగగా ‘వద్దు’ దేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించెదమని సభికులు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. (శ్రీ వెస్.)

బెజ్జోర్లు డచెనుగారి విమానయాత్ర

రుగ్గి, ఏప్రిల్ 10:—బెజ్జోర్లు డచెనుగారు ఈదినము ప్రార్థననే అనుకూలమైన వాయుపరిస్థితులందు శ్రేష్టభువున నకు సాలెపురుగు అను విమానమున బయలుదేరిరి. కిరు దినము నకు 1000 మైళ్ల-వొప్పున ప్రయాణముచేసెదగు. ఆ మొదలవయస్సు 64 సంవత్సరములు. సాయంత్రమునకు ఆట్లర్లు పట్టణమును చేరవచ్చును. (అసోసియేటెడు వెస్.)

శాంతి సైనికులు

ఘంటశాల

మహాత్ముని, అనహామోద్యమమునెడల 1920 సం॥ శాసనసభా బహిష్కారవిషయములో, కాశీవోట్లపై పైస, పంపిన యీ గ్రామము, అప్పటినుండియును, ఉద్యమము నెడల నెక్కుడభిమానమును జూపుచునే యుండెను. దేశమునకై, కష్టముల కేమాత్రమును వెరవక యెల్లరికిని మాగ్ధదర్శకులై, త్యాగమును జూపి, యితివలనే శ్రీకృష్ణజన్మస్థాన మలంకరించిన శ్రీయుత గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్యచౌదరిగారి స్వగ్రామ మిది. వారికృషి వలన నిచట భిక్షులు ఉద్యమము, ఆంధ్రదేశమంతటను ప్రఖ్యాతి గాంచెను. వారు గ్రామమును విడిచినది మొదలు యిచ్చట గొప్ప సంపదలము కలిగినది. వారియనుచరులు, ఎక్కుడుత్సాహముతో కాంగ్రెసు పనులు కొనసాగించుచుంటుండే గాక

వారు చెరసాలను నెట్లనపుడు గ్రామముల కొనసాగిన పవిత్రసం దేశమును శిరసా వహించి, రాజోపుశాంతిసమరమునకు యథా శక్తిని ద్రవ్యమును సమర్పించి, శాంతిసేనను సమకూర్చిరి. యువకులెల్లరును, ఉత్సాహముతో శాంతిసేనలో చేరిరి. ఈసేనను రెండుయూదు దళములుగా నేర్పాటుజేసి, ఒక టాకటిగా వెళ్లుటకు నిశ్చయింపబడి, అందు మొదటిదళము, నేడు శ్రీరామనవమి పవిత్రదినమున గ్రామమునుండి బయలుదేరి బండరు లో తూర్పు, పశ్చిమకృష్ణాల, శాంతిసైనికశిబిరమునందు చేరి శిక్షణాదళములకు వెళ్లిరి. వీరు బయలుదేరి వెళ్లుటలో గ్రామమునందలి ప్రజలలో అపూర్వమైన యుత్సాహము కలిగినది. నేడు ప్రాతఃకాలము శాంతిసైనికులెల్లరును సుస్సాతులై, నగరసంక్రమణ గావించిన పిమ్మట, ఈ గ్రామములో చేరిన ఘంటశాల పాలెమునకు వెళ్లి, అచట పెద్దలయినవారిని, నెలవును పొంది వచ్చిరి. గ్రామమువారు వెళ్లినవోటులనెల్ల కర్పూరహారతు లాసంగి గౌరవించిరి.

క్రిందటిరోజు సాయంత్రము, గ్రామములో, వారి వీడ్కోలునిమిత్తం గొప్పసభ జరిగినది. శ్రీరామనవమిపుణ్యదినమున, వీరు గ్రామమును వీడివెళ్లిరి. ఆనాటిసాయంత్రము ను మారు 8 గంటలకు, గ్రామజేవుడగు శ్రీ జలధీశ్వరనియాలయము సమీపమునుండి, వీరిప్రసానము జరిగెను. గ్రామములో ఎన్నడును చూడరా, అపూర్వమైనభక్తితో వీడివీడ్కోలుకొరకు పెద్దలు, స్త్రీలు బాలుకు ఎల్లరును, తుణకాలములో చేరి, శ్రీజలధీశ్వరస్వామి సాన్నిధ్యమున, నీశాంతియోగము సమాధి మొనర్చి విజయములు కలుగుటకుగాను మహాచార్యుడము పొందిరి. పెద్ద లందరను వీరిపైని అక్షతలు చల్లి ఆకీర్ణుల నొసంగి సుదురును పంపరు నుంచిరి. ఆచార్యులు అపూర్వముగా నుండెను. ఎంత ప్రయత్నముచేసినను సమాచేత పరుపజాలని ప్రజ అప్రయత్నముగ, ప్రతికాలములో చే, భక్తివిశ్వాసము లను జూపుట యీ యుద్ధము కేసుము నైవేదికలము వలన ప్రారంభమై ప్రజాహృదయములలో గాఢముగ నెలకొని నట్లు స్పష్టపడినది. అంతట గ్రామమును వీరుసంతోషో ఈజన సమాహమంతయు సుమారు ఒకఫర్లాంగు పొడుగున, యిసుక వేసిన రాలపండున ట్లుండెను. సుమారు 4 గంటలకు వారు గ్రామమును విడిచిరి. ఎల్లవారి నయనములనుండియును, ఆనంద బాష్పము లుద్భవించెను. వీరి ప్రియమాలలు, ధర్మపత్నులు వీరికి మంగళాశీర్వాదములొసంగి, పూలమాలలను కంఠమున నుంచిరి. కొలదివినములలో రెండవదళము బయలుదేరి వెళ్ల నున్నది.

మద్రాసు అందు సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

Table with 3 columns: Date, Amount, and Description. Includes entries for 1980 and 1981 financial years.

సా॥ 6-30 X బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా॥ 9-30 X ఏప్రిల్ 5 తేది మొదలు 13-4-30 తేదివరకు శ్రీరామనవమి మహోత్సవ ప్రత్యేకప్రదర్శనము సంపూర్ణ రామాయణము (21 భాగములు) మూడవ దఫా 7 భాగములు 11, 12, 13 తేదీలందును ప్రదర్శింపబడును.

మలయ చందనము గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును సుధాసారము, నవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0

ఏషియనుఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్. 1910 సం॥లో స్థాపితము. ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏజెంట్లు కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు ర. 1000 లకు ర. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

మహమ్మదీయులు స్వాతంత్ర్యసంగ్రామములో చేరుట టిప్పరా జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని రాజీనామా కలకత్తా, ఏప్రిల్ 9—దేశమంతయు సంపాదనాక్షయమున నిమగ్నమై యుండ రాను శాసనసభలో సభ్యుడుగానుండుటలని చెప్పుట టిప్పరాజిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడగు మార్వి అక్రమధర్మి చౌదరిగారు తన శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినారు. వారి యుద్ధోభస వలన సత్యాగ్రహోద్యమములో పాల్గొనుటకు ముస్లింవర్గము లీన అను సమితి యేర్పాటు చేయబడినది.

కాంగ్రెసులో హరితాళము ఘోషియుట కాటాయ్, ఏప్రిల్ 9:—దుకాణములను మాయుటకు కాంగ్రెస్ కమిటీవారు కారకులు కారని స్థానిక కాంగ్రెస్ సంఘమువారు చెప్పుటచే బహుదలోని దుకాణదారులు తమతమకు కారములను తెరిచిరి. ఆధికారులు విడ్డుపూరునుండి సరకులను తెప్పించుచున్నారు. ఆధికారులకు అమ్ముకుండ దుకాణములను మాయుట దుకాణదారుల యుద్ధోత్సేహమేనో తాము సరకులను తెప్పించి సరసమగ్రధరలకు ప్రజలకు ప్రజలకిత్తుమిగూడ అధికారులు చెప్పచున్నారు.

ఆలమర్దులో ఖాదిస్తోరు ఆలమర్దు, ఏప్రిల్. 10:—అఖిలభారతసంఘపు ఆంధ్రశాఖవారు ఆలమర్దునందు ఒక బ్రాంచి నేషనుకప తీర్మానించిరి. ధరావత్తునిచ్చి సరకు తీసికొనినట్లుట నరసింహదేవర సత్సభాసభ్యులుగాను బండరు వెళ్లిరి. 10 వ తేదిని బ్రాంచి స్థాపింపబడును.

ఉప్పనత్తాగ్రహము (స్వకీయవిలేజిరి) బెజవాడ, 9-4-30:—నేటిసాయంత్రం గాంధీపార్కునందు కామమానలక్ష్మి కృష్ణచౌదరిగారిఅధ్యక్షతనగొప్పసభ జరిగెను. ఆసమయమున స్వరాజ్య ఉప్పు ఆనగా అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు సముద్రమువద్దకు వెళ్లిఉప్పుశాసనమును తిరస్కరించి తెచ్చిన ఉప్పుఅమ్ముబడెను. నందూరివెంకటరంగారావుగారు ఉప్పుపట్టతిరస్కారముయొక్క ఆంధ్రోత్తమగూర్చి విపులముగముచ్చటించిరి. ఆచార్యులుగారును గాదిరాజుచెంకలై శ్వరరావుగారును డాక్టరు శర్మగారును ఈఉప్పువ్యతిరేకము. ఆ నేకమంది ఉప్పుశాసనధిక్కారము చేసి ఉప్పుపట్టములను పది అముదుర్రూపాయలు ఇటుల్గరలు పెట్టికొనిరి. అత్యుత్సాహము ప్రబలియుండెను. ఇంకను ఆ నేకమందికొనేవారుముందున వచ్చిరిగాని అమ్మకము యీరోజున ఆపబడెను. ఇట్లు శాసన ధిక్కారమును చేయుదుమని దళనాయకులగు శ్రీడాక్టరు వెలిదండ వేంకట హనుసంతరావు పంతులుగారు బెజవాడ జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలిపిరి. కాని యేమియు చర్య పుచ్చుకొనబడలేదు.

విదేశ వస్తువులబహిష్కరణము పండిత మాళవ్యగారు లాహోరులో ప్రచారము నలుపుట లాహోరు, ఏప్రిలు 10:—పండిత మాళవ్యగారు నిన్ను టిడినము ఇచ్చటికి వచ్చిరి. స్వదేశ ఉద్యమమునకు ప్రోత్సాహము నొసగి విదేశవస్తువులను బహిష్కరించు విషయమై వీరు ఇచ్చటి నాయకులతో కలసి మాట్లాడిరి. విద్యావంతులు ఈవిషయమై నాయకత్వము వహింపవలయునని వీరు అభిప్రాయము తెలుపుచున్నారు. నేటిదినము విద్యార్థులతోను న్యాయవాదులతోను ఈ విషయమై మాట్లాడెదరు. సాయంకాలము పౌరసభయందు దుపన్యసించెదరు.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది.)

బంటిమిట్టయందు బ్రహ్మాత్మవము

క్రి. కోదండరామస్వామి, 1930 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 7 వ తేది మొదలు 17 వ తేదివరకు గృహవాసము, ఏకగవాసము, రథోత్సవము, సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవము, జరుగును.

1930 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 6 వ తేది మొదలు 21 వ తేది వరకు, బంటిమిట్టయందు యీ దినవ కనిపించిన ప్రేమ నులకు సరసమైన 8 వ తరగతి రానుపోను టిక్కెట్లు సాధారణ మైన పాపంజర బండ్లను (మెయిలుకుగాని ఎక్స్ ప్రెసుకుగాని లేదు.) ఇవ్వబడును. సడరు టిక్కెట్లును, 1930 వ సంవత్సరము మే నెల 5 వ తేది రాత్రి 12 గంటలలోగా తిరుగు ప్రయాణము వకు ఉపయోగింపవచ్చును.

ప్రేమనకుండి	8 వ తరగతి రానుపోను టిక్కెట్లు. రూ. అ. పై.
మదరాసు	3 4 0
తిరుత్తణి	2 18 0
పాంబడి	2 10 0
నగరి	2 7 0
కేపనంబ	2 5 0
పుత్తూరు	2 3 0
తరుకు	2 1 0
పూడి	1 15 0
శేరిలింగంపల్లి	1 18 0
మామంజూరు	1 9 0
శెట్టిగుంట	1 4 0
కోడూరు	1 1 0
ఆనంతరాజుపేట	1 0 0
యవారంపాడు	0 18 0
రెడ్డిపల్లి	0 12 0
రాజంపేట	0 8 0
నందలూరు	0 5 0
కడప	0 6 8
కృష్ణాపురం	0 8 8
గంగయ్యపల్లి	0 11 0
కమలాపురం	0 18 0
యెర్రగుడిపాడు	0 15 0
యెర్రగుంట	1 1 0
కలమల	1 3 0
మార్గమారు	1 5 0
మంగళమ్మం	1 9 0
కొండారం	1 12 0
తెగడిపల్లి	1 15 0
నంగురు	2 0 0
తాడిపత్రి	2 4 0
బాటూరు	2 7 0
రాయల్ చెరువు	2 11 0

పై కనిప చాట్టిలో చిహ్నము అర్థ చాట్టియే తీయబడును యాత్రికులపన్ను పూర్తిగా వసూలు చేయబడును.

బక టెపథ విసోదము

మరియు:

కలరా నివారణి!

హాజ్యోటీస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

గ్రహుతకాలమునం దున్న చాట్టిలో ఆమోఘమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణియున్న మున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనఘోషమైన ధరలు రూ. 0-15-0, 1-12-0, 2-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్ హోస్టల్, నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మె

కార్మికుల సత్యాగ్రహము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—నిన్న ఉదయము దాదర, నుతం బస్తేవ నులమధ్య 30 మంది కార్మికులు రైలు పట్టణమీద బండికి ఆడ్డముగ కూర్చుండిరి. పోలీసువారువచ్చి వారింటికలను ఆ రైలు జేసిరి. మత్స్యరు వారింటికలను బలమున గాయములు తగిలెను.

నేటిదినము నాగపూరమున 15 వైళ్ల దూరమున బూటి పోరిస్తేవ నులమధ్య జి. ఐ. పి. రైల్వే సమితివారు సత్యాగ్రహము చేసిరి. బండిలో ఒకరు ఆపాయపు గొలుసును లాగిరి. సమ్మె దారులు రైలుపట్టణము ఆడ్డముగ పండుకొనిరి. బండికిదమటకు పీలుతేకపోయెను. మాజిప్రేమి వచ్చి సత్యాగ్రహాలను ఆరెట్టు చేసిరి. ఇందువల్ల మెయిలుబండి గంటకాలము ఆలస్యమయ్యెను. బండిలో పోలీసువా రుండి బండిని నడుపుచున్నారు.

వీరై రైల్వేస్టేషను 12 వ స్టేషనుక్రింద కేసు లేబడి నది రైల్వే ప్రమాణికులకు అపాయము కలగజేయుట ఆనునే రమును ఈ స్టేషను నిరూపించుచున్నది.

రూకరుగారికి శిక్ష

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—జిల్లా మాజిప్రేమి ఉత్త రపునకు విధుధముగ సమ్మెదారుల సభయందు ఏప్రిల్ 8 వ తే దిన ఉపన్యసించినందులకు జి. ఐ. పి. రైల్వేసమితివారు సభపు అధ్యక్షులకు రూకరుగారికి 2 నెలల సామన్యశిక్ష 10 రూప్య ముల జరిమానాను మాజిప్రేమి విధించిరి.

మాజిప్రేమి ఉత్తరపునకు విధుధముగ సమ్మెదారుల సభయందు ఉపన్యసించినందులకు గిర్మికరుగారు సభపు సభ్యు లగు లాటివెండిగారు ఆరెట్టు చేయబడిరి. (అ. పై.)

బండివాళ్ల సత్యాగ్రహము

బండివాళ్ల సంఘపు అధ్యక్షునిపై కేసు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 9:—బండివాళ్ల సంఘపు అధ్యక్షు లును, మునిసిపలు కౌన్సిలరును అను మదనమోహన బర్మను గారి మీదను సంఘపు కార్యదర్శి యగు బకింముకర్మి మీదను బండివాళ్లను సత్యాగ్రహము నకు ప్రార్థించినందులకు కేసు లేబడినది. ఇదేనేరము గాడ్ బోలు, స్వామి విశ్వానందగార్లపై మోపబడినది. నేటిదినము విచారణయందు నిందితులు తాము నిర్దోషులని వాదించిరి. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. పై.)

నులభముగా

దగ్గును ఆపుజేయ వచ్చును.

నిజముగా ఊరటను, పొట్టమును గలిగించును. గడచిన 50 సం॥రములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొదలగువారు ప్రపంచమునం దంతటను

చాంబర్లెన్సు

దగ్గునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

దీని రుచిమనోహరమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక ఇతరహానికరమైన వస్తువులించుమో కలియుటలేదు. దగ్గులను, జలములను, బిడ్డలనువచ్చు కింకవాయువును ఇదిపారదోలును. షాఫ్లెస్టా, రొమ్మపడికేము, ఊపిరితిత్తులకు హానికలిగించు నట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా కుండునట్లు అటంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గులు త్వరలో కుదర్చబడక పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమందంతటను ఎప్పుడును

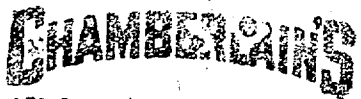
పైన అభారపడి యున్నారు.

855

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుండి విఖ్యాతమైనది.

దివ్యావధును. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నుం విచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U. S. A.

కూలనోప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారణి, కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారణి

మహాత్ముని సత్యాగ్రహముపట్ల విదేశీయుల సానుభూతి

అమెరికాలో పత్రికల ఆఖండ సచిత్రము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—అమెరికా సం యుక్త రాష్ట్రములలో 2000 దినపత్రికలు సత్యాగ్రహవార్తలను ప్రకటించుచున్నవి. శ్రీమతి సరో జినీదేవిగారు ఇంగ్లీషులోను అటులోను భీమరథులోను ఉప్పు తీసిరనియును, సమిప్తి శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించబడె ననియును, యీ 2000 దినపత్రికలను అమెరికాదేశమునం దంతటను గల యితర పత్రికలునుగూడ ప్రకటించెను” అని బొంబాయి క్రాని కలు పత్రికకు ప్రత్యేకముగా న్యాయాధ్యక్షుండి నేడు తఱి వార్త వచ్చినది. (ప్రీ. పై.)

జపాను భారతీయుల సానుభూతి

మార్చి 12 తారీఖున జాతీయపతాకాభివందనము

స్వాతంత్ర్యసిద్ధి యగువరకు దాని నిందింపరు

టోక్యో, మార్చి 13:—భారతదేశవర్తమానమునకు నూతన యుగ ప్రారంభ దినముగా పరిగణించి ఆ దినమున జపానులోని జాతీయవాదులను భారతీయులు గొప్ప ప్రదర్శనమును గావించిరి. భారతదేశమునకును జపా నకును చాల దూరముండినను ఆ నూతనము తక్కువేయక భారతీయుల కష్టములను తమవిగానే పరిగణించి వారు కమకూరు వద్ద సమా కేశమైరి. 11 గంటలకు రాష్ట్రదీపార బోనుగారును వరికొంద రును జాతీయపతాకను ప్రదర్శించి దానికి అభినందనము గావించిరి. జాతీయవాదులకు జముముచేయవలయును ఈ పతాకము దించుమని వారు ప్రతిజ్ఞపైకొనిరి. ఈపతాకముట్లు చేసి వారు భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమకీర్తికై కృతజ్ఞులై ప్రార్థించిరి.

ఈ క్షణము చాలాపవిత్రమైనది. 500 సంవత్సరముల క్రిందట ఒక జపానువాదకుడు జపానులోని వివిధ రాష్ట్రములను ఏకము చేసెను. వీనాదేశపు మహానాయకుడగు డా॥ సన్ టోనేనుగాకూడ యిక్కడనే ప్రదర్శనము గావించిరి. భారతజాతీయోద్యమమునందు సానుభూతిగల జపాను వాడుకూడ పలువురు సభకు వచ్చిరి. (ప్రీ. పై.)

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందింపుడు పెద్దాపురం శ్రీ లక్ష్మీ శిల్పకర్మిలో

తయారగు శిల్పబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు, పర్తింగులు వగైరా అతి చౌక.

చాలమన్నిక

హిందూదేశములో ప్రతిమూర్ఖేష్టులోను మా శిల్పాలు దొరుకును. కొనునప్పడుమాత్రము మా ప్రేమచూర్మలను నీళ్లను చూచి కొనుడు. యితర ప్రేమచూర్మలను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన సరుకులను కొని మోసపోకుడు. శాంపిల్లు ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మీ శిల్పకర్మి, పెద్దాపురం తంజిలిపాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
"సిల్క్ గుడ్సు" }
Silk Goods.

తత్కణమే కావలయును

సమగ్రతల ప్రాంచి కార్యకర్తలు జీతము నె 1 కి రూ 50, మితియు 25-రూపాయలు.

ఆర్యక అమ్యారెన్సుబ్యాంకి లిమిటెడ్ నెం 4 ఎర్రబాలుకెట్టిపిడి జి. టి. మద్రాసు.

విదేశ వస్తువు బహిష్కరణము

కలకత్తావిద్యార్థులు పాఠశాలలను వదిలి బహిష్కరణోద్యమము జరుప సంకల్పించుకొనుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 9:—నేటిదినము సిటికాలేజి విద్యార్థులెవ్వరును కళాశాలకు వెళ్లేదు. నేటిదినము సంవత్సరపు పరీక్షలు జరుగుచున్నను ఎవ్వరు వెళ్లేదు. అందుచేత ఎండకాలపు సెలవులకు కళాశాల మూయబడినది. నెంటుపాల్కు విద్యార్థులకు కళాశాల విద్యార్థులూడ నేడు కళాశాలకు వెళ్లేదు. హృదయకేళి పార్కునందు విద్యార్థులు ఒకసభ జరిపిరి. విద్యార్థులు పాఠశాలలను వదిలి జాతీయవాదమున విదేశవస్తువుల బహిష్కరణమునకై పని చేయుమనియునని తీర్మానము ఆమోదించబడెను. విద్యార్థులు సిగరెట్టులను త్రాగుట మానవలయునని మరియు తీర్మానము గావించబడెను. విదేశవస్తువుల నష్టము 2 రిగెన. చేతికట్టలు, టైప్ రైటర్లు మున్నగునవి ఆగుంటుండును వేయబడెను. నేటిదినము విదేశవస్తువుల బహిష్కరణ ప్రచారము సజావుచు విద్యార్థులు నగర విధులనుండి తిరిగెదరు.

బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి రాయబారము

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించెదరు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—విదేశవస్తువులను బహిష్కరించి స్వదేశీ ఉత్పత్తులను తోడ్చుకు విమోచనము ఆలోచించుటకు బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి తరపున ఒకరాయబార వర్గము గాంధీమహాత్ముని సందర్శించెదరని రూఢిగ తెలియుచున్నది. ఖాది ఉత్పత్తులను తోడ్చి వలయునని దావాలిలు ఉద్దేశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

డిల్లీలో వికటించు

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 9:—చాందిని చాతురనందలి విదేశవస్తువులను పావులపై డిల్లీ స్ట్రీటు ఇండ్రావతిగారి నాయకత్వమున నేడు వికటించు జరిపె.

భగల్పూరు వర్తకులు విదేశవస్తువులను

వ్యాపారము వదిలుకొనుట

భగల్పూరు, ఏప్రిల్ 9:—నేటిదినము మొదటి మూడు సెలవులకు విదేశవస్తువులను దిగుమతి చేయకూడదని భగల్పూరు బట్టలవర్తక సంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి. బీహారులో వస్తువుల వ్యాపారమున భగల్పూరు ప్రధాన నగరము.

బ్రిటన్ దేశమున

తయారుచేయబడిన మందులను బహిష్కరించవలెను

భారతవైద్య మహాసభవారి నిర్ణయము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 9:—భారత విశ్వవిద్యాలయముల మెడికల్ డిగ్రీలను బ్రిటన్ దేశముల మెడికల్ కౌన్సిలువారు అంగీకరింపవలెనని భారతదేశమునందలి వైద్యులు భారతదేశము క్షేమ తయారుచేయబడు మందులనే ఉపయోగించవలయుననియు, భారతదేశమున తయారుకాని మందులను ఉపయోగించవలెనని వచ్చినప్పుడు బ్రిటన్ దేశము తయారుచేయవలెనని ఇతర దేశములమందులనే ఉపయోగించవలయుననియు అఖిల భారత వైద్యమహాసభ స్థానసంఘమువారు ఒకతీర్మానము గావించిరి.

విదేశవస్తువులను - ఇరువురు ప్రచారకులపై కేసుతేబడుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—నిన్నటిదినము జరిగిన విదేశ వస్తువులను బహిష్కరణ ప్రచారము బాటసారుల తలపై నున్న విదేశపు ట్రాఫిక్ తీసుకొని మంటయందునేసిరి వారిపై కేసు తేబడెను. వీరిపై దొంగతనపు కేసును ఆరోపించ వలయునని మేజిస్ట్రేటు పోలీసువారికి సలహా ఇచ్చి కేసు విచారణ వాయిదావేసి.

(ప్రీ ప్రెస్.)

గ్రామాలద్వారా-దేశోద్ధారణ

జననీ జన్మభూమి యనే ఆధిమానంగలవా రందడ పూని ఉరూరను గ్రామపునాధులగా చేరండి! దేశస్వాతంత్ర్యం గ్రామాలద్వారానే. "సంకల్ప" ప్రతిపాదన గ్రామాలద్వారానే.

గ్రామపునాధులకు సమితి,

2, నడువీధి-మైలాపూరు, మద్రాసు.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1930 నం. ఏప్రిల్ 11-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
మనుమ తొనాతి 2	12 8 0	12 4 0
బియ్యము 42	12 8 0	14 0 0
బియ్యము 46	14 0 0	15 8 0
రాసులు 164	8 0 0	8 12 0
బియ్యము	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము దవ్వలు

కొదులు బస్తా 1-కి 205	12 12 0	14 0 0
మనగలు 1-కి	16 0 0	17 0 0
కొదులు 1-కి	14 0 0	16 0 0
మనగలు 1-కి	17 8 0	18 0 0
కొదులు 1-కి	7 4 0	8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మొత్తము బస్తా 1-కి	110 0 0	118 0 0
మొత్తము 1-కి	14 0 0	19 0 0
మొత్తము 1-కి	28 0 0	41-0-0
మొత్తము 1-కి	98 0 0	95 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయకనుపు 1-కి	91 0 0	96 0 0
చాయకనుపు 1-కి	51 0 0	55 0 0
మొత్తము (మొత్తము) 1-కి	98 0 0	105 0 0
ధనియలు 1-కి	28 0 0	35 4 0
మొత్తము (మొత్తము) 1-కి	28 0 0	42 0 0
అన్నా-చక్కెర బస్తా 1-కి	26 0 0	26 4 0
చింతకందు 1-కి	28 0 0	38 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం 1-కి	80 0 0	81 0 0
చక్కెర	24 0 0	30 0 0
కట్టారకం	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

నం 20 బియ్యము సింగింగు 1-కి	6 5 0	
నం 6 1-కి	8 10 0	
నం 24 1-కి	5 4 0	
నం 40 బియ్యము 10 పా	9 6 0	
నం 20 బియ్యము 1-కి	6 1 0	
నం 40 రాసి	8 5 0	
నం 4 బియ్యము 1-కి	8 4 0	
44 నాంబో	4 12 0	

7. తోహములు

చంది 100 రులం 1-కి	54 12 0	59 6 0
చందూరు రులం 1-కి	21 13 0	22 0 0
చందూరు 1-కి	18 9 0	
ఇత్తడి 1-కి	228 0 0	240-0-0
రాసి 1-కి	230-0-0	232-0-0

8. రంగులు

బియ్యము బియ్యములను ఆధారంగా సింగింగు		
1-కి	0 10 0	
14 రులం	1 10 6	
28 రులం	1 0 9	
55 రులం	1 3 0	
1 అంచు	1 8 6	
రంగులు పావుసా 1-కి	8 4 0	
కాంగో 3 2	1 0 0	
4 4	1 2 0	

"వశీకరలేహ్యము"

న 5

గంటకు పీర్లము గట్టిపరచును. సింహములో పోరాడ గల కత్తి నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించ వలయును. రక్తము కుట్టవలయును. గొడ్డాండ్రు సంసారము కలిగించును. శ్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగ జేయును. హిమాలయపర్వత వనమాలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుణము లేదన్న వారికి డబ్బు వాపసు అందెను. దీనిని గుణము వర్తిం చుటకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీరుడు. డబ్బు 80 రు రు 8, 60 రు. 5-8. జర్మనుకాపుల యెట్లుగ నేరమును 80, రు 2/8

1920-వ సం. డిసెంబరు 8 అచాలం.

డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాకోల్ సిటీ.

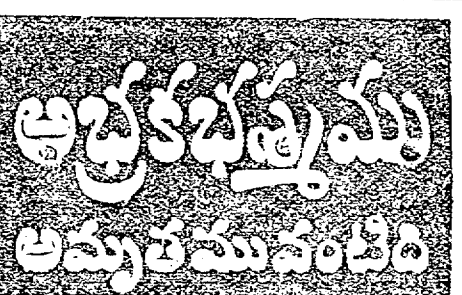
ఏజంటు కావలెను

41

తలనొప్పి, యికాపులుంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక కుటుంబంలో పోగొట్టుకల భార్యతీరెందిన "జామా తెలమునకు" సమయము మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అచాలం 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు నల్సారిక్, వైటిక్, మొరటిక్ ఆసిడ్ వ్యాపారములు, 63 నెం. నైపునాయునిపీథి, మద్రాసు.

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు మాత్రమును, వేడిని, దుష్టము, క్షయము, బోగొట్టును. మాత్ర మునందుకు చక్కెరను మాయముచేయును. కేరీమునకు మంచి దార్ద్యమునిచ్చి, రక్తకల్మషమును, అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధుల నదుర్చును అనేక మంది వాడి మెచ్చి యు న్నారు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 100 మొదలు 800 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములగులవు.

300 పుటములు తు 1-కి రు. 5

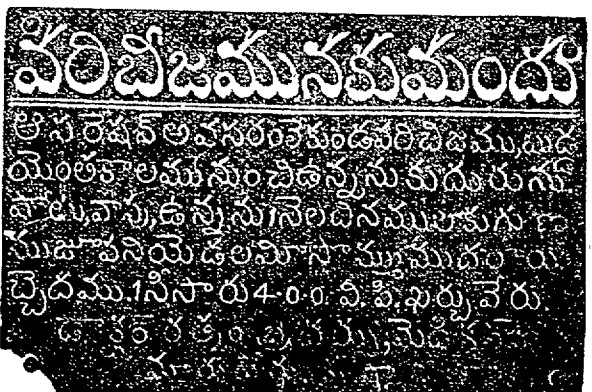
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సౌభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము
కామశాస్త్రము
ఉచితముగ తెలుసుకొనితో సహాపంపబడును. మివిలాస మును వ్రాయుడు:—
ఆ తంకని గ్రహ భౌమ ధాల యము
25 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శారదానవలలు

10 వేలు ఉచితము-కమనవ్యుత్పత్తియను
యానల 10 వ తేదీలోగా ఆ బా స్థాపు పంపువారికి
ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంబాంజిల్లా

స్వల్ప ద ర!

ఫల మధిక ము !!

పూర్తి తృప్తి !!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మందమా, మలబద్ధమా, పడినెమ, దిగు, గూరలు, కీకలముచే కాళ్ళు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారకీర్ణ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, క్షేమ, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కర్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకలలో నమలి మింగవలెను. సాంక్రామిక రోగులతో సంబంధపడినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులను శుభదురు, ఈమాత్రల సీసాతోగల ఆహారపత్రమును చూడుడు. 100 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపా

త్రావలెను. పొద్దు మాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:— మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాగును. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునింపును. బలహీనతన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు సంబంధించి, 6 కొమ్మల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొద్దుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

గవర్న మెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

NAVAMEHARI

గనెరియా, తెలుపు, మాత్రవాళి రోగము, శరీరము నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల బద్ధకము, లుకోరియా, పుష్కనవ్వుచే గలుగు బలహీనత వగైరాలకు, మాత్రసంబంధమైనవ్యాధులన్నిటికి అద్భుతనివారిణి. 12 గంటలలో గణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూర్తిగా కుదరును. ఇతర జ్వరము లన్నియు నిరుపయోగమైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చుకొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమునంటి గణమును నమ్ముడు. తప్పక మీన్నే హితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర రు 3. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన శిశువునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లనవ్వుచే గట్టుటలో పెరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరదియైనవను గలిగించుటకు దీనిని మించిన జ్వరము లేదు. 25 రు. 2-8-0 17-3 త్రిపురసుందరి వైద్యశాల, ఈశాంధ్రవాడ-రామచంద్రపురంపాడు, గోదావరితీర్థ.

మాన సోల్గా సిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

మలబద్ధము! (పోష్టగుర్బుల ప్రత్యేకము) గురు మధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాలకీమాత్రలు దివ్యామృతము. అనీర్ణము, అరుచి, అపులీంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగములందు బలహీనము, పిక్కలు, పొర్లుములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు పేహాతనోష్ణులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల జ్వరకుగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరుసామా:— (98)

అయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పొద్దు నిడుమోలు, ఎంకుర్రు, కృష్ణాతీర్థ

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు రయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, మరియితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్మనీ)

"దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు"

తులము గొట్టము రు 2. ర స శా స్త్ర ము.

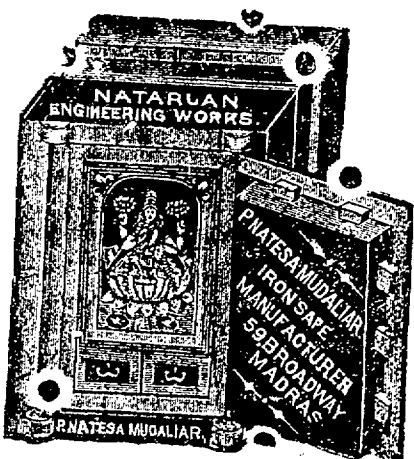
ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్మను డ్రగ్గు స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

న ర న ము

దృ ఢ మై న ది

న వ్వు క మై న ది

ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈ దినప తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో. ఆపరేటింగ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న తే శ మొ ద లి యార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్రైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు పర్సన్స్

బరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొలగు

నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. లై సెన్సులుకు కావలసిన

పెయింటును సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఈ త్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

68-2

సరస్వతీపవర్ పైస్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండు పనులు చేయబడును

గ్రంథ విమర్శనము

వేంకటాద్రింద చరితము

చారిత్రక గ్రంథము. గుంటూరు గోపాలకృష్ణము ప్రచురించిన ముద్రితము. 1980-వ సంవత్సరమున ప్రచురితము. గ్రంథము క్రాసుపైజాన 126 పుటలు. ధ్వజం: 0-12-0 అణాలు. దొరకుచోటు, విష్ణు భోట్లు శ్రీ రామకృష్ణ; రేపల్లె; గుంటూరు జిల్లా.

తెలుగు రాజవంశాలలో నొకరి చరిత్రముగాడు నింతవఱకు ప్రత్యేకముగ ప్రచురితమై యుండలేదు. బ్రి చురింపవలె ననెడు ప్రయత్నశీలత మాత్రము ఆంధ్రాప మాసులగు కొందఱియందు కాననగుచున్నది. దశవర్ష ము లకు పూర్వము శ్రీమల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు కాకతీయ ప్రతాపరుద్రుని ప్రత్యేకచరిత్ర ప్రచురింపుచు న్నాచుని ప్రకటించిరి. దురదృష్టవశాత్తమున అది నేటికిని ఆంధ్రలోకమునకు చేరకపోయెను. శ్రీ భావరాజు వేం కట కృష్ణారావుగారు అలియరామరాయల జీవితము ప్రచురింపనూర్చు సంకల్పి ఆంధ్రులు తెలిసికొని సం వత్సరము దాటినది. కష్టదేవరాయలను గూర్చి ఒకరిద్దఱు గ్రంథములు ప్రచురించిరి. కాని అవి విపుల పరిశోధన మూలమున జనించినవికావు. ఆంధ్రరాజవంశ చరిత్రముల సృష్టి ఇట్లు నిరుత్సాహమునకు తానకముగనుండగా విద్యాన్ విరుదాంబులును, రేపల్లెలోని ఉన్నతదాత కాలలో ఆంధ్రపండితులును నగు శ్రీ విష్ణు భోట్లు శ్రీ రామకృష్ణగారు 'వేంకటాద్రింద చరితము' అను పేర ను ప్రసిద్ధులైన అమరావతి ప్రభువులు శ్రీరాజావాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయనివారి చరిత్రము వ్రాసినని విని మిక్కిలి సంతోషించితిని. కాని గ్రంథము చూచిన పిమ్మట నా సంతోషము చాల భాగమున నశించిపోయినది. అందుకు ముఖ్యములగు 3 కారణముల నాలుగింటిని పేర్కొందును.

మొదటిది రాజావారి చరిత్రరచనకు సాయ పడుచున్నట్లు చెప్పితిని. గ్రంథకర్తగారు ఈ గ్రంథముగ ముద్రించుచు. పేరు పీఠికలో నిట్లు వ్రాసిరి. "మునుందు కృష్ణా మాన్యులును బ్రబంధంబులను బ్రవా దంబులను గూర్చి కాననముల నాధారపఱచుకొని యొకరి తిరిగి బాహమును ముగించితిని." ఇట్లు ముగించిన పిమ్మట శ్రీరామ చారిత్రక గ్రంథకథానాయకుని మనుమల గు శ్రీరాజావాసిరెడ్డి హరిహరప్రసాదుబహు ల్లానువారి కడనున్న రికార్డుకూడ చూచి గ్రంథమున తలెత్తవలయుచితిమనుచున్నాడు. కాని గ్రం థము 9వ పాఠిక శాస్త్రీగారి గ్రంథరచనమున కాన నములు విశ్రింపించుటకు తగిన దృష్టాంతములు పొడగ ట్టవు. వేంకటాద్రి నాయనిని గూర్చి గుంటూరు మండల ములోని విను కొండ తాలూకా యందలి అగ్నిగుండాలు గ్రామవాసియగు అగ్నిగుండాలు ముకుందకవి 'వేంకటాద్రి చరిత్రము' అను పద్యకావ్యమును రచించియున్నాడు. అది అముద్రితమైనను దాని ప్రతులు గుంటూరు మండల మున చిక్కుచున్నవిని విందును. శ్రీ శాస్త్రీగారు గుంటూ రుమండలమున ఉద్యోగమునకు కుదిరియున్నవారును ము కుందకవి ఏపురుషుని క్రింది గానముచేసెనో ఆపురుషుని చరిత్రమువ్రాసిన వారును అయ్యు ఆట్టి గ్రంథముయొక్క ఉనికి ఎఱుంగకుండుట గ్రంథరచనము విషయమున వారు విశేషపరిశ్రమ చేయలేదని తేటతెల్లము చేయుచున్నది. కూలంకష పరిశోధనము సల్పక ఇట్లు ఆమెమాషీగా చారిత్రక గ్రంథముల రచించుచుట భాషాపాపకము కానేరదు.

ii. రెండవది. "ఇదియొక కల్పితకథగాని పురాణ గాథకాని కాదు. చారిత్రక విషయము కావున సాధ్యమ యినంతవఱకు జగితాంశములనే సంతరించిరచించితిని" అనిపీఠికలో వ్రాసికొనినను ఈ చారిత్రక గ్రంథమున శాస్త్రీగారు సందర్భమచిత్రేని పురాణగాథలను తెచ్చిపె ట్టిరి. వేంకటాద్రి చేబ్రోలు దేవాలయ నిర్మాణవిషయ వివరమున వ్రాయబడిన పురాణగాథ (పుట: 92-98) ఇందుల కొక నిదర్శనముగ చేకొనవచ్చును. కేవల చారి త్రక మగునట్టి గ్రంథము నడుమను ఇట్టి పుక్కిటి పురా ణగాథల దూర్చుటలో శ్రీ శాస్త్రీగారి అభిప్రాయ మెట్టిదో?

iii. మూడవది శాస్త్రీగారి గ్రంథరచనమున అం దుకు చుంబంధించిన కాననములను ప్రబంధములను అవలో

డించలేదు. సరికదా కాళ్లులేకనే దేశసంచార మొనర్చు చున్న ప్రవాదములను పెక్కింటిని అధూతకల్పనలతో నున్న వానిని క్రోడీకరించిరి. చారిత్రకాధారములు తక్కు వగునటు ప్రవాదములను కూడ నాధారముగ తీసికొను ఆచారము మనలో వీర్యదీయున్నది. అయితే ఆప్రవాద ములను యధారీతని సత్యదృష్టి గల చరిత్రకారుడు గ్రంథ ములలో జొప్పించునొప్పు కొనడు. శాస్త్రీగారి గ్రంథ రచనమున అట్టి సత్యదృష్టి నుపయోగించలేదను విషయ ము ప్రతిపుటయు ప్రత్యక్షీకరించుచున్నది.

iv నాలుగవది ఈ గ్రంథము నందలి రచనావిధా నము చారిత్రక గ్రంథములకు ఎంతమాత్రమును తగనిదిగా నున్నది. ఏదెయో నవలలలో మాత్రము స్థానము కనుగొన జాలు వర్ణనలన్నియో ఈ గ్రంథమున సంతరింపబడినవి. గ్రంథారంభము మూడుపుటలు పరికింపుడు; చాలును. గ్రం థముంతయు ఇట్టి వర్ణనలతో నిండియున్నది.

శాస్త్రీగారికి చారిత్రక గ్రంథముల రచించుచుట లో నిది ప్రథమ ప్రయత్నము కాబోలును. చారిత్రకాం శములకు సయితములయు చొట్ట తాతీఖులు తెలుపబడ లేదు; తుదకు సంవత్సరములైనను నూచింపబడలేదు. కొద్ది తావుల మాత్రము చెప్పబడినవి. లోపములున్నట్లు ఇట్టి గ్రంథరచనారంభమునకు శ్రీ శాస్త్రీగారు అభినం దార్హు లైయున్నారని అని మాత్రము చెప్పకతప్పదు. వేం కటాద్రి మహానీయ చరిత్రము ఆంధ్రులు అనశ్యము పఠిం పవలసినది. కావునవారు శ్రీశాస్త్రీగారిని ఈ గ్రంథము తిరిగి చారిత్రకదృష్టితో, విపులపరిశోధనముతో, చారి త్రక గ్రంథములకు తగియుండు రచనావిధానముతో క్రొత్తగా వెలయించునట్లు ప్రోత్సహింతురుగాక!

—ఆంధ్ర శేషగిరిరావు, బి. ఏ.

అదిపాండు రంగ భక్తివిజయము

గ్రంథకర్త: కోయిల్ భద్రాల దేవరాజదాసుగారు, ప్రకాశకులు: యం. ఆది అండ్ కోంపెనీ, మదరాసు.

ఇది పాండురంగ భక్తుల కథలను మాత్రము చెప్పుకొట్టి యొక వచనగ్రంథము. అందు రమారమి 600 గురు భక్తుల చరిత్రములున్నవి. ఇవి మహారాష్ట్రభాషాను వాదము లైనట్లు గ్రంథప్రకాశకుల పీఠికలో నున్నది. మరియు గ్రంథాదిని దాసుగారు వ్రాసినయవతారిక వేదాంత శాస్త్రాభిమానులు ముఖ్యముగ చదువఁదగియు న్నది. అందు శివకేతవులవిషయమై అద్వైత విశిష్టాద్వై తముతత్వములగుల వైసర్విక వివాదమును పరిష్కరించు టలో దాసుగారి యుక్తివైచిత్ర్యమున్నదని యున్నది.

దాసుగారు కథలలో గూడ దమకుగల వేదాం తాది శాస్త్రాభిమానము వెల్లడిచేసిరి. అందుచే నీ గ్రం థము సంస్కారహీనులు కాని వారికే ఎక్కువ యుప యుక్తమని చెప్పవలసియున్నది. దాసుగారు సందర్భా నుసారముగా నాయాతావుల భగవద్గీతాదులనుండి యెత్తి వ్రాసిన శ్లోకములు మొదలగు వానిభావమును తేటతెల్ల ముగ వచన రూపమున వ్రాసినచో పామరులకు గూడ నీ గ్రంథము బాగుగనుపయుక్తమై యుండును. కావున ఒక్కొక్కచోర బండితపామరారులకు గూడఁ దెల్లముగ తెలి, యొక్కొక్కచోర పండితే తర్రానన బోధకముగ తెలితో నొప్పారుటచే నీ గ్రంథము సర్వజనోపయోగ మని చెప్పఁ జాలము. కథలు మాత్రము ఆ పూర్వములు. పాండురంగ భక్తులయొక్క భక్త్యావేశజనితములను అదృ ష్టచరములను నగుపఱును, జగన్ని యంతయును పండిరి నాథుఁడు భక్తపరాధీనుడై భక్తులకు నేవకాదికృత్య ములుచేసి యెట్టి కష్టములు కలుగకుండునట్లు రక్షించుట యును అను నీమొదలగు విషయము లీగ్రంథమున జెప్పఁ బడియున్నవి.

ఉభయభాషాప్రసీద బులుసు నరసింహశాస్త్రీ

విక్రమార్కయము

గ్రంథకర్తలు: శేషాద్రి రమణపులు. వెల, 0-12-0 లు. నందిగామ (కృష్ణాజిల్లా) కు గ్రంథకర్తల పేర వ్రాసినగ్రంథము లభ్యమగును.

ఈ కేరను బట్టి కాళిదాసకృతి యగు నాటక మేమో యన్న భ్రాంకితము. కాని ఇది నాటకము కాదు. ప్రబంధము. అయినను కాళిదాసకృతికి తెలుగుగ. తెలుఁదనసినవారు "భావోద్దేశకర నూతనమా

ములకు సారస్వతలక్ష్యములగు పూర్వరీతులకును ఈకా వ్యమునఁ దా వొసంగి పూర్వాధునికయుగ లక్ష్యముల ని సమన్వయించి"—రన్న వాసిఁ గాంచినవారు. ప్రబంధయుగ మంతరించిన దిన్నయపఖ్యాతి రాకుండ ప్రబంధజలధికి నేతువులై యున్నవారు.

దృశ్యకావ్యములను (నాటకములను) ప్రబంధముగా వ్రాసినవారు ఒకరిద్దరు పిల్లలమట్టి ప్రభువులు పూర్వ మును గలరు. కాని వారిని నేటి విమర్శకులలో ఒకరిద్దరు విఖ్యాతులు "ప్రబంధీకరింపదగిన పురాణాదులు కాని, పురాణకథలుగాని లేనందునను, ప్రబంధముల పైగం యభిమానమును వీడలేక నాటకములు ప్రబంధములుగా సంతరింపవలసిన దురవస్థకుఁ బాల్పడిరి"—అని చెక్కిరిం చిరి. కాని ఇప్పుడు వీరివిషయమే? ఇకఁ బ్రకృతము నకు వత్తము.

విక్రమార్కయ ప్రబంధరచనా విధానమును స్థా తీపులాకన్యాయమున రుచిచూచుటె ఇచట ముఖ్యము. అయిన దృశ్యములను ప్రబంధీకరించిన ప్రాచీనకవుల రచ నావిధానమును కూడ సుంత యిట స్వీకరించుట దోషగు కానేరదు కదా, విషయము ప్రవృత్తి ప్రఖ్యాతి తౌ ల్యము నొందినవి గనుక.

పిన వీరన్న ప్రబంధకరణ విధానములో అచ్చు మానాటి ప్రబంధ లక్షణములగు నగరాల్ల వజ్రలర్థ ప్రభృ తులగు నస్తాదశనిర్ణయములను గలవు. ఆయన స్వయ ముగా మిశ్రప్రబంధముగా కామంతలంబనుప్రబంధము బంధురప్రీతిం జెప్పఁ బూనినాడు. ఇందలి మిశ్రప్ర బంధ మనుమాట, తాను కేవలము కాళిదాసుని నాటక మును గాని, లేక భారతీకథ గాని ప్రధానముగా గొనక రసవత్తము లగు ఘట్టములను రెండింటినుండియు నేర్చి కూర్చుచు వచ్చినట్లు తోపింపఁ జేయును. అందువలననే ఆయన—భారతీప్రొక్కకథ మూలకారణముగ కాళిదా సుని నాటకక్రమము కొంత, తానకో కి? విహింప గూర్చి=గొంతికి? కృతిపతి తను

జ్ఞానానంద—నూత్న సభ ౮-౭ సాహసించితి మెంతయుఁ బాపమున", అనియి. మహిత నవ్యభావరస శోభితమై తగు విక్రమార్కయము కృతి నొందఁగా దగు గుజాకరము రైవి నీవు"— అనియు నన్నమాటలను బట్టి మన నూహింపవచ్చును. కనుక నుభయకావ్యములలోని ఏదే నొక ఘట్టమును నుద్ఘాటించి ప్రబంధీకరణ విధానమును రుచిచూతము. అందునను కావ్యేషు నాటకం రమ్యం. నాటకేషు కళం తలా, తత్రాఽపిచ చతుర్థాంకః, తత్ర శ్లోకచతుష్టయమ్— అని చెప్పిన నాల్గు శ్లోకములలోనే పినవీరన్నకవిత రుచి చూపుట కుదాహరించెదను.

౧. శ్లో. యాస్య త్యద్య కేమంత లేతి హృదయం సంస్పృ వ్తముత్సృంతయా, కంఠస్తస్పృథిత బావప్రవృత్తి కలు మః చింతాజడం దర్శనమ్, వైక్లబ్యం మమ తావ దీశ్వరేమహా స్నేహోదరజ్యోకసః, పీడ్యంతే గృహీ ణః కథంను తనయావిశ్లేషదుఃఖై ర్నవైః.

పినవీరన్న ఆంధ్రీకరణము:—(ప్రబంధశైలిని)

ఉ. పొమ్మనఁ జూచుఁ జూచి మదిఁబుట్టిన ప్రేమము పేర్చి బావముతో గ్రమ్మినఁ గ్రమ్మటం బెడమెగం బయి కన్నులనీరు మ్రొగుచుట; గ్రమ్మటం దా కేకం తల మొ గంబగు నత్తులు నించు గొంత సేవముని బాలిఁబొంది ధృతి యంతయు నిల్వక పిచ్చి పాఠఁగన్.

ఉ. ఎంచ మునీంద్రులందు విజి లేంద్రియుఁ డైన తప స్వి కూర్మి గావించి కళంకతలం బెనిది విస్మృతిసొం దిన మోహపాశముతో, త్రెంచకొనంగ లేక తియ తీపులఁ జిత్తముఁ గాసిపెట్టె శిలించిన నెవ్వఁడొక వద లింపఁగ నోపెడు పాశబంధముతో.

ఇందు మూలములోని, 'హృదయం సంస్పృవ్త ముత్సృంతయా' 'చింతాజడందర్శనం' 'అరణ్యోకసః', 'పీడ్యంతే గృహిణః' ఇత్యాదులగు పాక్యములును, దానికి ప్రబంధశైలిని చేసిన ఆంధ్రీకరణములలోఁగల వై పుల్లవై శబ్దవివరణ ర్త నాచిత్యాదులును సరములు స్వయముగానే రుచిచూడదగును.

౨. శ్లో. పాతుం ప్రభమం వ్యవస్థితి జలం యామ్మి స్వసీ తేషా యా నాదత్తే ప్రియమండనాఽపి భవతాం

నేను పాన యా పల్లవము, ఆద్యే వా మనుమరనుమాతి
పనుయే యస్యా భవత్పుత్రస్య, నేయం యాతి శకుం
తలా పతిగృహం సత్త్వ రహస్యాయతామ్.

ఈక్రిందిసీసముపైన వీరన్న గారి ప్రబంధశైలియాం
ద్రీకరణము వైశ్లేష్యమునకు:-

నీ. అల పెటుంగక తానకాలవాలములకు
నెమ్మిలో నిరవోదసిరువాసి
క్రమవృద్ధిబొందు మా గ్గంబు లారసి వచ్చి
పూటపూటకు జాలఁ బోడి నేసి
ప్రేమాతిరేకతఁ బ్రయమండనమునకే
జిగురాకుఁ గొనగోర జిదును వెఱచి
పరిపాటి నల్లన ప్రసవోద్గమంబైన
సఖులు దానును ము హోత్సవ మొనర్చి
తల్లి యొ పెంచె మిమ్ము నే తలిరువోడి
య త్రవారింటి కరిగెడు నాలతాగి
క్షీతిరహములార పుష్పితి లైతికలార
యనుమతింతురగాక క ల్యాణయాశ్ర.

దీనియందును, 'వాణినారాజి'యన సాహసించిన సాహ
సికకవి చేసిన ప్రబంధశైలియాం ద్రీకరణమును చక్కగా
పాఠకుని సుస్థితిప లిసియున్నది. అందునను మూలము
లోని, కుసుమ ప్రసాదమును నిత్యాయుకు కావించి
భవ త్యుత్సాహ పతిగృహం... అను సెని లతలను
చిన యాంధ్రీకరణములను మఱువరాదు. సెని లతలను
సంబోధించుటలో-పుష్పితి లైతికలార-అన్న స్వతంత్రమును
సంబోధనవాక్యములోను, అనుమతింతురగాక-కల్యాణ
యాశ్ర-అనుదానిలోనుగల స్వేచ్ఛా చిత్తములు పాఠకులు
మఱువరానివి. తక్కినవి స్వయముగానే చూడవచ్చును.
ఇత విక్రమార్కయముఁ జూతము:

అభిజ్ఞానశాకుంతలములోని చతుర్థాంకము నలెనే
విక్రమార్కయమునందలి చతుర్థాంకమును రసన తేరమైన
ఘట్టము, ప్రాచీనాలంకారికలు దీనినుండి ఆనేకలక్ష్య
సాగించుట పరిపాటి. అందులో, నవజలగర
నాకాత్, త్యాంకామిన్
కదు శ్లోకములు
ప్రబంధ
శైలి
యల గా చిహ్నముల
కవులడికినావును మాత్రమే ఇటు
నందరించెదను.

శ్లో. త్యాం కామిన్ మదనమాతి ముదాహరంతి
మానాభంగనిపుణం త్వ మమోషు ముస్త్రమ్,
తా మానయ ప్రయతమాం మమ వా సమీపం
మాం వా నయాఽను కలభాషిణి యత్రకాంతా.

(ర. అం. ౧౧ శ్లో.)
పైదాని సచ్చాయ కాబోలు శేషు ద్విరమణకపుల
ప్రబంధమున ర ఆత్మ, ర౦ పద్యము. ఇంతవఱకు మూల
గ్రంథములప్రతిష్ఠ చే నాంధ్రీకరణములను యశస్సు కలుగు
సలములను ఒకటిరెండుదాహరించితిని. కాని వానినలనఁ
బ్రకృతకావ్యంపుపుంత అవిస్మర్యము. కనుక యా క్రింది
భాగములను చదువగుల చి త్తగించురగాక.

౧. యా తపోవి శేషపరిశంకితస్య సుమహారం ప్రహరణం
మహేంద్రస్య, ప్రత్యాదేశో రూపగర్భితాయా
శ్రియః అలంకార స్వర్ణస్థ సా నః ప్రీయనభీ.
నీ. పరతపస్సుం శేష పరిశంకితమహేంద్ర
సుమహారఖడ్గమే సుందరాంగి
నిజరూపగర్భిత నిరజగేహిని
పరిభావనిపుణ యే పద్మగంధి
సురచితసురసతీ పరివేష్టితస్వర్ణ
ధూమణిప్రాయ యే ముద్దుగుమ్మ

మూలములోని సుమహారం ప్రహరణం ప్రత్యాదేశో
రూపగర్భితాయా శ్రియః అలంకారస్వర్ణస్థ-అను
నిత్యోది సుమహారరచనలు ఈ సీసములోఁబడి ఎంత
అందగించినదియును, నూ మిత్రులు నారాయణమూర్తు
లెటుంగనిది కాదు. ఏలయనఁగా - "ఉత్సాహిణామ్!
నారాయణోరధామ్"-యని కవులే ముక్తకంఠములఁ
బ్రకేసించుచున్నారు కాబట్టి.

౨. శ్లో. అగ్రే యాంతి రథస్య రేణువ దమీ చూర్ణిభ
వంతో ఘనాః, చక్రభ్రాంతి రరాంతరేషు జనయ
త్యోక్త్యా మివాఽరవాణీమ్, చిత్రస్థ మివాఽనలం
హయశిర స్థాయా సువ చ్ఛాయరం, యవ్యగ్రే చ
సమం శితో ధ్వజపటః ప్రాంతే చ వేగానిలాః.

వి. క. ౧ అ. శ్లో. ౪.
ఇవి పురుగువుడు రాక్షసులచేఁజిక్కినయూర్వ
శివీ దెచ్చుటకై విజృంభమున రథయానమునంబోవుచు
రథవేగమును తత్కాలజనితములగు వింతలను పర్చించు

సందర్భము. కాళిదాసునకు రథవేగమును పర్చించుట
యన్న చాల యానందము. అసాధారణ మగు శేర్మ
ఆతిశయిఁ గలుగు. కాకుంజల ౧వ యంకమున ౯వశ్లోకము-
యదాలోకే నూత్నం-అనుదానిని చూడుడు. ఇందు
నేలపైని రథగమనమునలనఁ గలుగు వేగ ముపవర్ణితము.
అందును అంతరిక్షమున రథగమనమును వర్ణించుటలో
ఆతని కాతఁడేసాటి పై నుదాహరించిన శ్లోకము రథము
భూమినుండి అంతరిక్షమున కెగయు ప్రవృత్తి వర్ణనము.
కాకుంజలలో ౭వ యంకమున కైలాసా మహరోహితీవ
అనుశ్లోకమున (౮) అంతరిక్షమునుండి రథముఁ దిగు
నవృత్తి వేగము ఉపవర్ణింపఁ బడినది. ఇక్కడ, భక్త్యుతము
నకు వత్తము. పైని చెప్పిన-అగ్రే యాంతి-యనుశ్లోకము
నకు ఈపూర్వాయోచనీన ఆంధ్రీకరణ మిక్రింది చంపకము.
చ. తురగఖురోత్థితం బయినధూళి కనంబుడె ముండుట
దనం

తరవిచరద్రవ్యపథకనంబుడె బిమ్ములదై నన్యశ్శమున్
బెర నెను న్యంవనం బవుడు విత్తతిమాపుల యిది
దిక్కులక

బజపునుఁ జెల్లిక త్రియలు బచ్చుట యె ప్పనియెంచు
మంశగక

మూలమునందలి 'రథస్య రేణువదమీ చూర్ణిభవంతో'
ఘనాః, చక్రభ్రాంతి, అన్యాయవాంఛనీం చిత్రస్థ
మివ చామరం, యవ్యగ్రేనాస్థితః ధ్వజపటః-ఇత్యాది
చందర్పములకు చునకపులు ఇచ్చిన చంపకములోనివి శేష
ములు సమస్తములను మనస్సున కెక్కక తప్పదు. సాంద
ర్యవర్ణనలలోను, అష్టశ్శృంగారవర్ణనలలోను త్రొంగ్రొత్త
త్రోవలు ఈకవులు త్రొక్కినవి. నారాయణమూర్తాసమన్వ
దానిని కొంత రుచిమాతము. ఈక్రింది మాధ్యాహ్నిక
కాలమున వర్ణించెడి ప్రకృతిసౌందర్యవర్ణన.

శ్లో. ఉష్ణాః శ్శిశురే సిష్టితః తిరో ద్రూలాలవాతే శిఖి,
నిర్భిద్యోవశి కర్ణికార్ ముకుటా న్యాయితే వట్టనః;
తప్తం వారి విహ్వల తీరనలినిం కారండు నేనతే,
క్రీడావేశ్శిన్వై సంచరకుఃక్లాంతో జలయానతే.

దీనిభావము - మాధ్యాహ్నికసూర్యుని తాప
మున కోర్కెజాలక, ఉష్ణాః (వేడినిపించునని)వసునెమలి
చెట్టుమాను మొదలున్న పాదన(సూర్యున్నది. (నట్టనడి
జామన చెట్టుయొక్క మొదలనున్న పాదనంబే నీడ సంభ
వింపును కాబట్టి.) తుమ్మెద కర్ణికార్పుష్పముయొక్క
పైమొగ్గలను (ముక్కుతోఁ బై నున్న శేకులను) చీల్చి,
ఆలోపల దాగుకొనుచున్నది. కారండును సరోవారి
యంతయు మనవిహ్వలతే తీరముననున్న కమలలతను
(తీరమున నున్న దిగనుక కొంచెము చలువగల్గి యుండును.)
నేనించుచున్నది. పాపము సంచరబద్ధ మగు శుకము
(ఆటచిలుక, లేక పెంపుడు చిలుక) ఆనెమలిలాగునఁ
గాని, ఈతుమ్మెదలాగునఁ గాని, ఆకారండువలెతగాని,
నీడజెడకికొని పోయి చేరుటకు న్యాయితే తేకయు
న్నది. కాబట్టి, ఆయెండును సామ్యసిద్ధి తనకుమీద
చూపుపోషకులను పేరెత్తి పిలిచి నీటిని అడుగుచున్నది.
పెంపుడుచిలుకకాబట్టి యిట్లుడుగుటవిధధముకాదుగదా.

ఈక్రిందిది మనకపులు వైశ్లేష్యము నరము ననువ
దించుచు స్వతంత్రభావనహితముగా, భావనమృద్ధియందు
హర్షబింకము విచ్చునట్లు మార్చినది. చూడుడు:-

నీ. ఎడలేక పాదము కట్టెండ కోయలేక
నెమలులు తిరువుల నీడఁజేర
తాపమ్మ నెరింపనోపక కన్నలే

దులు మెల్ల మెల్ల త ములను దాసె
వేడికోర్కక లేటి పిండు విచ్చెడి కొండ
గోగుపూవులపైని గూరుచుండె

బడలిక నెవక పక్షిసంతానంబు
చివురటాకులమధ్య శిరముఁజేర్చె
తే. గీ. ఆతిపవనంబువలనఁ ద టాకవారి

మసలుటంజేసి చేపలు ములుగసాగ
పల్లవితురసాలము పాడువాఁడె
కలువదాయ నభంబునఁ గ్రాలె నపుడు.

కాళిదాసుని శ్లోకమునందు ధ్వని వ్యంగ్యముతో
నరసముగానున్నది. ప్రబంధము కాబట్టి మాధ్యందివమం
డలవర్తిగా నూత్నంఁ దుండె నని చెప్పుట తప్పకాదు.
కాని భావముల ననువదించుటలో చూపదగినంత శ్రద్ధ
ఆంధ్రీకరణమునఁ జూపలేదనవలసి వచ్చినది. 'కర్ణికార్
ముకుటాన్వపరినిర్భిద్య ఆతీయతే' అనుటకు కొండగోగుల రావుగారు, నూజిపిడు.

పైనిఁ గూరుచుండె ననుట సమంజసమా అని సందియము.
ఇచ్చట వ్యాఖ్యాత 'ఉపరి అగ్రతో నిర్భిద్యవిదార్య
ఆతీయతే' స్త్రీనోభవతి-అని అర్థమును నిర్వచించుట
కవులు నెఱింగియేయుండురుగదా! అన్నిటికన్న మూల
శ్లోకములోఁగల నాలవద్యశ్యము. కటికివానికైనను గుం
డెలఁగఁగించునది. దానికిందు, అనఁగా నాంధ్రీకరణ
మునఁ జోటు దొరక లేదు. పైఁగా పక్షిసంతానము
ఎండకోరువలేక చిగురుటాకులమధ్య శిరముఁజేర్చిన వని,
చేపలు ఎండవేడిమికి నీరు మఱుగఁగఁగా దానితోఁబాటు
నివియు మఱగిన వని వ్రాయుట చింత్యము. శేష
కాస్త్రము నెఱింగిన వారైనను, పక్షులు దాచుకొన్న
శరీరమంతయుఁదాచుకొననే గాని ఒక్కచేలు మాత్రమే
కాపాడుకొన్న దానికి పర్యాప్తము కా దందురు. తల
యున్నచోఁ బ్రహరణవలయును, తలను దాచుకొనునది
యును సర్వజాతిమాత్రమే యనియు వా రందురు.
చూడుడు కాకునము.) ఇట్లే చేపలు మన్నునవి
ఎండతీక్ష్ణును కొలఁది నీటియడుగునకుఁ బోయి కూరు
కొనును- అచ్చట మిక్కిలి చురువగా నుండుచు గనుక.
ఇక్కడిని నింతతో వదలుటకు ముందు పేరు సాం
దర్యవర్ణనములో త్రొక్కిన స్వతంత్ర మగు కొత్తత్రోవ
కొక యుదాహరణము చూపవలయును. అందును
ప్రకృతమును మాధ్యందివవర్ణనము నందలిదే యొకటి
యిచ్చిన బాగు గదా. ఇది వీరి స్వతంత్రరచనము.
చూడుడు:-

క. విచ్చినవెందుగునవలె గా

ర్చిచ్చు దిశాంశరములందుఁ జెలరేఁగగ లే

బచ్చికపాలములు యాపతె

చచ్చెన్ తరుకోలరథ శివనవయంబున్.

అబ్బా! ఎంత మండుపెండయో గదా! ఇత
శ్శృంగారవర్ణనలో గల శ్శృంగారరసంబు కాంతాస్వరూ
పంబుగనుటయు, కవులవాక్కులు స్త్రీ లనఁగఁగుటయు
అప్పరోవిభ్రమములు అద్భుతాకృతిభావయంబు-నిశ్చ
యము-సభ్యముగ, సహజముగ సరళముగ, స్వచ్ఛమైన
ప్రకృతిక అనుభూలముగ గాంచుచు వచ్చుచున్నమాట
లను నేనెల కాదనవలెను! పం. ఆ. కా.

ధనమహిమ (వచనము)

క్రానుపైజా, పుటలు ౫౮, మూడు

పులుసంపిన వారికి గ్రంథమును పంపుదురు.

గ్రంథకర్త: పాకాల ఆలూరువా.

ప్రకాశకులు: ఎ. వి. రామచంద్రన్, ర.

పార్కుబొను, చెన్నపురి.

చికిత్సారత్నము

డిమ్మిపైజా, పుటలు ౧౨౮, వెల రు ౧-౦-౦

గ్రంథకర్త:- బాలకవిసింహ వేంకటాచార్య

నూనిగారు.

ప్రకాశకులు: శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్కుడిపో

నారు, రాజమండ్రి.

సహకారవాచకములు (కో ఆపరేటివ్ రీడరు)

క్రానుపైజా, పుటలు ౫౦, వెల రు ౦-౮-౦.

గ్రంథకర్త: రిటైర్డు ఎక్స్ ప్లా అసిస్టాంటు రిజి

స్ట్రారు, రావుసాహెబు యం. వి. అప్పారావుపంతులు

గారు, బరంపురము, గంటాంజిల్లా.

చారుమతిమోహనము

(అయినంకముల సాంఘిక నాటకము)

డిమ్మిపైజా, పుటలు ౧౦౦, వెల రు ౧-౦-౦.

గ్రంథకర్త: దొంగలక్షి నరసింహంగారు. ప్రకాశ

కులు: దొంగవేంకన్న(బరంపురి), విశ్వేశ్వరాయపురము,
రాజోలుతాలూకా.

భక్తి పథము

డిమ్మి ౧౬పుటలపైజా, పుటలు ౮౦, వెల రు. ౦-౮-౦

గ్రంథకర్త: విద్యాధూమణి, కవిరత్న నరసింహ

శర్మగారు, మదనపల్లి.

తరణము

పూర్ణాక్షిపైజా, పుటలు ౩౬, వెల రు. ౧-౮-౦

గ్రంథకర్త: కవికుమార శ్రీ రామచంద్ర అప్పా

రావుగారు, నూజిపిడు.